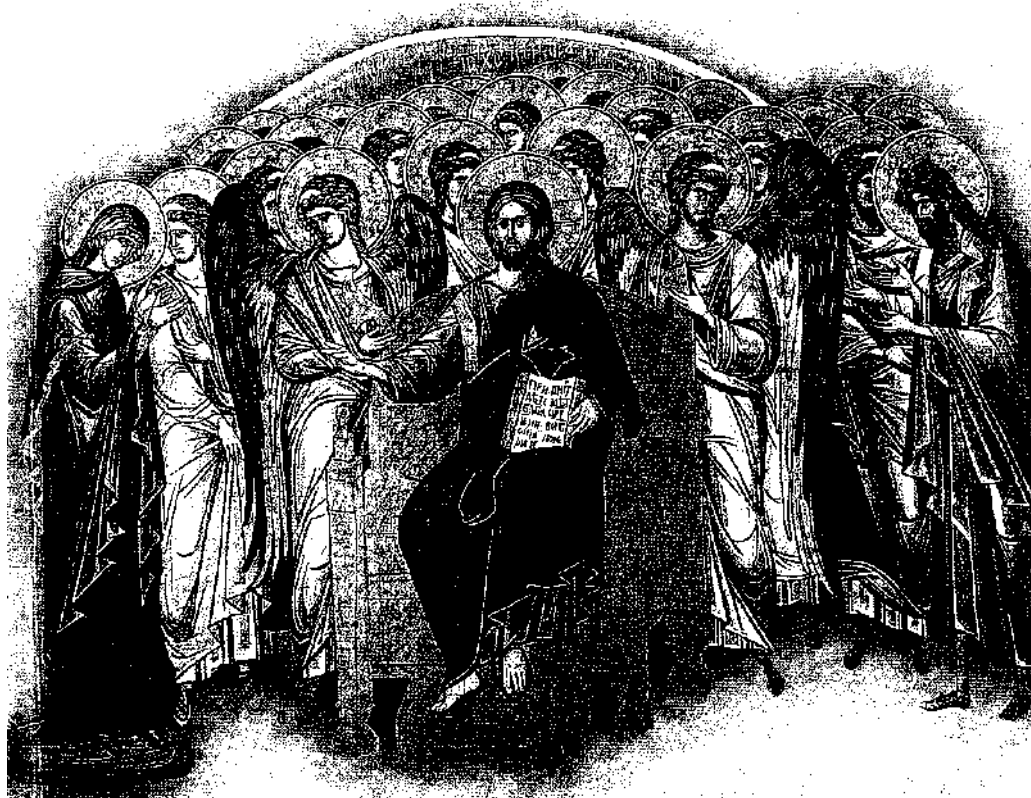

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ
Δευτέρα Παρουσία

ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ

Β' ΕΚΔΟΣΗ
(10η χιλιάδα)

ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ
2004

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ

© Copyright: **ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:

† Μονή Παναγίας Χρυσοπηγής

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ:

Μαρίνος Δ. Βενιέρης

ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

**† Ο Κύριος ἔνθρονος κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Κρίσεως,
† Ἐκκλησία τῶν Νιτέσανων 1347-1348. ΚΟΣΜΥΦΟΠΕΔΙΟ**

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ:

Σ. Τουμαζάτος & ΣΙΑ Ο.Ε.

Σόλωνος 69 - Ἀθήνα

Τηλ. 2103613112 - 2103625452 - 2102461530

† Ἐκδοση Πρώτη: Μάρτιος 2004

† Ἐκδοση Δεύτερη: Ἀπρίλιος 2004

ISBN 960-7362-24-1

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ – ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ:

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ

Τ.Θ. 49 - 190 14 Καπανδρίτι Ἀττικῆς

Τηλ.: 22950-22228 fax: 22950-22560

Καθημερινά 9 π.μ. - 1.00 μ.μ.

ἐκτός Σαββάτου καὶ Κυριακῆς

e-mail: ekdoseis_chrysopigi@hotmail.com

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μικρό σημείωμα	9

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΣΧΑΤΩΝ ΛΟΓΟΣ

α) Τά ἔσχατα καί ἡ Δευτέρα Παρουσία	13
β) Ἑαυτογραφικὲς μαρτυρίες	16
γ) Πίστις τῆς Ἐκκλησίας ἡ Δευτέρα Παρουσία ..	21
δ) Πότε καί πῶς θά γίνει ἡ Δευτέρα Παρουσία ...	23
ε) Προειδοποιητικὰ σημεῖα	25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΟΗΓΗΘΟΥΝ (Α΄ ΜΕΡΟΣ)

α) Ἡ «ἑβδόμη» ἡμέρα	31
β) Τί λέγει ἡ Ἁγία Γραφή	34

γ) Ποιά γεγονότα θά συμβοῦν κατά τήν «ἐβδόμη» ἡμέρα	38
δ) Ἡ «χιλιετής» βασιλεία	39
ε) Τά χαρακτηριστικά τῆς «χιλιετοῦς» βασιλείας	43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΟΗΓΗΘΟΥΝ (Β' ΜΕΡΟΣ)

α) Ὁ «ὀλίγος» καιρός	49
β) Ὁ Ἄντιχρίστος	52
γ) Ἡ δράση τοῦ Ἄντιχρίστου	54
δ) Τό φαινόμενο τῶν πολέμων	57
ε) Ἡ ἠθική ἀποστασία	58

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΟΗΓΗΘΟΥΝ (Γ' ΜΕΡΟΣ)

α) Τό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου σ' ὅλο τόν κόσμο	67
β) Ἡ ἐπιστροφή τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ στήν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου	70
γ) Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ Σύμπαντος	74

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

Ἡ ΚΟΙΝῆ ΑΝΑΣΤΑΣΗ (Α' ΜΕΡΟΣ)

α) Ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν	81
β) «Ἄνέστη Χριστός»	83
γ) «Ἀναστήσονται οἱ νεκροί καί ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις»	85
δ) Τό «νέο» σῶμα	88
ε) Ὁ μετασχηματισμός τοῦ σώματος ἡμῶν	90

Η ΚΟΙΝΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ (Β' ΜΕΡΟΣ)

α) Καί ἡμεῖς ἀλλαγησώμεθα	97
β) Ἡ «ἄρπαγή» τῶν πιστῶν	99
γ) Ἡ ἐμφάνιση τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου	100
δ) Ὁ Κύριος ἔρχεται	101
ε) Τό κριτήριό τῆς κρίσεως: ἡ ἀγάπη	103
στ) Θ. λειτουργία: συμμετοχή στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ	106
ζ) Ἡ κατάλυση τοῦ θανάτου	109

Μικρό σημείωμα

Τό παρόν βιβλίο τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου ἀσχολεῖται μέ τό θέμα τῆς Δευτέρας Παρουσίας καί τονίζει τήν ἀνάγκη πνευματικῆς ἐγρηγόρσεως καί ἐπαγρυπνήσεως προκειμένου νά ὑποδεχθοῦμε τόν Κύριο τῆς δόξης ἐρχόμενον ἵνα κρίνη ζῶντας καί νεκρούς.

Μέσα ἀπό τίς σελίδες του, πού προέρχεται ἀπό ἀπομαγνητοφωνημένες ὁμιλίες ἐπεξεργασμένες ὅσο τό δυνατόν νά ἀποδοθοῦν στόν γραπτό λόγο, λαμβάνουμε ἄμεσες ἀπαντήσεις πού φωτίζουν τίς παρεξηγημένες ἀντιλήψεις περί τῶν «ἐσχάτων», ἢ ἀκόμη καί τήν ἄγνοιά μας.

Ὁ βασικός σκοπός τοῦ βιβλίου πάντως, εἶναι νά μᾶς στηρίξει στόν πνευματικό στίβο ὥστε νά ἐτοιμασθοῦμε πρός ὑπάντηση τοῦ Νυμφίου Χριστοῦ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΣΧΑΤΩΝ
ΛΟΓΟΣ

Τά ἔσχατα καί ἡ Δευτέρα Παρουσία

Ἔνα ἀπό τά πολύ ἐνδιαφέροντα θέματα γιά τά ὁποία πάντοτε ὁ ἄνθρωπος καί μάλιστα ὁ πιστεύων χριστιανός ἄνθρωπος ἔδωσε πολύ μεγάλη σημασία, εἶναι τό ζήτημα τῶν «ἐσχάτων» ὅπως λέγονται. Μεταξύ αὐτῶν τήν πρώτη θέση κατέχει τό θέμα περί τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Κυρίου μας.

Ὅταν λέγουμε ἔσχατα ἐννοοῦμε τήν τελευταία χρονική περίοδο πρὶν ἀπό τό τέλος τοῦ κόσμου αὐτοῦ. Εἶναι γνωστό ὅτι ὁ κόσμος αὐτός ἔχει ἀρχή καί ἐπομένως θά ἔχει καί τέλος. Ὅμως αὐτό τό τέλος συνοδεύεται ἀπό μία σειρά γεγονότων πού ἔχουν πολύ μεγάλη σχέση μέ τό μέλλον ἑνός ἑκάστου ἀπό ἡμᾶς. Γι' αὐτό καί ὁ λόγος ἔχει πολύ ἐνδιαφέρον διότι ἀναφέρεται σέ ὅλα τά γεγονότα πού πρόκειται νά συμβοῦν στό τέλος ἀλλά καί μετά τό τέλος τοῦ παρόντος κόσμου, ὁ ὁποῖος πρόκειται νά καταστραφεῖ, γιά νά παραδώσει τήν θέση του εἰς γῆν «καινήν».

Ἀναμένουμε λοιπόν τό τέλος τοῦ κόσμου καί βεβαίως μαζί μέ τό τέλος τοῦ κόσμου ἔρχεται καί ἡ ἡμέρα τῆς παγκοσμίου κρίσεως. Ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου ἐντάσσεται μέσα στά «ἔσχατα».

Περί τῶν ἐσχάτων αὐτῶν ὁμιλεῖ ἡ Καινή Διαθήκη. Ἐπομένως ἔχουμε ἓνα ἀσφαλῆ ὁδηγό, προκειμένου νά καθοδηγηθοῦμε καί νά παρουσιάσουμε γιά τό πῶς θά γίνουν τά ἔσχατα, γιά τό ποῖα θά εἶναι τά προειδοποιητικά σημεῖα ἀπό τά ὁποῖα πρόκειται νά ἀντιληφθοῦν οἱ ἄνθρωποι ὅτι ἐγγίζει τό τέλος, πῶς θά γίνει ἡ Δευτέρα Παρουσία καί τί μέλλει νά ἀκολουθήσει μετά ἀπό αὐτήν.

Γνωρίζουμε ὅτι περί τῶν ζητημάτων αὐτῶν συνήθως λέγονται καί γράφονται πολλά καί διάφορα τά ὁποῖα τίς περισσότερες φορές ἀντί νά διαφωτίσουν τό σκηνικό, ἀντιθέτως προκαλοῦν σύγχυση, φόβο καί ταραχή στους ἄνθρώπους. Κί' αὐτό συμβαίνει διότι, ὅπως ἤδη σημειώσαμε, εἶναι δεδομένο τό ἐνδιαφέρον τῶν ἀνθρώπων γιά τά ἔσχατα. Ὅμως αὐτό τό ἐνδιαφέρον ἐπικεντρώνεται σέ δύο βασικά ἐρωτήματα. Στό πότε πρόκειται νά συμβοῦν ὅλα αὐτά καί στό πῶς πρόκειται νά συμβοῦν. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ μόνη ἀρμοδία καί κατάλληλος γιά νά δώσει ἀπάντηση σ' αὐτά τά ἐρωτήματα ἐπί τῇ βάσει αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία δέν ἀλλάζει ἀπό καιροῦ εἰς καιρόν ἀντιλήψεις ἐπί τοῦ θέματος αὐτοῦ, ὅπως πράττουν συνήθως οἱ αἰρετικοί καί μάλιστα οἱ γνωστοί στίς μέρες μας χιλιαστές. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει τόν Λόγο τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί μάλιστα τῆς Καινῆς Διαθήκης καθώς ἐπίσης καί τόν λόγο τῶν Ἁγίων Πατέρων, οἱ

ὅποιοι εἶναι οἱ ἀπλανεῖς ὁδηγοί μας στήν ἔρμηνεῖα τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

Δέν εἶναι μόνο δέ τά ἱερά Εὐαγγέλια καί οἱ Ἐπιστολές τῶν Ἀποστόλων ἀπό τήν Καινή Διαθήκη πού μαρτυροῦν περί τῶν ἐσχάτων, εἶναι ἐπίσης καί τό φοβερό καί ἀποκαλυπτικό βιβλίο τῆς Ἀποκαλύψεως τό ὅποιο περιέχει λόγους, σχέσιν ἔχοντας μέ τό θέμα τῶν ἐσχάτων. Καί μέ τήν ἔνδοξο Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου μας.

Τό βιβλίο τῆς Ἀποκαλύψεως εἶναι προφητικό καί ἀποκαλυπτικό βιβλίο καί ἡ ἔρμηνεῖα του εἶναι ἐκ τῶν δυσκολοτέρων ἐπιδόσεων, σίς ὅποιες θά μπορούσε ὁ ἄνθρωπος νά ἀφιερωθεῖ. Γι' αὐτό καί ἐπειδή ὑπάρχει μέγας κίνδυνος καί φόβος παρερμηνείας ἐκείνων τά ὅποια τό βιβλίο τῆς Ἀποκαλύψεως γράφει, ἢ περιγράφει, χρειάζεται πολύ μεγάλη προσοχή ὥστε ἐκεῖνα τά ὅποια θά πεῖ κανεῖς νά εἶναι αὐθεντικά ἐρμηνευμένα ἀπό τούς Ἁγίους Πατέρες πού δέν ἦσαν ἄνθρωποι ἀπλοῖ ἀλλά φωτισμένοι ἀπό τόν Θεό ἐνάρετοι καί Ἁγιοὶ ὅπου μᾶς ἔδωσαν τήν δυνατότητα νά προσεγγίζουμε στά ἱερά κείμενα τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἀφόβως, ἔχοντας αὐτούς ὁδηγούς καί ἐρμηνευτές.

Ἡ πίστη μας εἶναι ὅτι ὁ Κύριος τῆς Δόξης, ὁ ἀρχηγός καί τελειωτής τῆς πίστεώς μας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός πρόκειται νά ἔλθει μέ τό τέλος καί τήν καταστροφή αὐτοῦ τοῦ κόσμου, ἐν δόξῃ καί τιμῇ γιά νά κρίνει τούς ἀνθρώπους ζῶντας καί νεκρούς. Τό ὁμολογοῦμε στό Σύμβολο τῆς πίστεως. Λέγουμε ὅτι πιστεύουμε στόν Ἰησοῦ Χριστό «τόν καί πάλι ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρίναι ζῶντας καί νεκρούς». Ἐπομένως εἶναι δόγμα τῆς πίστεώς μας ὅτι ἔρχεται ἡ

Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου μας. Πρέπει δέ νά συμπληρώσουμε ὅτι ὁ ἀρνούμενος τήν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ, ἀρνεῖται καί τήν πρώτη παρουσία του ὡς ἀνθρώπου ἐπί τῆς γῆς. Ἀρνεῖται δηλαδή τό μυστήριον τῆς Θείας Ἐνανθρωπήσεως, ἢ ὅπως λέγεται, τό μυστήριον τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας. Ἐπομένως ἡ Ἁγία Γραφή μᾶς πληροφορεῖ ὅτι τό γεγονός τῆς Δευτέρας Παρουσίας εἶναι γεγονός μέλλον καί βέβαιο. Εἶναι ὅμως ἀβεβαία καί ἄγνωστη ἡ ὥρα, τό χρονικό δηλαδή σημεῖο κατά τό ὁποῖο πρόκειται ἡ Δευτέρα Παρουσία νά συμβεῖ.

Ἁγιογραφικές μαρτυρίες

Ἐάν ἀνατρέξουμε στήν Ἁγία Γραφή θά βροῦμε πλεῖστες μαρτυρίες οἱ ὁποῖες ὀμιλοῦν γιά τήν μέλλουσα κρίση καί γιά τήν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου. Ὅταν κανεῖς διαβάσει ἢ θυμᾶται τά σχετικά κωρία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἀπορεῖ μέ τούς ἀνθρώπους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι παρά τίς σαφεῖς αὐτές μαρτυρίες καί βεβαιώσεις ὅτι δηλαδή πρόκειται νά ἔλθει ὁ Κύριος γιά νά κρίνει ὅλον τόν κόσμον, αὐτοί εἰς πείσμα αὐτῶν τῶν ἀληθειῶν ἐξακολουθοῦν νά ἀμφισβητοῦν τήν ἀλήθεια ἢ καί νά ἀμφιβάλλουν περί αὐτῆς.

Πρῶτα ἀπ' ὅλα ἄς θυμηθοῦμε τόν λόγο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι γραμμένος

στό κατά Ματθαῖον Εὐαγγέλιον στό 25 κεφ., 31, ὅπου ἐκεῖ ὁ Κύριος ἀρχίζοντας νά περιγράψει τά τῆς Δευτέρας Παρουσίας λέγει «ὅταν ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου». Ἐδῶ τό «ὅταν» σημαίνει χρονικό προσδιορισμό, δέν εἶναι ὑποθετικό, δηλαδή δέν λέγει «ἐάν» ἔλθει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὅποτε θά μπορούσε κανεῖς νά ἀμφιβάλλῃ. Ἀντίθετα τό «ὅταν» σημαίνει ὅτι ὅλα αὐτά πού βεβαιώνει ὁ Κύριός μας εἶναι γεγονότα τά ὅποια θά συμβοῦν ὅπωςδήποτε. Πότε; Ὅταν ἔλθει ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν δηλαδή θά ἔχει ἔλθει ἡ ὥρα καί ἡ στιγμή κατά τήν ὁποία θά ἔλθει ὁ Κύριος ἐν ὅλῃ τῇ δόξῃ του ὡς Κριτής.

Στό κατά Μάρκον Εὐαγγέλιον (κεφ. 13, 26) διαβάζουμε «Καί τότε ὄψονται τόν Υἱόν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις». Νά ἀκόμη μία μαρτυρία ὅτι ἔρχεται ἡ ὥρα ὅταν ὁ Κύριος θά ἔλθει μέσα σέ νεφέλες. Γι' αὐτά τά λόγια τοῦ Κυρίου μας δέν εἶναι δυνατὸν νά εὐσταθήσῃ κανεὺς εἶδους ἀμφιβολία. Ἦδη ὁ ἴδιος ὁ Κύριος στήν Παλαιά Διαθήκη διαβεβαιώνει «ἐκεῖνα πού ἐκπορεύονται ἀπό τά κεῖλη μου δέν θά τά ἀθειψῶ» (Ψαλμ. 88 (89), 35). Αὐτά δηλαδή τά ὅποια λέγω δέν πρόκειται νά τά πάρω πίσω. Ἐπομένως εἶναι σαφῆ, εἶναι βέβαια καί κατηγορηματικά καί κανένας δέν ἔχει τό δικαίωμα νά τά ἀμφισβητεῖ καί μάλιστα χωρίς ἀποδείξεις, χωρίς ἐπιχειρήματα καί τεκμήρια, τά ὅποια ἄλλωστε καί κανένας δέν μπορεῖ νά βρεῖ.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μνημονεύει πολλές φορές τά τῶν ἐσχάτων καί μάλιστα τά τῆς Δευτέρας Παρουσίας. Θά ἀναφέρουμε μερικά χωρία μόνον γιά

νά ἐμπεδώσουμε καλύτερα τὴν ἐδρασίᾳ καὶ ἀμετακίνητη πεποίθησι περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων. Λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. «Ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπασι ἀποθανεῖν, μετὰ δέ τοῦτο κρίσις» (Ἑβρ. 9, 27).

Ἄλλος λόγος τοῦ ἰδίου Ἀποστόλου, τὸν ὁποῖο μάλιστα εἶπε στὸν Ἄρειο Πάγο, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους τῆς ἐποχῆς του. «Ὁ Χριστὸς ἔστησεν ἡμέραν ἐν ἧ ἔμελλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην» (Πρξ. 17, 31).

Στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων βλέπουμε τοὺς Ἀγγέλους ἐνῶ ὑπηρετοῦν τὸν Κύριο ἀναλαμβανόμενοι εἰς τοὺς οὐρανοὺς νά ἀπευθύνονται στοὺς Μαθητὲς καὶ Ἀποστόλους πού ἔγιναν μάρτυρες τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου καὶ νά τοὺς λένε: «Ἄνδρες Γαλιλαῖοι τί ἐσπύκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀπ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται, ὅν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν» (Πρξ. 1, 11). Βεβαιότητα λόγων σαφῶν. Ὅπως τώρα δηλαδή ὅπου βλέπετε τὸν Κύριο νά ἀναλαμβάνεται ἐν δόξῃ στοὺς οὐρανοὺς, ἔτσι θά ἔλθει, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο, ὅπως καὶ τώρα γεμᾶτοι θαυμασμό καὶ κατάπληξη τὸν εἶδατε νά πηγαίνει στὸν οὐρανό.

Ἄς ἐπανέλθουμε ὅμως στὸν Ἀπόστολο Παῦλο. Γράφοντας πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς λέγει «Ἀρπαγσόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα» (Α΄ Θεσ. 4, 17), καὶ ἀλλοῦ ὁ ἴδιος ὁ Ἀπόστολος θά μᾶς πεῖ ὅτι εἶναι βέβαιο ὅτι ἔρχεται ἵνα κρίνει τὸν κόσμον ἐν δικαιοσύνῃ ὁ Κύριός μας (Πραξ. 17, 31).

Ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας ἀναφερόμενος ἐπίσης σέ αὐτά τὰ ἔσχατα εἶπε «Ἄπ' ἄρτι ὄψεσθε τόν Υἱόν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καί ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ» (Ματθ. 26, 64). Τί ἄλλο σημαίνουν τὰ λόγια αὐτά παρά τὴν ἐπιβεβαίωση τῆς ἀληθείας περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλοῦμε; Καί πάλι ὁ Κύριος στό κατά Ματθαῖον «Πολλοὶ ἐροῦσι μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ Κύριε Κύριε οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προεφητεύσαμεν καί τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν καί τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; καί τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς» (Ματθ. 7, 22-23). Οἱ φοβεροὶ αὐτοὶ λόγοι τοῦ Κυρίου ἀναφέρονται σὲ τὰ ἔσχατα, ἀναφέρονται σὴν Δευτέρα Παρουσία ὅταν ἀπευθυνόμενος στοὺς ἁμαρτωλοὺς θά τοὺς πεῖ ὅτι δέν τοὺς ἀναγνωρίζει καί ἐκεῖνοι θά λέγουν: «μά ἐμεῖς στό ὄνομά Σου κάναμε θαύματα, ἐμεῖς στό ὄνομά Σου κάναμε προφητεῖες καί λέγεις ὅτι δέν μᾶς ξέρεις;» Καί τότε ὁ Κύριος θά πεῖ ποτέ δέν σᾶς γνώρισα.

Στὴν δέ Ἀποκάλυψη σέ πολλά σημεῖα γίνεται λόγος περὶ τῶν ἐσχάτων καί μάλιστα περὶ τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Κυρίου. Ἄς δοῦμε δύο χωρία. «Ἴδού ἐρχομαι ταχύ καί ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ ἀποδοῦναι ἐκάστῳ ὡς τό ἔργον ἔσται αὐτοῦ» (Ἄποκ. 22, 12). Καί ἄλλοῦ «Ἴδού ἐρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν καί ὄψεται αὐτόν πᾶς ὀφθαλμός» (Ἄποκ. 1, 7).

Δέν νομίζουμε ὅτι χρειάζεται νά πολυπραγμονήσουμε καί νά ἐπικαλεσθοῦμε καί ἄλλα χωρία. Αὐτά τὰ ὁποῖα ἤδη ἐμνημονεύσαμε εἶναι ἀπλῶς ἐνδεικτικά

προκειμένου νά καταφανεί 1) ὅτι ὁ Κύριος θά ἔλθει καί γιά Δευτέρα φορά 2) ὅτι θά ἔλθει μετά νεφελῶν καί ἐν ὄλῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ 3) ὅτι θά ἔλθει γιά νά κρίνει τούς ἀνθρώπους ζώντας καί νεκρούς καί 4) ὅτι ὄλοι πρόκειται νά τόν ἀντιληφθοῦν. Θά εἶναι μία μεγαλοπρεπής ἐμφάνιση τοῦ Κυρίου συνοδευομένη, ὅπως θά ἀναφέρουμε στή συνέχεια, ἀπό ἓνα πλῆθος κοσμικῶν γεγονότων ὅπως αὐτά περιγράφονται στήν Ἁγία Γραφή.

Ἐάν τώρα θά θέλαμε νά ἀναλύσουμε ἀκόμη εἰς βάθος αὐτά τά χωρία περὶ τῶν ὁποίων μιλήσαμε θά λέγαμε ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Κυρίου λέγεται καί Ἡμέρα Κυρίου καί ἡμέρα τῆς Κρίσεως.

Ἡ Ἀπόστολος Πέτρος π.κ. στήν ἐπιστολή του λέγει «Ἦξει δέ ἡ ἡμέρα Κυρίου» δηλαδή θά ἔλθει ἡ ἡμέρα Κυρίου (Β΄ Πειτ. 3, 10).

Ἡ Ἀπόστολος Παῦλος πρὸς Θεσσαλονικεῖς λέγει: «ἔρχεται ἡ Ἡμέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» (5, 2).

Ἡ δέ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης στήν Α΄ Καθολική ἐπιστολή του τὴν ὀνομάζει ἡμέρα κρίσεως (Α΄ Καθ. Ἰωάν. 4, 17).

Ὅμως ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου ὀνομάζεται ἐπίσης καί «ἐσχάτη ἡμέρα» (Ἰωάν. 6, 40, 44, 54) πού σημαίνει ὅτι θά εἶναι μία ἡμέρα πρὶν ἀπὸ τὴν ἀρχή τοῦ αἰῶνος τῆς Βασιλείας. Ἡ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης μαρτυρεῖ «Ἀναστήσω αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ» (Ἰωάν. 6, 54).

Λέγεται ἐπίσης ἡ Δευτέρα Παρουσία καί «ἡμέρα τῆς ἐπιφανείας τῆς δόξης Αὐτοῦ» ἡμέρα δηλαδή κα-

τά πίν όποία θά φανεϊ όλη ή δόξα Του όπως μαρτυρεϊ στήν πρός Τίτον έπιστολή του ό 'Απόστολος Παῦλος (Τιτ. 2, 13).

Πίστις τῆς Ἐκκλησίας ή Δευτέρα Παρουσία

“Όλα λοιπόν αυτά έπιβεβαιώνουν τήν βασική και θεμελιώδη αλήθεια ότι δηλαδή πρόκειται νά έλθει και πάλιν ό Κύριος. Μάλιστα από τά πρώτα χρόνια τῆς Ἐκκλησίας μας ή πίστις ότι ό Κύριος έρχεται γιά Δεύτερη φορά ήταν πολύ έντονη. Και ακριβώς έπειδή ήταν έντονη ή πίστις αὐτή, είχε δημιουργήσει σέ πολλούς χριστιανούς του Α΄ αϊώνος ένα μεγάλο ένθουσιασμό ότι ό Κύριος είναι έγγύς. Αὐτήν τήν έκφραση ότι ό Κύριος είναι έγγύς, τήν βλέπουμε νά διατυπώνεται σέ πολλά σημεία τῆς Καινῆς Διαθήκης, πράγμα πού δείχνει τήν πίστις τήν όποία είχαν οί άνθρωποι τῆς γενεᾶς του Κυρίου μας, ότι πολύ σύντομα έπρόκειτο νά ξαναδοῦν τόν Κύριο. Π.χ. Ὁ Ἰάκωβος ό Ἀδελφόθεος στό 5ο κεφάλαιο γράφει «ή παρουσία του Κυρίου ήγγικε» (Ἰακ. Καθ. Ἐπιστ. 5, 8). Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος στήν Α΄ έπιστολή του λέγει «τό τέλος ήγγικε» (Α΄ Πετρ. 4, 7). Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφοντας πρός τούς Φιλιππησίους λέγει «ό Κύριος έγγύς» (Φιλίπ. 4, 5). Και στήν Ἀποκάλυψη στό Α΄ κεφάλαιο λέγεται «ό γάρ καιρός

ἐγγύς» (1, 3). Βλέπουμε λοιπόν ὅτι σπὴν πρώτη περίοδο τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἡ βεβαιότητα τῆς πίστεως σπὴν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου ἦταν πάρα πολύ ἔντονη, σέ τέτοιο μάλιστα βαθμό ὥστε μερικοί χριστιανοί σπὴν Θεσσαλονίκη ἔφθασαν στό σημεῖο νά σταματήσουν νά ἐργάζονται, καί περίμεναν τὴν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου, χωρὶς νά κάνουν τίποτε. Αὐτό ἀνάγκασε τὸν Ἀπόστολο Παῦλο νά ἀπευθυνθεῖ πρὸς αὐτούς τούς χριστιανούς καί νά τούς πεῖ τὴν παροιμιώδη ἐκείνη φράση τὴν ὁποία ὄλοι γνωρίζουμε ὅτι «εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδέ ἐσθιέτω» (Β΄ Θεσ. 3, 10). Αὐτός δηλαδή πού δέν θέλει νά δουλεύει νά μὴ τρώγει, θέλοντας μέ τὸν τρόπο αὐτό νά ἐπαναφέρει σπὴν εὐθεῖα ὁδὸ, τούς ἐνθουσιώδεις ἐκείνους χριστιανούς οἱ ὁποῖοι ἐνόμιζαν ὅτι ἀπὸ τὴν μία ἡμέρα σπὴν ἄλλη, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τους, ἐπρόκειτο νά γίνει ἡ Δευτέρα Παρουσία.

Ἀλλὰ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρὶν πεῖ τὰ προηγούμενα λόγια, ἔγραφε στοὺς Θεσσαλονικεῖς καί τὰ ἐξῆς «μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοός μήτε θροεῖσθαι, μήτε διὰ πνεύματος, μήτε διὰ λόγου, μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ» (Β΄ Θεσ. 2, 2) δηλαδή μὴ χάσετε τὰ μυαλά σας γρήγορα καί μὴν τὰ κάνετε οὔτε πιστεύοντες ὅτι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα σᾶς φωτίζει ὥστε νά γνωρίζετε πότε θά γίνει ἡ Δευτέρα Παρουσία, οὔτε νά ἀκοῦτε αὐτὰ πού λένε μερικοί, διότι ὑπῆρχαν προφανῶς μερικοί ψευδοδιδάσκαλοι οἱ ὁποῖοι ἔλεγαν ὅτι ἔρχεται ὁ Κύριος σέ λίγο, οὔτε, λέγει, νά πιστεύετε σέ ἐπιστολές τίς ὁποῖες σᾶς δείχνουν μερι-

κοί λέγοντας πώς ἐγώ (ὁ Παῦλος) τίς ἔγραψα καί προσθέτει «μή τίς ὑμᾶς ἐξαπατήσει κατά μῆδένα τρόπον», δηλαδή προσέξτε νά μή σᾶς ἐξαπατήσει κάποιος μέ ὅποιονδήποτε τρόπο ἐπικαλούμενος εἴτε ἐμένα εἴτε ἐπικαλούμενος φωτισμό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Φαίνεται λοιπόν ὅτι καί σ' αὐτούς ἀκόμη τούς χρόνους τῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρχαν ψευδοδιδάσκαλοι πού ἐξαπατοῦσαν τόν λαό ὅπως συμβαίνει καί στίς ἡμέρες μας μέ τούς χιλιαστές οἱ ὁποῖοι καί' ἐπανάληψη ἔχουν καθορίσει ἡμερομηνίες γιά τό πότε πρόκειται νά γίνει ἡ Δευτέρα Παρουσία καί ἐνῶ διαψεύδονται ἐπαναλαμβάνουν τό ἐγχείρημα, ὀρίζοντες μία μελλοντική ἡμερομηνία.

Πότε καί πῶς θά γίνει ἡ Δευτέρα Παρουσία

Ἔνα εἶναι βέβαιο· τό γεγονός ὅτι θά γίνει ἡ Δευτέρα Παρουσία καί πρόκειται νά ἔλθει ὁ Κύριος ἐν ὅλῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ, ὥστόσο δέν εἶναι γνωστό τό πότε θά γίνει αὐτό. Ὁ Κύριός μας μέ τό ἀψευδές στόμα Του ὅταν ἐρωτήθηκε ἀπό τούς μαθητές του «Κύριε πότε ταῦτα ἔσται;» (Μαρκ. 13, 4) δηλαδή Κύριε πότε αὐτά πού μᾶς λές περί τῆς Δευτέρας Παρουσίας πρόκειται νά γίνουν; Ὁ Κύριος ἀπήντησε «οὐκ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἢ καιρούς οὓς ὁ Πατήρ

ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ» (Πραξ. κεφ. 1, 7). Ὁ Κύριος καί ἄλλη φορά ἐβεβαίωσε τοὺς μαθητὲς του. Στό 13 κεφ. τοῦ κατὰ Μάρκον Εὐαγγελίου διαβάζουμε «περὶ δέ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς ὥρας, οὐδεὶς οἶδεν, οὐδέ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ οὐδέ ὁ Υἱός, εἰ μὴ ὁ Πατήρ» (Μαρκ. 13, 32).

Ὁ Ἅγιος Συμεών ὁ Νέος Θεολόγος ἐρμηνεύει αὐτόν τόν λόγον τοῦ Κυρίου ὁ ὁποῖος κατὰ κάποιο τρόπο εἶναι μία ἀπορία. Πῶς εἶναι δυνατὸν νά γνωρίζει κάτι ὁ Πατήρ χωρὶς νά τό γνωρίζει ὁ Υἱός καί τό Ἅγιον Πνεῦμα, ἄφοῦ εἶναι μία θεότης, τρία πρόσωπα καί μία φύση. Λέγει λοιπόν ὁ Ἅγιος Συμεών ὅτι κανεὶς δέν γνωρίζει παρά μόνο ἡ Ἁγία Τριάς, ἡ Μία καί ἀδιαίρετος Θεότης. Καί συνεχίζοντας λέγει ὁ Ἅγιος ὅτι ὁ Κύριος ὅταν εἶπε ὅτι καί ἐκεῖνος ἀγνοεῖ τό πότε πρόκειται νά γίνει ἡ Δευτέρα Παρουσία ὁμιλοῦσε μέ τὴν ἀνθρώπινη φύση καί ὄχι ὡς Θεός. Διότι ὡς Θεός γνωρίζει τό πότε πρόκειται νά γίνει ἡ Δευτέρα Παρουσία.

Θά γίνει λοιπόν ἡ πρώτη ἀρχή. Δέν ξέρουμε πότε θά γίνει ἡ Δευτέρα Παρουσία. Θά γίνει ξαφνικά ὅπως ἡ ἀστραπή.

Ὁ δέ Ἀπόστολος Παῦλος συμπληρώνει «ὡς κλέπτis ἐν νυκτί» (Α΄ Θεσ. 5, 2). Νά μιά ἄλλη εἰκόνα πού μᾶς μιλά γιά τὴν Δευτέρα Παρουσία. Χωρὶς δηλαδή προειδοποίηση. Καί ἄλλου «ὡς παγὶς ἐπελεύσεται» (Λουκ. 21, 35) θά εἶναι δηλαδή σάν μία παγίδα. Ὅλες αὐτές οἱ εἰκόνες δηλώνουν τό ξαφνικό.

Γι' αὐτό ὁ Κύριος μᾶς συμβουλεύει στό κατὰ Ματθ. Εὐαγγέλιο. «Γρηγορεῖτε οὖν ὅτι οὐκ οἴδατε

ποιά ὥρα ὁ Κύριος ὑμῶν ἔρχεται. Γίνεσθε ἔτοιμοι ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται» (Ματθ. 24, 42-44). Δηλαδή νά εἶσθε ἔτοιμοι νά γρηγορεῖτε καί νά ἀναμένετε. Στό ἴδιο Εὐαγγέλιο ὁ Κύριος λέγει: «Γρηγορεῖτε οὖν ὅτι οὐκ οἶδατε τήν ἡμέραν οὐδέ τήν ὥραν ἐν ἧ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται» (Ματθ. 25, 13).

Ἐάν σκεφθεῖ κανεῖς ὅτι ἐν τῷ Ἄδῃ οὐκ ἔστι μετάνοια, ἡ ὥρα τοῦ θανάτου τοῦ καθενός μας κατά κάποιον τρόπον εἶναι ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου μας. Καί τοῦτο διότι γιά τόν καθένα μας ἅπασ καί ἔρθει ὁ θάνατος παραμένει ἡ κατάστασις ἐκεῖ πού βρίσκεται καί οὔτε βελτιώνεται, οὔτε ἐπιδεινώνεται καί ἐπομένως γιά τόν καθένα μας ἡ ὥρα τοῦ θανάτου εἶναι γιά μᾶς ἡ κρίσιμη ὥρα.

Προειδοποιητικά σημεῖα

Ὅσο ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἀνθρώπου νά μάθει λεπτομέρειες, δέν μπορεῖ νά κατασιγασθεῖ εὐκόλα. Διερωτᾶται λοιπόν ὁ καθένας καί λέγει. Δέν ὑπάρχουν τάχα προειδοποιητικά σημεῖα τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου;

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὑπάρχουν τέτοια σημεῖα, ἀλλά περί αὐτῶν ἔχει γίνει πολύ μεγάλη κατάχρησις ἀπό τούς ψευδοδιδασκάλους καί ἐπιπολαίους οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν αὐτά τὰ ὁποῖα εἶπε ὁ Κύριος πε-

ρί τῶν σημείων, νά τά συναρτήσουν κατά κάποιο τρόπο καί νά τά συνδυάσουν μέ συγκεκριμένα γεγονότα τά ὁποῖα συμβαίνουν στόν κόσμο.

Ἡ Ἐκκλησία, ὅπως σᾶς εἶπαμε, εἶναι πολύ προσεκτική στό νά δίδει τέτοιου εἶδους συνδυασμούς. Δέν προφητεύει ἀλλά ἐρμηνεύει τήν Ἁγία Γραφή. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ Ἁγία Γραφή ὁμιλεῖ γι' αὐτά τά ὁποῖα θά προηγηθοῦν τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Κυρίου μας.

Ἀπ' αὐτά πού ἀναφέρει ἡ Ἁγία Γραφή μερικά ἀπ' τά κακά εἶναι ἐπαναλαμβανόμενα μέσα στήν ἱστορία τοῦ κόσμου ὅπως εἶναι π.χ. διάφοροι πόλεμοι, ἀποστασίες, διωγμοί κ.λπ. καί ἄλλα εἶναι γεγονότα τά ὁποῖα πρόκειται νά γίνουν ἐφ' ἅπαξ ὡς λ.χ. ἡ κήρυξη τοῦ Εὐαγγελίου σ' ὅλο τόν κόσμο, ἡ ἐπιστροφή τοῦ Ἰσραήλ στόν Ἰησοῦ Χριστό, οἱ ἀναστατώσεις στό σύμπαν. Στήν ἐντέλεια ὅμως δέν μπορούμε νά γνωρίζουμε παρά μόνο κατά τόν βαθμό τῆς ἐσωτερικῆς πνευματικῆς νήψεως τήν ὁποία ἔχουμε. Δέν εἶναι εὐκόλο νά ἐρμηνεύουμε τά γεγονότα κάθε γενεᾶς καί νά λέγομε ὅτι εἶναι αὐτά πού πρόκειται νά προηγηθοῦν τῆς Δευτέρας Παρουσίας. Μόνο ὅσοι ἔχουν ἀποκάλυψη παρά Θεοῦ, μόνο ὅσοι ἔχουν τόν φωτισμό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος αὐτοί μπορούν νά μᾶς ποῦν ἄν εἴμαστε σέ περίοδο τῶν ἐσχάτων. Χρειάζεται λοιπόν γιά νά λέει κάποιος ὅλα αὐτά, νά εἶναι ἄνθρωπος προσευχῆς, ἐσωτερικῆς πνευματικῆς καθαρότητος τοῦ νοός, μέ προσοχή στή ζωή του πού νά χαρακτηρίζεται ἀπό σύνεση καί διάκριση. Γι' αὐτό καί ὁ Ἅγιος Συμεών ὁ Νέος Θεολόγος λέγει ὅτι «ὁ λόγος περί τῆς Δευτέρας Παρου-

σίας καί τῆς κρίσεως εἶναι λόγος δυσερμηνευτος». Ἐπομένως δέν πρέπει νά ἀκοῦμε τόν ὁποῖονδήποτε πού γράφει ἢ λέγει πράγματα ἀνυπόστατα ὥστε οὔτε ταραχή νά ἔχουμε στήν καρδιά μας, οὔτε καί νά ἀποπροσανατολιζόμαστε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΟΗΓΗΘΟΥΝ
(Α΄ ΜΕΡΟΣ)

Ἡ «ἐβδόμη» ἡμέρα

Ἡ Δευτέρα Παρουσία εἶναι γεγονός μέλλον καί βέβαιο ἀλλά εἶναι ἀβεβαία ἡ ὥρα του. Αὐτό συναγεται ἀπό πλῆθος χωρίων τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Δέν ὑπάρχουν περιθώρια γιά νά ἀμφιβάλλει κανείς ὡς πρὸς τή μελλοντική πραγματοποίηση αὐτοῦ τοῦ γεγονότος. Ὑπάρχουν ὡστόσο ὀρισμένα προειδοποιητικά σημεῖα τὰ ὁποῖα θά μᾶς ἐνημερώσουν ὅτι τό τέλος εἶναι ἐγγύς.

Ἄς τὰ μνημονεύσουμε ἕνα πρὸς ἕνα ὅπως ἀναφέρονται στήν Ἁγία Γραφή καί νά δώσουμε σ' αὐτά τήν ἐρμηνεία τήν ὁποία δίδουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτά ὅλα τὰ γεγονότα πρόκειται νά συμβοῦν κατά τήν περίοδο ἡ ὁποία προηγεῖται τῆς Δευτέρας Παρουσίας. Ἡ περίοδος αὐτή ὀνομάζεται ἀπό τούς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας «ἐβδόμη ἡμέρα». Θά ἔχουμε ἴσως ἀκούσει αὐτή τήν ὀνομασία. Ἀμέσως ὁ νοῦς μας πηγαίνει στίς μέρες τῆς Δημιουργ-

γίας. Ἡ ἑβδόμη ἡμέρα εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς καταπαύσεως τοῦ Θεοῦ. Αὐτός ὅμως εἶναι καί ὁ αἰῶνας τῆς σωτηρίας μας. Ἔτσι τὸν ὀνομάζουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐκρίναμε καλὸ νὰ σᾶς ἐνημερώσουμε ἀναλυτικότερα καὶ καλύτερα ἐπάνω στό τί εἶναι ἡ «ἑβδόμη ἡμέρα», αὐτὴ πού προηγεῖται τῆς Δευτέρας Παρουσίας.

Στό βιβλίον τῆς Γενέσεως, τό πρῶτο βιβλίον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης κεφ. Β στίχ. 3, ἀναγράφονται τὰ ἑξῆς: «Καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην καὶ ἡγίασεν αὐτήν, διότι ἐν αὐτῇ ἀνεπαύθη ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ». Τό κωρὶο αὐτό ἀναφέρεται στήν ἑβδόμη ἡμέρα τῆς Δημιουργίας κατὰ τὴν ὁποία ὁ Θεὸς ἀναπαύθηκε ἀπὸ τὰ ἔργα του. Δέν ἀναφέρει ὅμως τό κωρὶο αὐτό τό πότε ἀρχίζει ἡ ἑβδόμη ἡμέρα. Γνωρίζουμε ἀσφαλῶς ὅτι οἱ ἡμέρες τῆς Δημιουργίας ὀνομάζονται μὲν ἡμέρες ἀλλὰ ὥστόσο δέν νοοῦνται μέ τὴ σημερινή ἔννοια, δηλαδή ὡς μία χρονικὴ περίοδος διαρκείας 24 ὥρων. Πρόκειται γιὰ μεγάλα ἀπροσδιορίστου διαρκείας χρονικά διαστήματα τὰ ὁποῖα ὅμως ὀνομάζονται ἡμέρες.

Ἐπομένως καὶ ἡ ἑβδόμη ἡμέρα δέν μπορεῖ νὰ διαρκεῖ εἰκοσιτέσσερις ὥρες ἀλλὰ θά πρέπει νὰ εἶναι μία «ἡμέρα» ἡ ὁποία θά διαρκεῖ πολὺ καιρὸ, πολλὰ χρόνια. Τό κωρὶο αὐτό δέν μᾶς λέγει βέβαια τό πότε ἀρχίζει, μᾶς δίδει ὅμως μερικά προσδιοριστικὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὰ ὁποῖα καὶ μπορούμε μέ συλλογισμούς νὰ δώσουμε ἀπάντηση στό ἐρώτημα αὐτό.

Ποιὰ εἶναι τὰ προσδιοριστικὰ στοιχεῖα αὐτά. Μᾶς λέγει λοιπὸν ὅτι κατὰ τὴν ἑβδόμη ἡμέρα κατέπαυσε ὁ Θεὸς ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ. Ὅταν λέμε

ὅτι ὁ Θεὸς δημιούργησε τὸν κόσμον, τὴν κτίσιν καὶ τὸν ἄνθρωπον θὰ πρέπει ἑρμηνευτικῶς νὰ ποῦμε ὅτι ἐννοοῦνται κάτω ἀπὸ τὴν ἔκφραση ὁ Θεὸς καὶ τὰ τρία πρόσωπα τῆς Παναγίας Τριάδος. Ἀπὸ ποῦ ἐξάγουμε αὐτὸ τὸ συμπέρασμα; Τὸ ἐξάγουμε ἀπὸ τὸ Α΄ κεφάλαιο τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ἰωάννου στίχος 3 ὅπου ἐκεῖ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης λέγει: «Τὰ πάντα δι' αὐτοῦ (τοῦ λόγου, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ) ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν».

Γίνεται λοιπὸν σαφές ὅτι ἐφ' ὅσον τὰ πάντα ἔγιναν διὰ τοῦ Λόγου ἔπεται ὅτι ὁ Δημιουργὸς εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ γι' αὐτὸ καὶ οἱ Ἅγιοι Πατέρες λέγουν ὅτι δημιουργεῖ ὁ Θεὸς δι' Υἱοῦ, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι. Αὐτὴ τὴν ἔκφραση χρησιμοποιοῦν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ἄρα καὶ τὰ τρία Πρόσωπα τῆς Ἁγίας Τριάδος εἶναι αὐτὰ πού συμμετέχουν σιὸ ἔργο τῆς Δημιουργίας. Ἡ διδασκαλία τῶν Ἁγίων Πατέρων, περὶ τῆς ὁποίας μιλήσαμε προηγουμένως, διευκρινίζει καὶ μᾶς λέγει ὅτι στὴν Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη «ὁ Υἱὸς δρᾷ εὐδοκία τοῦ Πατρὸς καὶ συνεργεῖα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι ὅτι στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ὁ Υἱὸς εἶναι ἄσαρκος δὲν ἔχει δηλαδὴ λάβει χώρα τὸ μυστήριον τῆς Θείας ἐνανθρωπήσεως. Στὴν Καινὴ Διαθήκη ὁμοῦς ὁ Υἱὸς δρᾷ σεσαρκωμένος. Ὑπάρχει δὲ ἓνας ὠραιότατος ὕμνος τῆς Ἐκκλησίας ὁ ὁποῖος ἀποδίδει αὐτὴ τὴν ἀλήθεια, ὅταν, ἀναφερόμενος σιὸν Υἱό, λέγει ὅτι βλέπομε τὸν Υἱὸν «πρότερον μὲν ἄσαρκον ὡς Λόγον, ὕστερον δὲ δι' ἡμᾶς σεσαρκωμένον». Θὰ πρέπει λοιπὸν μετὰ ἀπὸ αὐτὲς τίς διευκρινίσεις νὰ καταλήξουμε σιὸ πρῶτον μας συμπέρασμα ὅτι ὅταν λέγει

ἡ Παλαιά Διαθήκη ὅτι ὁ Θεός κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ σημαίνει ὅτι καὶ ὁ Υἱὸς μαζί με τὸν Θεὸ Πατέρα καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα κατέπαυσαν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων.

Τί λέγει ἡ Ἁγία Γραφή

Ἄν προσφύγουμε στὴν Καινὴ Διαθήκη ἔχουμε πλεῖστες μαρτυρίες ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, τὸ δεύτερο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος ὅταν ζοῦσε ἐπὶ τῆς γῆς εἰργάζετο καὶ δημιουργοῦσε. Ἀπὸ ποῦ τὸ γνωρίζουμε αὐτό; Ἄς πᾶμε στὴ διήγηση τοῦ Ἰωάννου (κεφ. 5ο, 1-16) ὅπου ἐκεῖ ἀναφέρεται τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ ἐπὶ τριανταοκτῶ ἔτη παραλυτικοῦ ὁ ὁποῖος εὕρισκετο παρὰ τὴν κολυμβήθραν τῆς Βηθεσδά. Ὅπως θὰ ἐνθυμεῖσθε ἴσως, ἡ θεραπεία αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Κύριό μας ἔγινε κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ Φαρισαῖοι κατέκριναν τὸν Κύριο διότι μετὰ τὸ νὰ θαυματουργεῖ ἐν ἡμέρᾳ Σαββάτου καταργοῦσε τὴν ἀργία τοῦ Σαββάτου ἢ ὁποῖα ἦτο γιὰ τοὺς Ἑβραίους ἡ «ἑβδόμη ἡμέρα» κατὰ τὴν ὁποῖαν «κατέπαυσεν ὁ Θεός ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ». Ἀπαντώντας ὁ Κύριός μας πρὸς τοὺς ἀγανακτισμένους Φαρισαίους οἱ ὁποῖοι τὸν ἤλεγχαν διότι κατὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη εἰργάζετο εἶπε «ὁ Πατὴρ μου ἐργάζεται, καὶ γὼ ἐργάζομαι» (Ἰωάν. 5, 17). Νὰ λοιπὸν μία μαρτυρία τὴν ὁποῖαν ἔχουμε ἀπὸ τὸ στό-

μα τοῦ Κυρίου μας ὅπου λέγει ὅτι ἐργάζεται καί μάλιστα καί ὁ Πατήρ ἐργάζεται. Καί μάλιστα συμπλήρωσε ὁ Κύριος καί εἶπε «ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ἐάν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιῶντα· ἅ γὰρ ἃν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καί ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ» (Ἰωάν. 5, 19).

Ἄς πᾶμε ὅμως νά δοῦμε μία δεύτερη μαρτυρία. Στό 9^ο κεφ. τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ἰωάννου περιγράφεται ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετιῆς τυφλοῦ. Σύμφωνα μέ τή διήγηση τοῦ Εὐαγγελίου καί μέ τήν πράξη πού ἔκανε ἐκεῖνη τήν στιγμή ὁ Κύριος δέν ἐθεράπευσε ἕνα τυφλό ὁ ὁποῖος εἶχε κάποια βλάβη τῶν ὀφθαλμῶν καί ἀπώλεσε τήν ὄρασή του, τήν ὁποία ὅμως εἶχε ὅταν γεννήθηκε, ἀλλά ἐπρόκειτο περί τυφλοῦ ἐκ γενετιῆς ὁ ὁποῖος γεννήθηκε χωρίς νά βλέπει καί ἐπομένως ἦτο ἐστερημένος τοῦ αἰσθητηρίου τῆς ὄρασεως. Ὁ Κύριος, λέγει ὁ Εὐαγγελιστής «πίσας χαμαί». (δηλαδή ἔφτυσε κάτω) καί ἔκανε πηλό μέ τό κῶμα καί ἐδημιούργησε τότε γιά πρώτη φορά αἰσθητήριο ὄρασεως στόν τυφλό. Πρέπει μάλιστα νά προσέξουμε τά λόγια τοῦ Κυρίου πρὶν ἀπό τήν ἐνέργεια τοῦ θαύματος. «Ἐγώ πρέπει νά ἐργάζομαι τά ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ὅτου εἶναι ἡ ἡμέρα διότι ἔρχεται νύξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι» (Ἰωάν. 9, 1-4).

Αὐτή εἶναι μία δεύτερη μαρτυρία τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἡ ὁποία μᾶς πληροφορεῖ ὅτι εἰργάζεται ὁ Κύριος καί ταυτοχρόνως εἰργάζεται καί ὁ Πατέρας. Θά μπορούσαμε ἀκόμη νά πούμε ὅτι ὁ Κύριός μας εἶχε τή συνείδηση ὅτι στόν κόσμο αὐτό ἦρθε νά ἐπιτελέσει κάποιο ἔργο, σπουδαῖο καί συγκεκριμένο. Εἶχε μία

πολύ μεγάλη αποστολή, ἔργο τό ὁποῖο καί ἐτελείω-
σε σέ μία συγκεκριμένη ὥρα. Τό εἶπε στήν ἀρχιερα-
τική του προσευχή στό 17 Κεφ. τοῦ Εὐαγγελιστοῦ
Ἰωάννου. Ἀπευθυνόμενος στόν Ἐπουράνιο Πατέρα
τοῦ εἶπε «Ἐγώ σέ ἐδόξασα ἐπί τῆς γῆς, τό ἔργον
ἐτελείωσα» (Ἰωάν. 17, 4).

Ἄς δοῦμε τώρα ὅλα αὐτά πού εἶπαμε σέ ποιό συ-
μπέρασμα μᾶς ὀδηγοῦν. Ἐφ' ὅσον σύμφωνα μέ τήν
διήγηση τῆς Γενέσεως ἡ Δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου
περιλαμβάνεται στήν ἕκτη ἡμέρα, θά πρέπει νά ὑπο-
θέσουμε ὅτι αὐτή ἡ ἕκτη ἡμέρα ἐπεκτείνεται καί λή-
γει ὅταν ὁ Κύριός μας ἐπάνω στό Σταυρό εἶπε τό
«Τετέλεσται» διότι τότε διεκήρυξε ὅτι τελείωσε πλέ-
ον τό ἔργο τό ὁποῖο εἶχε ἀναλάβει καί τότε μπο-
ροῦμε νά πούμε ὅτι ἀρχίζει ἡ Ἐβδομη ἡμέρα, ἡ ἡμέ-
ρα τῆς καταπαύσεως τοῦ Θεοῦ.

Γι' αὐτό καί μόνον τώρα στή διάρκεια τῆς ἑβδόμης
ἡμέρας, τήν ὁποία διανύουμε, ὁ Θεός δέχεται τήν
μετάνοιά μας καί μᾶς κορηγεῖ τήν ἄφεση τῶν ἁμαρ-
τιῶν μας. Μετά ἀπό τήν ἑβδόμη θά ἐπακολουθήσει ἡ
ὄγδοη ἡμέρα πού εἶναι ὁ αἰῶνας τῆς αἰωνιότητος. Ἡ
ἑβδόμη ἡμέρα λοιπόν ἀρχίζει ἀπό τό «τετέλεσται»
τοῦ Σταυροῦ καί τελειώνει μέ τήν Δευτέρα Παρου-
σία. Πρόκειται γιά ἕνα μακρῶ χρονικό διάστημα τό
ὁποῖο εἶναι αὐτό μέσα στό ὁποῖο ζοῦμε καί ἐμεῖς
τώρα.

Ἡ ὕμνογραφία τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία πά-
ντοτε ἀποδίδει τίς δογματικές ἀλήθειες τῆς πίστεώς
μας, ἔχει ἀποτυπώσει πολύ ὁμορφα αὐτό τό συμπέ-
ρασμα. Τό Μέγα Σάββατο τό πρῶν ψάλλεται τό ἐξῆς
τροπάριο: «Τήν σήμερον μυστικῶς ὁ Μέγας Μωυσῆς

προδιευποῦτο λέγων· καὶ εὐλόγησεν ὁ Θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ εὐλογημένον Σάββατον, αὕτη ἐστὶν ἡ τῆς καταπαύσεως ἡμέρα». Ἡ Ἐκκλησία διδάσκει διὰ τῆς ὑμνογραφίας. Ποιὰ εἶναι ἡ ἑβδόμη ἡμέρα; Εἶναι τὸ Μέγα Σάββατο, δηλαδή ἀμέσως μετὰ τὸ τετέλεσται τοῦ Σταυροῦ. Τὸ τετέλεσται ἀκούσθηκε τὴν Μ. Παρασκευή. Τὸ Μέγα Σάββατο λοιπὸν τὸ ὁποῖο ἀρχίζει λειτουργικῶς ἀπὸ τὸ βράδυ τῆς Μ. Παρασκευῆς τοῦτο ἐστὶ τὸ εὐλογημένον Σάββατον.

Ἀλλὰ καὶ τὸ δεύτερο στιχηρὸ τῶν αἰνῶν τοῦ Μ. Σαββάτου ἃς δοῦμε τί λέγει, τὸ ὁποῖο ἐπιβεβαιώνει τὸ συμπέρασμά μας. «Τί τὸ ὀρώμενον θέαμα τί ἡ παροῦσα καταύπασις, ὁ Βασιλεὺς τῶν αἰῶνων τὴν διὰ πάθους τελέσας οἰκονομίαν ἐν τάφῳ σαββατίζει, καινὸν ἡμῖν παρέχων σαββατισμὸν. Αὐτῷ βοήσωμεν Ἄνάστα ὁ Θεὸς κρίνον τὴν γῆν ὅτι σύ βασιλεύσεις εἰς τοὺς αἰῶνας ὁ ἀμέιρτον ἔχων τὸ μέγα ἔλεος». Βλέπουμε λοιπὸν ὅτι ὅταν ὁ Κύριος ἐξέπνευσε ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, τὸ δέ Μ. Σάββατο εἶναι ὁ Σαββατισμὸς εἶναι τὸ ὅτι ὁ Θεὸς «ἀναπαύεται» ἀπὸ ἐκείνη τῆ στιγμῆ.

Ἔχουμε λοιπὸν, γιὰ νὰ κάνουμε ἀνακεφαλαίωση, τὴν ἕκτη ἡμέρα, ἡ ὁποία περιλαμβάνει τὰ ἑξῆς γεγονότα α) τὴν δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου β) τὴν ἀναδημιουργία τοῦ κόσμου ἡ ὁποία γίνεται διὰ τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, γ) αὐτὸ γράφει στοὺς Κορινθίους ὁ Ἅπ. Παῦλος «Τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα» (Β΄ Κορ. 5, 17) καὶ περιλαμβάνει ἐπίσης τὴν δι' ὕδατος καὶ πνεύματος παλιγγενε-

σία, τὴν ἀναγέννησίν μας δηλαδή μέσα στό λουτρό τοῦ Βαπτίσματος καί μέσα στό μυστήριο τῆς Θ. Εὐχαριστίας. Ἐπομένως μέσα στήν ἕκτη ἡμέρα ἔχουμε τὴν δημιουργία καί τὴν ἀναδημιουργία τῆς κτίσεως, τὴν ἀναγέννηση τοῦ ἀνθρώπου ἢ ὁποία συνεχίζεται μέσα στήν ἑβδόμη ἡμέρα.

Ὁ ὄγδοος αἰώνας, ἢ ὄγδοη ἡμέρα, θά ἀποκαλύψει τελικά τό ἔργο τῆς παρουσίας ἡμέρας δηλαδή τῆς ἑβδόμης.

Ποιά γεγονότα θά συμβοῦν κατά τὴν ἑβδόμη ἡμέρα

Ἄς δοῦμε ὅμως ποιὰ γεγονότα πρόκειται νά συμβοῦν μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἑβδόμη ἡμέρα.

Σύμφωνα μέ τό 2ο κεφ. τοῦ βιβλίου τῆς Ἐποκαλύψεως ἀλλά καί ἀπό ἄλλα χωρία τῆς Ἐποκαλύψεως ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ ἑβδόμη ἡμέρα χωρίζεται σέ δύο μεγάλες περιόδους. Ἡ πρώτη περίοδος ὀνομάζεται ἀπό τὴν Ἐποκάλυψη, περίοδος τῆς χιλιετοῦς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, κατά τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας συμβασιλεύουν μετὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν οὐρανῷ καί ἐπὶ γῆς οἱ δίκαιοι καί οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτό εἶναι τό πρῶτο τμήμα τῆς ἑβδόμης ἡμέρας. Ἡ δευτέρα περίοδος εἶναι αὐτὴ πού ὀνομάζεται στήν Ἐποκάλυψη «μικρὸς χρόνος», ἢ ἀκόμα «ὀλίγος καιρὸς» τῆς δράσεως δηλαδή τοῦ Διαβόλου

διά τῶν ὀργάνων του πού εἶναι ὁ Ἄντίχριστος καί ὁ Ψευδοπροφήτης.

Ἡ δράση τοῦ Διαβόλου ἀνακόπεται πλέον ὀριστικῶς μέ τήν Δευτέρα Παρουσία μέ τήν κρίση καί τήν καταδίκη καί τοῦ Διαβόλου καί τῶν ὀργάνων του δηλαδή τοῦ Ἄντιχρίστου καί τοῦ Ψευδοπροφήτου.

Ἄς δοῦμε κάπως ἀναλυτικώτερα αὐτές τίς δύο περιόδους.

Ἡ «χιλιετής» βασιλεία

Ἄς ἐρευνήσουμε τήν πρώτη περίοδο τῆς χιλιετοῦς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἡ περίοδος ἐκείνη καίά τήν ὁποία λέγει ἡ Ἀποκάλυψη ὅτι βασιλεύει ὁ Χριστός, συμβασιλεύουν μαζί του οἱ Δίκαιοι καί ὁ Διάβολος εἶναι δεσμευμένος. Αὐτά βρίσκονται στό 8ο κεφάλαιο τῆς Ἀποκαλύψεως στίχ. 1-10. Κατά τήν περίοδο λοιπόν αὐτή ἔχουμε τήν δυνάμει δέσμευση τοῦ Διαβόλου γιά νά μήν πλανᾷ τά ἔθνη κατά τόν χρόνο τῆς χιλιετοῦς βασιλείας. Ἐδῶ πρέπει νά ποῦμε ὅτι οἱ χιλιασιές ἔχουν πάρει ἀπό αὐτό τό χωρίο τήν ὀνομασία τους, διότι ἐρμηνεύουν κατά λέξη τό βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως καί ὀμιλοῦν γιά χιλιετῆ Βασιλεία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καί μάλιστα διδάσκουν ὅτι αὐτή ἡ χιλιετής Βασιλεία τοῦ Κυρίου μας ἄρχισε τό 1914 καί θά ὀλοκληρωθεῖ 1000 χρόνια μετά. Γιά νά δοῦμε ὁμως ἔτσι ἔχουν τά πράγμα-

τα; Πότε δεσμεύεται ὁ διάβολος; Διότι ὅταν ὁ διάβολος δεσμεύεται ὅπως εἶπαμε ἀρχίζει ἡ χιλιετής βασιλεία τοῦ Χριστοῦ καί ἡ συμβασιλεία τῶν Δικαίων μαζί Του. Περί τῆς δεσμεύσεως τοῦ Διαβόλου καί τῆς δυνάμει κρίσεως του ἔχουμε ἀρκετὰ χωρία ἀπό τὴν Καινὴ Διαθήκη στὰ ὁποῖα ὁμιλεῖ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος γιὰ τὸ θέμα αὐτό. Ἄς δοῦμε π.χ. τὸ 12ο κεφ. τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου στοὺς στίχους 28 καί 29 «εἰ δέ ἐγὼ ἐν Πνεύματι Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἢ πῶς δύναται τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καί τὰ σκεύη αὐτοῦ ἀρπάσαι, ἐάν μὴ πρῶτον δῆσῃ τὸν ἰσχυρόν; καί τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει». Μία πρώτη λοιπὸν μαρτυρία ὅτι ὁ διάβολος εἶναι δεσμευμένος ἤδη ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄς πᾶμε σιὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιον 10 κεφ. σι. 18. «Εἶπε δέ πρὸς αὐτοὺς (ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἑβδομήκοντα Ἀποστόλους)· ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἄστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντια».

Ἄς δοῦμε τὸ κατὰ Ἰωάννην 12 κεφ. σι. 31. «Νῦν κρίσις ἐστὶ τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω». Ποιὸς εἶναι ὁ ἄρχων τούτου τοῦ κόσμου; Ὁ Σατανᾶς ὁ ὁποῖος τώρα θά ἐκβληθεῖ ἔξω.

Σιὸ Ἰωάννου 16 κεφ. σι. 8· ὁ Κύριος λέγει «ὁ Παράκλητος (ὅταν ἔλθει) θά ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας, περὶ δικαιοσύνης καί περὶ κρίσεως».

Διότι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται (δηλαδή ἔχει κριθεῖ). Ἐπομένως ὅταν ὁ Κύριος εἶναι σιὴ γῆ ὁ Διάβολος ἔχει κριθεῖ, ἔχει δεσμευθεῖ. Ὁ Κύριός μας ἔδωσε στοὺς Ἀποστόλους Του «τὴν

ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καί σκορπίων καί ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ» (Λουκ. 10, 19). Αὐτό σημαίνει ὅτι ἡ ἐξουσία τοῦ Διαβόλου δέν εἶναι ἀπεριόριστη, ἔχει ἐλαττωθεῖ ἔχει περιορισθεῖ. Οἱ Ἀπόστολοι ὁμιλοῦν ὅτι ὁ Κύριος ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἐνίκησε τόν Διάβολον καί διὰ τοῦ Σταυροῦ ἐτέλεσε θρίαμβο. «Καί ἀπογυμνώσας —λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος— (ὁ Ἰησοῦς) τὰς ἀρχάς καί τὰς ἐξουσίας παρεδειγμάτισεν παρηρησία θριαμβεύσας καί αὐτῶν ἐπ' αὐτοῦ» (Κολασ. 2, 15).

Στὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῇ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διαβεβαιώνει «ἐπεὶ οὖν τὰ παιδιά κεκοινωνήκε σαρκός καί αἵματος, καί αὐτός παραπλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τόν τό κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστι τόν διάβολον» (Ἑβρ. 2, 14). Ἐπομένως ὁ Κύριός μας μέ τή λυτρωτικῆ Του θυσία ἐπάνω στόν Σταυρό μᾶς ἐλευθέρωσε ἀπό τό κράτος καί τὴν δύναμιν τοῦ διαβόλου.

Αὐτά λέγει ἡ Ἀγία Γραφή, ἀλλά γεννῶνται καί ὀρισμένα ἐρωτήματα.

Πρῶτον ἐρώτημα. Εἶναι τελεία καί ὀλοκληρωτικὴ ἡ δέσμευση τοῦ Σατανᾶ; Ἡ ἀπάντηση εἶναι ὄχι. Εἶπαμε ὅτι ὁ Σατανᾶς δυνάμει εἶναι δεσμευμένος κατὰ τό 13 κεφ. στ. 30 τοῦ Ματθαίου σύμφωνα μέ τὴν παραβολὴ τῶν ζιζανίων πού εἶπε ὁ Κύριος τὰ ζιζάνια θά συνυπάρχουν καί θά συναυξάνονται μετὰ τοῦ σίτου.

Δεύτερον ἐρώτημα. Τὰ χίλια χρόνια πού διαρκεῖ ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ θά πρέπει νά ἐκληφθοῦν ὡς 1000 ἡμερομηνιακά χρόνια; Ὁχι. Διότι στὴν Ἀγία

Γραφή χρησιμοποιείται ένιστε ἡ λέξη χρόνος ἢ ἡμέ-
ρα μέ διαφορετική διάρκεια ἀπ' αὐτή πού ἔχει στίς
ἡμέρες μας. Λέγει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος. «Μία ἡμέ-
ρα παρά Κυρίου ὡς χίλια ἔτη καί χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα
μία» (Β' Πειρ. 3, 8). Στόν 89ο ψαλμό γράφεται
«χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς Σου Κύριε ὡς ἡ ἡμέρα ἡ
ἐχθές». Οἱ ἀριθμοί ὅταν χρησιμοποιοῦνται σπὴν
Ἀγία Γραφή δέν ἐκλαμβάνονται ὡς ἀκριβεῖς ποσο-
τικῶς ἀλλά εἶναι συμβολικοί. Συμβολίζουν δηλαδή
τό πλῆθος τό πολύ, ἢ τό ὀλίγον, ἢ καί τό ἐλάχιστον.

Ἐς ἀναφέρουμε μερικά παραδείγματα. Στό 6ο
κεφ. στ. 6 τοῦ Ἑκκλησιαστικῆ ἀναγράφεται «Καί χίλια
ἔτη ἄν ἐζησε δέν ὑπάγουσιν πάντες εἰς τόν αὐτόν τό-
πον». Τί σημαίνει ἐδῶ «ἄν ζήσει 1000 χρόνια», εἶναι
τρόπος τοῦ λέγειν δέν ἐννοεῖ 1000 χρόνια ὅπως τά
χρόνια πού ὑπολογίζουμε σήμερα.

Ἐς ἀναφέρουμε ἓνα παράδειγμα. Στό Γενέσεως
24 κεφ. στ. 60 οἱ ἀδελφοί τῆς Ρεβέκκας τῆς εὐχήθη-
σαν ὅταν τήν ἔστειλαν νά παντρευτεῖ τόν Ἰσαάκ.
«Καί εὐλόγησαν τήν Ρεβέκκαν καί εἶπον πρὸς αὐτήν
Ἀδελφή ἡμῶν εἶσαι εἴθε νά γίνεις χιλιάδες μυριά-
δων», δηλαδή νά φτάσεις ἑκατομμύρια χρόνια». Αὐ-
τό δέν μπορεῖ νά γίνει, εἶναι μία εὐχή πού ἔχει συμ-
βολικό χαρακτήρα. Τί σημαίνει ὅμως ἡ συμβολική
ἀναφορά τοῦ ἀριθμοῦ 1000 προκειμένου περί τῆς
χιλιετοῦς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ; Σημαίνει ἓνα οὔτε
πολύ μεγάλο, οὔτε πολύ μικρό χρονικό διάστημα.
Εἶναι ὁ ἐπαρκής χρόνος γιά νά δεχθεῖ ὁ Θεός τήν
μετάνοια τῶν ἀνθρώπων. Τά 1000 χρόνια σημαίνουν
τό ἀρκετό χρονικό διάστημα ὅσο δηλαδή χρειάζεται
γιά τή σωτηρία τοῦ κόσμου. Ὁ Κύριος οὔτε θά βρα-

δύνει, οὔτε θά συνιομεύσει αὐτόν τόν χρόνο τῆς σωτηρίας μας. Θά ἔλθει σιόν πρόποντα καιρό ὅπως ἦλθε καί σπίν πρώτη παρουσία Του ἐπί τῆς γῆς. Ἐπομένως Ἐκεῖνος εἶναι πού θά ἀποφασίσει πότε θά σταματήσει τά «1000» χρόνια καί πότε θά ἔλθει ἡ Δεύτερη περίοδος τῆς ἑβδόμης ἡμέρας. Ἐπομένως θά πρέπει νά καταλήξωμε στό ὅτι τά 1000 χρόνια εἶναι τό ἀρκετό ἐκεῖνο χρονικό διάστημα πού ἐκτείνεται ἀπό τήν περίοδο τοῦ Κυρίου καί τελειώνει λίγο πρὶν τήν Δευτέρα Παρουσία.

Τά χαρακτηριστικά τῆς «χιλιετοῦς» βασιλείας

Ποιό θά εἶναι τώρα τό χαρακτηριστικό τῶν 1000 αὐτῶν ἐτῶν. Ἡ Συμβασιλεία τῶν Δικαίων στόν οὐρανό καί στή γῆ μαζί μέ τόν Κύριο. Σ' αὐτήν συμβασιλεύουν οἱ λαβόντες μέρος εἰς τήν Πρώτην Ἀνάστασι. Στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου —γενικά— συμβαίνουν δύο ἀναστάσεις καί δύο θάνατοι. Ἡ πρώτη Ἀνάστασι εἶναι ἡ πνευματική Ἀνάστασι· ὁ πρῶτος θάνατος εἶναι ὁ σωματικός θάνατος. Ἡ δεύτερη Ἀνάστασι εἶναι ἡ σωματική καί ὁ δεύτερος θάνατος εἶναι ὁ πνευματικός θάνατος. Ἄς τά ἐξηγήσουμε λίγο.

Πρῶτα εἶναι ἡ ἀνάστασι ἡ πνευματική, ὅταν δηλαδή δεχόμεστε καί οἰκειοποιούμεθα τό λυτρωτικό

ἔργο τοῦ Κυρίου μας, τότε βιώνουμε τὴν πνευματικὴν μας ἀνάστασι. Αὐτὸ συμβαίνει ὅσο ζοῦμε σ' αὐτὸν τὸν αἰῶνα. Γνωρίζουμε τὸν Χριστό, μετανοοῦμε γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας, δεχόμαστε τὴν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ ἐπέρχεται ἀνάστασι πνευματικὴ μέσα μας. Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι ἡ πρώτη ἀνάστασι. Μετὰ ἀπὸ αὐτὴν τὴν πρώτη ἀνάστασι ἡ ὁποία εἶναι πνευματικοῦ χαρακτῆρα ἐπακολουθεῖ ὁ πρῶτος θάνατος πού εἶναι ὁ θάνατος τοῦ σώματός μας ὅταν δηλαδὴ θά πεθάνουμε, ὅταν θά χωρισθεῖ ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὸ σῶμα μας. Αὐτὸς εἶναι ὁ σωματικὸς θάνατος ὁ ὁποῖος ἀκολουθεῖ.

Μετὰ τὸν σωματικὸ θάνατο ἀκολουθεῖ ἡ σωματικὴ ἀνάστασι. Ποιὰ εἶναι αὐτή; Λίγο πρὶν τὴν Β΄ Παρουσία θά ἀναστηθοῦμε ὅλοι μας «Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν» λέμε στὸ σύμβολο τῆς Πίστεως. Εἶναι ἡ ἀνάστασι ἐκείνη ὃχι πλέον πνευματικὴ ὅπως ἦταν τὴν πρώτη φορά ἀλλὰ εἶναι ἀνάστασι σωματικὴ.

Μετὰ δὲ ἀπ' αὐτὴν τὴν σωματικὴ ἀνάστασι ἐπακολουθεῖ ὁ πνευματικὸς θάνατος γιὰ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θά κριθοῦν καὶ θά κληρονομήσουν τὴν κόλασι «τότε ἔρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰῶνιον τὸ ἠτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ» (Μαθ. 25, 41).

Τὸ ὅτι στὴν πρώτη ἀνάστασι πού μνημονεύουμε δέν πρόκειται περὶ σωματικῆς ἀλλὰ πνευματικῆς ἀναστάσεως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ χωρία τῆς Ἀγ. Γραφῆς, τὰ ὁποῖα ἀναφερόμενα στὸ Βάπτισμα, ὁμιλοῦν περὶ αὐτοῦ ὡς ἀναστάσεως π.χ. «Συνετάφημεν

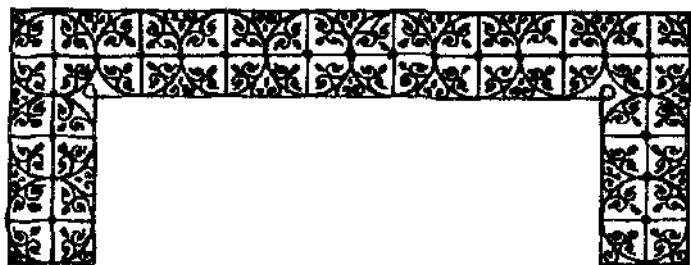
αὐτῷ διὰ τοῦ Βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον» (Ρωμ. 6, 4). Δηλαδή μέ τό Βάπτισμα ἐτάφημεν πνευματικά μαζί μέ τόν Χριστό (τρεις φορές γίνεται ἡ κατάδυση, τρεις ἡμέρες ὁ Κύριός μας ἔμεινε στόν τάφο) καί μετὰ ἀναστεινόμαστε ὅπως ὁ Κύριός μας Ἄνέστη.

Ἐπομένως ἡ χιλιετής Βασιλεία τοῦ Κυρίου εἶναι Βασιλεία προσωρινή καί εἶναι Βασιλεία πνευματική ἐν ἀντιθέσει μέ τήν αἰώνια, ὅπου ἐκεῖ θά εἶναι βασιλεία μέ ὅλα τά χαρακτηριστικά γνωρίσματα. Τά 1000 τῶρα αὐτά χρόνια γιά τά ὁποῖα μιλήσαμε πότε τελειώνουν; Τελειώνουν μέ τήν λύση τοῦ Σατανᾶ γιά νά δράσει «ὀλίγον καιρόν» (Ἄποκ. 12, 12).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΟΗΓΗΘΟΥΝ
(Β΄ ΜΕΡΟΣ)

Ὁ «ὀλίγος» καιρός (Ἀποκ. 12, 12)

Ἐς συμπληρώσουμε ὁμως τίς γνώσεις μας ἀναφέροντας τί ἡ Γραφή λέγει περί τοῦ ὀλίγου καιροῦ. Αὐτός ὁ ὀλίγος χρόνος εἶναι ὁ χρόνος κατά τόν ὁποῖο λύεται ὁ Σατανᾶς καί δρᾷ ὁ Ἀντίχριστος. Μέσα σπίν Ἀποκάλυψη αὐτό τό τμήμα χαρακτηρίζεται καιρός, καιροί καί ἥμισυ καιροῦ. Εἶναι στό 12ο κεφ. σι. 14 τῆς Ἀποκαλύψεως. Ὅπως τά χίλια ἔτη εἶναι καιρός δηλωτικός τῆς ἐπάρκειας, ἔτσι καί τό παρόν χρονικό διάστημα ὅπως χαρακτηρίζεται, δηλώνει κατ' ἀρχήν μία σύντομη χρονική περίοδο βραχείας διάρκειας μπροστά βέβαια στά χίλια χρόνια τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ. Αὐτός ὁμως ὁ ὀλίγος καιρός διαίρεται ἐπίσης σέ τρία ἐπιμέρους χρονικά τμήματα τῆς δράσεως τοῦ Ἀντιχρίστου, ἐκ τῶν ὁποίων τό τρίτο εἶναι καί τό φοβερώτερο καί τό πιό ἐπικίνδυνο γιά τούς πιστούς διότι κατά τήν διάρκεια αὐτοῦ τοῦ τμή-

ματος, ὁ Ἄντιχρίστος ὀργιάζει κυριολεκτικὰ εἰς βάρος τῶν πιστῶν εἰς τόν Θεόν ἀνθρώπων. Καί βεβαίως αὐτό τό Γ' τμήμα «κολοβώνεται» δηλαδή τελειώνει ἀπότομα διότι ἐπεμβαίνει ὁ Θεός καί σταματᾷ αὐτή τήν τρομακτική καί φοβερή δύναμη τοῦ Ἄντιχρίστου καί τήν δραστηριοποίησή του εἰς βάρος τῶν πιστῶν· αὐτό μαρτυρεῖται ἀπό τόν ἴδιον τόν Κύριόν μας στό 24 κεφ. τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ματθαίου.

Τό πρῶτο τμήμα λοιπόν μπορεῖ νά χαρακτηρισθεῖ ἐκείνη ἡ περίοδος, κατὰ τήν ὁποῖα λύεται ὁ Σατανᾶς. Πρός ποῖον σκοπόν λύεται; Ἄν συμβουλευτοῦμε τό 20 κεφ. τῆς Ἀποκαλύψεως θά λάβουμε τήν ἀπάντησιν ὅτι ὁ Σατανᾶς λύεται γιά νά πλανήσῃ τά ἔθνη ὀπίσω του νά τόν πιστεύσουν καί νά τόν λατρεύσουν. Ἐπίσης τό ἴδιον λέγεται καί στό 13 κεφ. τῆς Ἀποκαλύψεως.

Εἰς τήν πρὸς Θεσσαλονικεῖς Β' ἐπιστολήν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καί στό Β' κεφ. στ. 12 δίδει μίαν ἄλλη ἐκδοχή γιά ποῖον λόγον λύεται ὁ Σατανᾶς. Λύεται, λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γιά νά κατακριθοῦν πάντες οἱ μή πιστεύσαντες εἰς τήν ἀλήθειαν ἀλλά ἠσπάσθησαν μέ εὐχαρίστησιν τήν ἀδικίαν. Στό 8 κεφ. τῆς Ἀποκαλύψεως λέγεται ὅτι λύεται ὁ Σατανᾶς διά νά πολεμήσῃ τήν ἐπί τῆς γῆς στρατευομένη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Ἐχομε λοιπόν αὐτό τό 1ο τμήμα τῆς τελευταίας αὐτῆς περιόδου κατὰ τό ὁποῖον ἀπελευθερώνεται ὁ Σατανᾶς καί ἀρχίζει νά δρά ἔναντιόν τῶν πιστῶν. Ὁ χρόνος κατὰ τόν ὁποῖον θά γίνει αὐτό εἶναι ἄγνωστος. Γνωρίζουμε μόνο ὅτι συνέπεια τῆς λύσεως τοῦ Σατανᾶ εἶναι ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἄντιχρίστου καί τοῦ ψευδο-

προφήτου του διά τῶν ὁποίων ὁ Σατανᾶς θά πραγματοποιήσῃ τό ἔργον τό ὁποῖο ἔχει κατά νοῦν νά πράξῃ. Ἐπομένως ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἄντικρίστου θά εἶναι ἡ τελική ἔφοδος τοῦ Σατανᾶ κατά τῆς Ἐκκλησίας. Τονίσασαμε δέ ὅτι δέν γνωρίζουμε ἀκριβῶς πότε αὐτό θά γίνῃ. Ὅμως γνωρίζουμε ὅτι ἡ δράσις τοῦ Ἄντικρίστου θά γίνῃ σέ δύο στάδια· στό πρῶτον θά ὑποκρίνεται ὁ Ἄντικρίστος καί στό δεύτερον θά ἀποβάλλῃ τό προσωπεῖον καί τήν λεοντή καί θά ἀποδείξῃ τό ἀληθές σατανικό του ἔργον. Αὐτό θά συμβεῖ, κατά τό 13 κεφ. τῆς Ἀποκαλύψεως, μετὰ τήν ἀπάτη ἑνός ψεύτικου θαύματος τό ὁποῖο ὅμως ἐπειδή θά εἶναι ἐντυπωσιακό θά πλανήσῃ τά ἔθνη στό νά πιστεύσουν στή δύναμιν τοῦ Ἄντικρίστου. Στήν συνέχεια θά ἀποκαλυφθεῖ ὁ Ἄντικρίστος ποῖος εἶναι στήν πραγματικότητα κατόπιν ἀδείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τό ὁποῖο τώρα τόν ἐμποδίζει μέχρι νά τοῦ ἐπιτρέψῃ νά δράσῃ. Σκοπός τοῦ Ἄντικρίστου, ὅπως ἤδη εἶπαμε, θά εἶναι ὁ πόλεμος κατά τοῦ Θεοῦ καί ἡ Θεοποίησίς του. Θά ἐπιδιώξῃ δηλαδή ὁ Ἄντικρίστος ἀφοῦ ἀποσπάσῃ τήν ἐμπιστοσύνη τῶν ἀνθρώπων μέ κάποιο θαῦμα ἐντυπωσιακό τό ὁποῖο θά κάνει, νά ἀναγνωρισθεῖ στή θέσιν τοῦ Θεοῦ καί θά ζητήσῃ ἀπό τοὺς ἀνθρώπους πλήρη ὑποταγή καί λατρεία τοῦ ἰδίου ὀνόματός του.

Αὐτά ὅλα μᾶς κάνουν νά φτάσουμε στό συμπέρασμα ὅτι ὁ Ἀντίχριστος πρόκειται νά εἶναι ἕνας ἄνθρωπος μέσα στόν ὁποῖο θά ὑπάρχει καί θά συγκεντρώνεται ὅλη ἡ δύναμη τοῦ Σατανᾶ, διότι ὁ Σατανᾶς οὐσιαστικά θά ἐνεργεῖ διά μέσου αὐτοῦ.

Τώρα ἕνα ἐρώτημα τό ὁποῖο γεννᾶται εἶναι τό πῶς θά ἀντιληφθοῦμε τήν παρουσία τοῦ Ἀντιχρίστου, ποιοί θά τόν ἀντιληφθοῦν ὥστε νά εἰδοποιήσουν καί τούς ἄλλους ἀνθρώπους. Ἡ ἀπάντηση εἶναι ὅτι θά ἀναγνωρίσουν τόν Ἀντίχριστο μόνο ὅσοι βρίσκονται ἐντός τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἔτσι εἶπε ὁ Κύριός μας στό 24ο κεφ. τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ματθαίου. Ὁ Κύριος προεῖπε περί τοῦ Ἀντιχρίστου ὅτι θά ἔλθει ἐν τῷ ἰδίῳ ὀνόματι σέ ἀντιδιαστολή μέ Ἐκεῖνον πού ἔρχεται ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ.

Τόν Ἀντίχριστο τότε θά ἀντιμετωπίσουν οἱ δύο μάρτυρες τῆς Ἀποκαλύψεως (11ο κεφ. Ἀποκαλύψεως). Ἐπομένως αὐτό σημαίνει ὅτι ὅσοι θά εἴμεθα πιστοί καί θά ἔχουμε νά ἀντιμετωπίσουμε αὐτόν τόν πόλεμο δέ θά μείνουμε μόνοι καί ἀβοήθητοι. Ὁ Θεός θά στείλει τούς δύο μάρτυρές Του, τούς δύο προφῆτες Του γιά νά προφυλάξουν τούς πιστούς ἀπό τήν πλάνη. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ἐρμηνεύοντας αὐτό τό χωρίο, λέγουν ὅτι οἱ δύο αὐτοί μάρτυρες εἶναι ὁ Ἡλίας καί ὁ Μωυσῆς. Αὐτή τήν ἄποψη υἰοθετεῖ καί ὁ καθηγητής στήν Θεολογική Σχολή ἀείμνηστος Παναγιώτης Μπρατσιώτης. Καί ἡ μὲν προσδοκία περί τοῦ προφήτου Ἡλία στηρίζεται στόν προφήτη Μαλαχία 4ο κεφ., στά σχετικά χωρία

τῆς Σοφίας Σειράχ καί στό 10ο κεφ. τοῦ Ματθαίου.

Περί τοῦ Μωυσέως ὅμως ἄν θά εἶναι ὁ δεύτερος μάρτυς, ὑπάρχει διχογνωμία γιατί ὑπάρχουν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν ὅτι πράγματι θά πρόκειται περί τοῦ προφήτου Μωυσέως, διότι οἱ εἰκόνας πού χρησιμοποιεῖ ἡ Ἀποκάλυψη στό 11ο κεφ. στ. 5 θυμίζουν αὐτούς τούς δύο προφήτες, δηλαδή τόν Ἡλία καί τόν Μωυσῆ. Λέγει π.χ. ὅτι πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν. Περί μέν τοῦ Ἡλία συμφωνοῦν οἱ ἑρμηνευτές ὅτι πρόκειται ἀκριβῶς περί αὐτοῦ καί ὄχι περί τοῦ Ἐνώχ (ὑπάρχει καί μία τέτοια ἄποψη ἀφοῦ ὁ Ἡλίας καί ὁ Ἐνώχ εἶναι δύο μοναδικοί ἄνθρωποι στήν ἱστορία τοῦ κόσμου οἱ ὁποῖοι δέν γνώρισαν θάνατο). Τό γεγονός λοιπόν αὐτό ὀδηγεῖ στήν Ἐπιλογή τοῦ Ἐνώχ ὡς τοῦ δευτέρου μάρτυρος στή θέση δηλαδή τοῦ Μωυσέως, χωρίς ὅμως νά ὑπάρχει καμία ἄλλη σαφής μαρτυρία στήν Ἁγία Γραφή. Διά τοῦτο καί ἀνεζητήθη ὁ προφήτης Μωυσῆς ἐπειδή τά σημεῖα τῶν ἔργων του συμπίπτουν μέ ἐκεῖνα τῆς ζωῆς του. Περί δέ τοῦ Μωυσέως ἔχουμε τήν ἐμφάνισή του κατά τήν Μεταμόρφωση τοῦ Κυρίου καί τήν συνομιλία τοῦ Μεταμορφωθέντος Κυρίου μαζί του.

Πολλοί ἑρμηνευτές βεβαίως θεωροῦν ὅτι εἶναι λεπτομέρεια τό ποιό θά εἶναι οἱ δύο μάρτυρες τῆς Ἀποκαλύψεως. Ἐκεῖνο ὅμως τό ὁποῖο ἐμᾶς κυρίως μᾶς ἐνδιαφέρει καί τό ὁποῖο πρέπει νά τονίσουμε εἶναι αὐτό πού ἀναφέραμε προηγουμένως ὅτι δηλαδή στόν καιρό τῆς μεγάλης δοκιμασίας καί τῆς δεινῆς καταστάσεως εἰς βᾶρος τῶν πιστῶν ὁ Θεός δέν θά μᾶς ἀφήσει μόνους καί ἀβοήθητους. Οἱ δύο αὐ-

τοί μάρτυρες θά δράσουν γιά νά ἀποκαλύψουν τό σατανικό πρόσωπο τοῦ Ἐπιχρίστου, νά τόν φανερώσουν μέ ἀποδείξεις καί ἔκτακτες δικές τους ἐνέργειες ὥστε νά ἐνημερώσουν τούς πιστούς ἀνθρώπους. Ὅσοι ἐπομένως θά διαθέτουν ἰσχυρό πνευματικό αἰσθητήριο, δηλαδή θά ἔχουν πίστη, αὐτοί θά πεισθοῦν ἀπό τή μαρτυρία τους καί θά παραδεχθοῦν τήν ὑπαρξη τοῦ Ἐπιχρίστου, ἐνῶ οἱ ἄλλοι, πού δέν θά ἔχουν ἰσχυρή πίστη, θά ἀπορρίψουν αὐτούς τούς δύο μάρτυρες. Χρειάζεται λοιπόν μεγάλη ἐπαγρύπνησι, μεγάλη προσοχή καί κυρίως συνειδητή ζωή μέσα στήν Ἐκκλησία.

Ὅπως εἶπαμε προηγουμένως, ὁ Ἐπιχρίστος θά εἶναι ἄνθρωπος διότι ὅλες οἱ πληροφορίες, ἤ οἱ εἰκόνες πού χρησιμοποιοῦνται καί τά ἔργα τά ὁποῖα πράττει ὁ Ἐπιχρίστος προσιδιάζουν σέ μιά ἀνθρώπινη προσωπικότητα. Ἐπομένως αὐτοί οἱ ὁποῖοι κατά καιρούς διετύπωσαν θεωρίες σύμφωνα μέ τίς ὁποῖες τάχα ὁ Ἐπιχρίστος δέν θά εἶναι ἕνας συγκεκριμένος ἄνθρωπος, ἀλλά θά πρόκειται γιά κάποιο σύστημα κοινωνικό, πολιτικό, οἰκονομικό, στρατιωτικό, ἰδεολογικό, δέν ἔχουν δίκιο.

Ἡ δράση τοῦ Ἐπιχρίστου

Ὁ Ἐπιχρίστος θά πολεμήσει τούς πιστούς μέ πολλούς καί διαφόρους τρόπους. Κυρίως θά ἐπιδιώ-

ξει νά ἐπιβάλλει ἓνα οἰκονομικό ἀποκλεισμό στους πιστούς ὅπως λέγει τό 13ο κεφ. στ. 17 τῆς Ἐποκαλύψεως. Θά τό κάνει δέ αὐτό ὥστε νά μὴν μπορεῖ κανεῖς νά πουλήσει ἢ νά ἀγοράσει ἂν δέν διαθέτει τό «χάραγμα» τοῦ Ἐντιχρίστου. Τό «χάραγμα» θά εἶναι κάπὶ στό χέρι, ἢ στό μέτωπο τῶν ἀνθρώπων καί κυρίως θά εἶναι ὁ ἀριθμός τοῦ «θηρίου», ὁ ἀριθμός τοῦ Ἐντιχρίστου, τό 666 (Ἐποκ. κεφ. 13ο, στ. 18).

Ἐπίσης ὁ Ἐντιχρίστος θά ἔχει παγκόσμια κυριαρχία. Μετά τό πρῶτο στάδιο τῆς ζωῆς καί δράσεώς του, ὅταν, θά ἀποβάλλει τό προσωπεῖον καί θά ἐμφανισθεῖ μέ ὅλη τή δύναμή του, θά τόν παραδεχθεῖ ὀλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα καί θά ἔχει παγκόσμια δύναμη. Θά τόν προσκυνήσουν ὅλοι οἱ ἄπιστοι καί οἱ ἄθεοι καί θά τόν πιστέψουν ὡς Θεό. Θά τόν ἀκολουθήσουν καί θά τόν λατρεύσουν, ὅπως ἐμεῖς λατρεύουμε τόν Θεό.

Ὁ Ἐντιχρίστος προκειμένου νά κυριαρχήσει ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων θά κάνει θαύματα μεγάλα καί περιώ-
νυμα, μέ τά ὅποια θά ἐπιβληθεῖ στίς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων διότι μέ τά θαύματα θά δείξει τήν μεγάλη δύναμη τήν ὅποια ἔχει. Στά θαύματά του θά τόν βοηθᾷ ὁ ψευδοπροφήτης. Θά ἀκολουθεῖται δηλαδή ἀπό μία κουστωδία ὀργάνων ἐπικεφαλῆς τῶν ὁποίων θά εὐρίσκεται ὁ ψευδοπροφήτης. Τά δέ ὄργανά του θά ὀνομάζονται ἄντιχριστοί. Ἄλλο εἶναι ὁ Ἐντιχρίστος καί ἄλλο οἱ ἄντιχριστοί. Ἀφοῦ ὁ ψευδοπροφήτης θά εἶναι μαζί μέ τόν Ἐντιχρίστο θά βασανισθεῖ κι' αὐτός μαζί του σπίν κόλαση καί μαζί μέ τόν διάβολο, ὅπως λέγει τό 8ο κεφ. τῆς Ἐποκαλύψεως.

Ἡ δράση τώρα τοῦ Ἐντιχρίστου θά ὀδηγήσει τά

ἔθνη στό νά καταπολεμήσουν τήν Ἐκκλησία. Θά πρόκειται γιά ἕνα πόλεμο φοβερό καί δυναστικό. Οὐδέποτε ἄλλοτε ἢ Ἐκκλησία θά ἔχει γνωρίσει τέτοιο πόλεμο καί διωγμό. Ἀλλά τόν πόλεμο αὐτόν δέν θά τόν ἀφήσει ὁ Κύριος νά φθάσει μέχρι τέλους, δηλαδή νά καταστρέψει τήν Ἐκκλησία Του. Θά τόν σταματήσει καί ταυτόχρονα θά σταματήσει καί τό καταστρεπτικό ἔργο τοῦ Ἀντιχρίστου.

Αὐτό εἶναι τό γενικό περίγραμμα τό ὁποῖο προηγείται τῆς Δευτέρας Παρουσίας. Διότι ὅταν στό τέλος ἐπεμβαίνει ὁ Θεός καί διακόπτει ἀποτόμως τό ἔργο τοῦ Ἀντιχρίστου τότε σαλπίζουν οἱ σάλπιγγες καί ἔρχεται ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ ἐν ὄλῃ τῇ δόξῃ Αὐτοῦ γιά νά κρίνει «ζῶντας καί νεκρούς».

Ἄς ἔλθουμε τώρα νά ἀναφέρουμε ὀνομαστικά ἕνα πρὸς ἕνα τά γεγονότα πού προηγούνται τῆς Δευτέρας Παρουσίας. Ἔτσι θά ἀποκτήσουμε μία σφαιρική εἰκόνα ὅλων αὐτῶν τῶν στοιχείων γιά νά γνωρίζουμε πότε εἶναι «ἐγγύς τό τέλος».

Ὁ Κύριός μας εἶναι Ἐκεῖνος κατά βάσιν ὁ ὁποῖος μᾶς ἐνημέρωσε, ὅσο Ἐκεῖνος ἤθελε γιά τό ποιά θά εἶναι τά σημεῖα τά ὁποῖα θά προηγούνται τῆς Δευτέρας Παρουσίας. Ὅμως αὐτά τά σημεῖα θά πρέπει νά τά διακρίνουμε σέ δύο μεγάλες κατηγορίες. Πρόκειται γιά σημεῖα ἐπαναλαμβανόμενα πολλές φορές καί γιά σημεῖα τά ὁποῖα πρόκειται νά συμβοῦν ἐφάπαξ. Εἶναι πολύ σημαντική αὐτή ἡ διάκριση προκειμένου νά μή παρασυρώμεθα, ὅπως τό ἔχουν πάθει πολλοί καί βλέποντες μερικά σημεῖα ἀπό ἐκεῖνα πού ἐπαναλαμβάνονται πολλές φορές, νομίζουν ὅτι ἤρθε τό τέλος, ἐνῶ πρόκειται γιά σημάδια τά ὁποῖα

πρέπει νά μᾶς καθιστοῦν προσεκτικούς, ἀλλά ὥστο-
σο ἂν δέν συντρέξουν καί τά ἄλλα σημάδια, τά
ὁποῖα γίνονται ἐφάπαξ, δέν μπορούμε μετά βεβαιό-
τητα νά γνωρίζουμε ἐάν καί κατά πόσον ἔρχεται τό
τέλος.

Τό φαινόμενο τῶν πολέμων

Ἔνα τέτοιο σημεῖο ἀπό τά ἐπαναλαμβανόμενα,
εἶναι οἱ πόλεμοι. Ὁ Κύριος εἶπε: «Ὅταν δέ ἀκούση-
τε πολέμους καί ἀκοάς πολέμων, μή θροεῖσθε· δεῖ
γάρ γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω τό τέλος. Ἐγερθήσεται γάρ
ἔθνος ἐπί ἔθνος καί βασιλεία ἐπί βασιλείαν» (Μάρκ.
ιγ' 7-8). Ἐδῶ λοιπόν ὁμιλεῖ ὁ Κύριος γιά τό φαινό-
μενο τῶν πολέμων. Ἐγιναν καί γίνονται πόλεμοι
καταστρεπτικοί. Μόνο στόν αἰῶνα μας ὑπῆρξαν δύο
παγκόσμιοι καταστρεπτικοί πόλεμοι, τά θύματα τῶν
ὁποίων ἀνῆλθον εἰς πολλά ἑκατομμύρια καί ἑκα-
τοντάδες τοπικῶν ἐμφυλίων πολέμων. Ἐάν ζοῦσε
κανεῖς μέσα στήν ἀντίαρα αὐτῶν τῶν πολέμων καί
ἔβλεπε τούς ποταμούς τῶν αἱμάτων καί ὄλη τήν
ἀπανθρωπιά πού τούς συνοδεύει, θά ἔλεγε ὅτι φθά-
σαμε πιά στό τέλος. Οἱ πόλεμοι ὅμως εἶναι γεγονός
ἐπαναλαμβανόμενο καί ἐπομένως δέν θά πρέπει σέ
κάθε πόλεμο νά σπεύδουμε νά δίδουμε τήν ἐρμηνεία
ὅτι ἔφθασε τό τέλος τοῦ κόσμου. Ὁ Ἅγιος Κύριλλ-
λος Ἱεροσολύμων σχολιάζοντας αὐτούς τούς λόγους

τοῦ Κυρίου γράφει: «Θά ἀκούσετε δέ πολέμους καί ἀκοάς πολέμων»· ξεσηκώνεται ἓνα ἔθνος ἐναντίον ἄλλου ἔθνους καί ἓνα βασίλειο ἐναντίον ἄλλου βασιλείου. Καί θά ὑπάρξουν πείνα καί ἐπιδημίες καί σεισμοί κατά τόπους. Αὐτά ὅμως ἔχουν γίνει καί πάλι. Καί φοβερὰ πράγματα στόν οὐρανό· καί βαρεῖς χειμῶνες θά γίνουν, ἀλλά ὁ Κύριος συνιστᾷ: «Βλέπετε, ἀργυπνεῖτε καί προσεύχεσθε· οὐκ οἶδατε γάρ πότε ὁ καιρός ἐστίν». (Νά εἰσθε προσεκτικοί καί ἄγρυπνοι. Καί προσεύχεσθε, διότι δέν ἤξεύρετε, πότε εἶναι ὁ καιρός τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου). Καί ὅπως εἶπε ὁ Κύριος καί ἐπαναλαμβάνει ὁ Κύριλλος Ἱεροσολύμων δέν εἶναι μόνο οἱ πόλεμοι περί τῶν ὁποίων μιλήσαμε. Ἐπαναλαμβανόμενα σημεῖα εἶναι καί οἱ λοιμοί, οἱ ἀρρώστιες δηλαδή, καί οἱ λιμοί, δηλαδή ἡ πείνα καί οἱ σεισμοί καί οἱ διωγμοί. Αὐτές λοιπόν οἱ ταραχές καί οἱ ἀναστατώσεις πού θά συμβαίνουν στό κόσμο εἶναι μέν σημεῖα τά ὁποῖα μαρτυροῦν ὅτι κάτι δέν πηγαίνει καλά, ἀλλά δέν εἶναι ἀσφαλές, σέ κάθε ἓνα ἀπό αὐτά, νά δίδουμε τήν ἐρμηνεῖα ὅτι εἶναι σημάδι τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου μας.

Ἡ ἠθική ἀποστασία

Ἐνα ἄλλο ἐπαναλαμβανόμενο σημεῖο εἶναι ἡ ἀποστασία, ἡ ὁποία εἶναι δύο κατηγοριῶν. Ἡ πρώτη

ἀναφέρεται στήν ἀποστασία ἀπό τόν Θεό. Καί ἐδῶ πρόκειται γιά τίς αἵρέσεις, γιά τίς πλάνες καί τήν ἄθεϊα. Τί μᾶς εἶπε ὁ Κύριός μας. Μᾶς εἶπε «Καί πολλοί ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται καί πλανήσουσι πολλούς καί διά τό πληθυνθῆναι τήν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν» (Ματ. κδ' 11-12). Θά ὑπάρξει λοιπόν περίπτωση κατά τήν ὁποία ἡ πλάνη τῶν αἵρέσεων, ἡ πλάνη τῶν παραθρησκειῶν, ἢ τῶν ἄλλων θρησκειῶν θά ἔλθει καί θά ἐγγίσει τούς ἀνθρώπους τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ. Καί πολλοί θά παρασυρθοῦν. Πολλοί θά πλανηθοῦν. Μήπως κάτι τέτοιο δέν γίνεται καί στίς δικές μας ἡμέρες; Ἐγίνετο πάντοτε γίνεται καί σήμερα καί θά γίνεται καί στό μέλλον. Ὅσο ὑπάρχουν ψευδοπροφῆτες καί ψευδοδιδάσκαλοι ἄλλο τόσο καί θά ὑπάρχουν ἀποστάτες, αὐτοί πού θά ἐγκαταλείπουν τήν ὀρθή πίστη καί θά καταφεύγουν ἐκεῖ ὅπου δροῦν οἱ αἵρετικοί, οἱ σχισματικοί, οἱ ἄθεοι. Εἶναι κάτι τό ὁποῖον τό ζοῦμε καί σήμερα ὅταν βλέπουμε ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι γεννήθηκαν στήν Ὁρθοδοξία καί ὅταν τεθοῦν κάτω ἀπό τήν ἐπιρροή τῶν ψευδοδιδασκάλων, ἐγκαταλείπουν τήν Ἁγία Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καί ἀκολουθοῦν τούς ψευδοπροφῆτες καί τίς πλάνες τίς ὁποῖες αὐτοί διαδίδουν καί διδάσκουν.

Ὅμως ἡ ἀποστασία ἔχει καί μία ἄλλη μορφή. Πρόκειται γιά τήν ἠθική ἀποστασία. Πρόκειται δηλαδή γιά τόν ἐκμαυλισμό, γιά τήν φαυλοκρατία ἡ ὁποία μέλλει νά ὑπάρξει στόν κόσμο. Καί λέγει πάλι ὁ Κύριος περί αὐτῆς: «Καθώς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως ἔσται καί ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἥσθιον, ἔπινον... ἄχρι ἥς ἡμέρας εἰ-

σῆλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν. Καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμός καὶ ἀπόλεσεν ἅπαντας... Κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ἡ ἡμέρα ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται» (Λουκ. 17, 26-30). Ἐδῶ ὁ Κύριος περιγράφει τὴν ἠθικὴ κατάστασις ἢ ὁποῖα θὰ ἐπικρατήσῃ στὸν κόσμον κατὰ τὶς ἔσχατες ἐκεῖνες ἡμέρες. Θὰ εἶναι δηλαδὴ οἱ ἄνθρωποι ἀδίστακτοι· θὰ τρῶνε, θὰ πίνουν δέν θὰ ἐνδιαφέρονται γιὰ τίποτε τὸ πνευματικόν. Θὰ μοιάζουν μὲ τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς τοῦ Νῶε ὅπου, ὅπως γνωρίζουμε, ὁ Θεὸς εἶχε ἐνημερώσει τὸν Νῶε καὶ τοῦ εἶχε πεῖ νὰ φτιάξῃ τὴν κιβωτόν διότι ἐρχόταν κατακλυσμός κι' αὐτὸ διότι οἱ ἄνθρωποι ζοῦσαν ἀμετανόητοι βίον ἀμαρτωλόν (Γεν. 6, 14-17). Οἱ γνωστοὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι τοῦ Νῶε τὸν ἔβλεπαν νὰ φτιάχνῃ τὴν κιβωτόν καὶ τὸν ρωτοῦσαν «τί φτιάχνεις ἐκεῖ;» καὶ ἐκεῖνος ἔλεγε «μοῦ εἶπε ὁ Θεὸς νὰ φτιάξω αὐτὴ τὴν κιβωτόν καὶ νὰ μπῶ μέσα γιατί θὰ καταστρέφῃ ὅλον τὸν κόσμον. Θα πνιγῇ ὅλος ὁ κόσμος ἀπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ γιὰ τὶς ἀμαρτίες τὶς ὁποῖες διαπράττετε». Καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τὸν κοροΐδευαν. Ἄντὶ δηλαδὴ νὰ πεισθοῦν καὶ νὰ ζητήσουν τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, κοροΐδευαν καὶ ἔλεγαν ὅτι αὐτὸς τὰ ἔχει καμένα.

Τὸ παράδειγμα λοιπὸν τοῦ Νῶε ἐπικαλεῖται ὁ Κύριος γιὰ νὰ πεῖ ὅτι στὶς ἔσχατες ἐκεῖνες ἡμέρες, ὅταν θὰ ἐπίκειται ἡ ἔλευσις τοῦ Κυρίου κατὰ τὴν Δευτέρα Παρουσία, θὰ ἐπικρατῇ παρομοία κατάστασις. Οἱ ἄνθρωποι θὰ εἶναι παραδεδομένοι στὴν ἠθικὴ ἀσυνδοσία, δέν θὰ ὑπολογίζουν τίποτε. Θὰ διαπράττουν τὴν ἀνομίαν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Στὰ παλαιότερα χρόνια οἱ ἄνθρωποι ὅταν ἀμάρταναν κοίταζαν νὰ

κρυφτοῦν ἀπό τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων. Ἄν δέν ὑπολόγισαν τόν Θεό, ὑπολόγισαν τουλάχιστον τούς ἀνθρώπους. Σήμερα ὅμως φθάσαμε σέ μία ἐποχή ὅπου οἱ ἄνθρωποι οὔτε τόν Θεό φοβοῦνται οὔτε τούς ἀνθρώπους ντρέπονται. Γι' αὐτό καί ἀσχημονοῦν δημοσίως.

Βέβαια αὐτή ἡ ἠθική ἀποστασία εἶναι γεγονός ἐπαναλαμβανόμενο. Τό λέγει καί ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στήν Β' πρὸς Τιμόθεο ἐπιστολή του. «Τοῦτο δέ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἔσχαταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροί καλεποί ἔσονται γάρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μάλλον ἢ φιλόθεοι, ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας τήν δέ δύναμιν αὐτῆς ἠρηνημένοι. Καί τούτους ἀποτρέπου» (Τιμ. Β', γ' 1-5). Βλέπουμε μέ πόση ἐνάργεια ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ζωγραφίζει τό πῶς θά γίνουν οἱ ἄνθρωποι στούς ἔσχατους καιρούς. Καί ὅλα αὐτά τὰ χαρακτηριστικά γνωρίσματα δείχνουν τήν κατάπτωση στήν ὁποία φτάνει ὁ ἄνθρωπος.

Αὐτή ἡ ἠθική ἀσυνδοσία πάντοτε ὑπῆρχε καί πάντοτε θά ὑπάρχει ἄλλοτε σέ ὀξύτερο τόνο ἄλλοτε σέ ἠπιότερο. Βέβαια ἡ κατάσταση ἔχει χειροτερέψει καί λέμε πῶς αὐτά πού συμβαίνουν σήμερα δέν γίνονταν ποτέ. Τηρουμένων ὅμως τῶν ἀναλογιῶν μεταξύ διαφόρων ἐποχῶν πάντοτε ὑπῆρχαν ἄνθρωποι καλοί καί κακοί. Καί φιλόθεοι καί διάβολοι ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

Ἄς ἀναφέρουμε ἐδῶ μία ὠραία περιγραφή πού

ἀναφέρει ὁ μακαριστός Πρωτ. Κων/νος Καλλίνικος αὐτῆς τῆς καταστάσεως, ὁ ὁποῖος ἔζησε πρὶν ἀπὸ τὸ Β' παγκόσμιον πόλεμον. «Καὶ ἔπειτα; Ἐπειτα ἔρχεται ἡ μεγάλη ἀποστασία. Τελευταία καὶ ἀποφασιστικὴ μάχη τοῦ σκότους κατὰ τοῦ φωτός πρὸς ἀνακαίτιση τῆς κατισχυσάσης Ἐκκλησίας. Πῶς νὰ περιγράψω τὴν τελευταίαν ταύτην φάσιν; Ἡ ἁμαρτία θά περιβληθεῖ τὴν τελευταίαν πανοπλίαν τῆς. Τέχναι, σχολαί, βιβλία, σύλλογοι, θρόνοι, στρατοὶ θά γίνουν ὄργανά τῆς. Ἡ ἐπιστήμη θά καταντήσῃ ἄθεος. Τὰ Μέσα Μαζικῆς Ἐπικοινωνίας θά καταστοῦν μέσα ἀντιχριστιανικά. Ἡ γυνὴ πάντα καλινόν ἀποπτύσασα καὶ ἀπὸ πάσης αἰδοῦς γυμνωθεῖσα θά ὑποδαυλίζει ὡς κόλασις τὰς σαρκικὰς ὀρέξεις καίουσα συγχρόνως καὶ καιομένη. Ὁ θρησκευτικὸς γάμος θά ἀνήκει εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ κανεὶς δέν θά εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ τίνων τὰ τέκνα καὶ τίνων οἱ γονεῖς. Κυριαρχία πατρός καὶ μητρός δέν θά ἀναγνωρίζεται. Οἱ πάγοι τοῦ ἀτομισμοῦ καὶ τῆς μισαδελφίας θά καταψύξουν τὴν ἀγάπην. Ἡ κακοθεστέρα κτηνωδία θά βαδίζει ἠμφιεσμένη τὰ κομψότερα καὶ εὐφυέστερα στολίδια. Οἱ Ἅγιοι καταδιωκόμενοι θά ζητήσουν καὶ πάλι καταφύγιον εἰς τὰ σπήλαια καὶ τὰς ὄπας τῆς γῆς. Ψευδοπροφῆται σεσημασμένοι μέ τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου θά ἐκτελοῦν πρὸς ἀποβλάκωσιν σημεῖα καὶ τέρατα. Ὁ συστηματοποιηθεὶς ὀγκῶδης τοῦ κακοῦ κατὰ τοῦ ἀγαθοῦ ἀγών θά εὔρῃ τὴν ἐνσάρκωσιν του ἐν Ἀντιχρίστῳ, ὅστις ὡς ἄλλος παγκοσμίως θεοποιημένος Καίσαρ τῶν Ρωμαϊκῶν χρόνων, ἀλλ' εἰς ἔκδοσιν πολὺ πλατυτέραν, θά τεθεῖ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας πολέμου, Αὐτός τὸν Σατα-

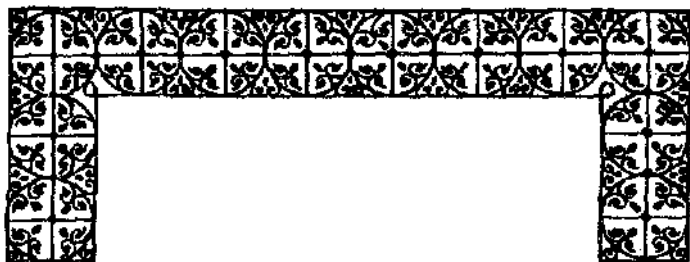
νᾶν ἀντιπροσωπεύων, Αὐτός Θεῖαν προσκύνησιν ἀπό τοῦ κόσμου ἀπαιτῶν».

Βλέπουμε πόσο ὠραία περιγράφει ὁ συγγραφεὺς τὴν ἀποστασία, τὴν ἀκολασία ἢ ὁποῖα θά ὑπάρχει στίς ἔσχατες ἡμέρες. Ὅμως αὐτὴ ἡ ἀποστασία τελικά θά εἶναι αὐτὴ πού θά ὀδηγήσει σὲ τὴν ἐμφάνιση τοῦ Ἄντιχρίστου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΟΗΓΗΘΟΥΝ
(Γ' ΜΕΡΟΣ)

Τό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου σ' ὅλο τόν κόσμο

Ἵς συμπληρώσουμε ὅμως μέ μερικά μέλλοντα ἐφ' ἅπαξ νά συμβοῦν γεγονότα, τά ὁποῖα καί ὅταν συμβοῦν θά δείχνουν πλέον χωρίς ἀμφιβολία ὅτι πλησιάζουμε πρός τό τέλος αὐτοῦ τοῦ κόσμου.

Ἕνα τέτοιο γεγονός εἶναι ὅτι θά πρέπει νά κηρυχθεῖ προηγουμένως τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ σέ ὀλόκληρη τήν κτίση: «Καί κηρυχθήσεται τοῦτο τό Εὐαγγέλιο τῆς Βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καί τότε ἴξει τό τέλος» (Ματ. 24, 14). Δηλαδή τό Εὐαγγέλιο αὐτό τοῦ Χριστιανισμοῦ θά πρέπει νά κηρυχθεῖ εἰς ὀλόκληρη τήν οἰκουμένη προκειμένου οἱ ἄνθρωποι πού ἀποτελοῦν τά διάφορα ἔθνη νά γνωρίσουν τήν ἀλήθειαν τοῦ Χριστοῦ. Καί τότε θά φθάσει τό τέλος. Ὅπως καταλαβαίνουμε αὐτό εἶναι ἕνα γεγονός τό ὁποῖο θά ὀλοκληρωθεῖ καί θά συμβεῖ ἐφ' ἅπαξ. Ἐπομένως θά

πρέπει νά ἀναμένουμε πότε τό Εὐαγγέλιο τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ πρόκειται νά κηρυχθεῖ σέ ὅλα τά ἔθνη. Ἐδῶ χρειάζεται προσοχή. Δέν λέγει ὁ Κύριος ὅτι τό Εὐαγγέλιό Του πρόκειται νά γίνει ἀποδεκτό ἀπό ὅλους τούς ἀνθρώπους, ἀλλά λέγει ὅτι τό Εὐαγγέλιό Του θά κηρυχθεῖ σέ ὅλόκληρο τόν κόσμο. Ποιά εἶναι σήμερα ἡ κατάσταση τοῦ κόσμου ἐξ ἀπόψεως κηρύγματος καί γνώσεως τοῦ Εὐαγγελίου; Γνωρίζουμε ὅτι ὑπάρχουν ἀκόμη πολλά τμήματα τῆς ὑψηλῆς ὅπου δέν ἔχει ἀκόμη ἀκουσθεῖ τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ. Στήν Ἀφρική καί στήν Ἀσία κυρίως κατοικοῦν ἑκατομμύρια ἀνθρώπων πού ἀνήκουν σέ ἄλλες θρησκείες καί δέν ἔτυχε νά γνωρίσουν καί νά ἀκούσουν τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι μεταξύ τῶν ἄλλων ἱεραποστολική Ἐκκλησία. Εἶναι δηλαδή Ἐκκλησία ἡ ὁποία ἔχει ἐν ἐξελίξει καί λειτουργία ἱεραποστολές καί ἱεραποστόλους οἱ ὅποιοι δροῦν σέ ἠπειρους καί ἔθνη τά ὁποῖα μέχρι τώρα δέν ἔχουν γνωρίσει τήν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ. Ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες ὀρθόδοξοι χριστιανοί εἴμαστε θά ἔλεγε κανεῖς ἐκ τῶν πρωτοπορούντων εἰς αὐτή τήν λεγομένη ἐξωτερική ἱεραποστολή. Σήμερα ὑπάρχουν ἱεραποστολικά κλιμάκια τά ὁποῖα πλαισιώνονται ἀπό Ἕλληνες ἱεραποστόλους τόσο στή Μαύρη Ἠπειρο τῆς Ἀφρικῆς, ὅσο καί στήν μακρινή Ἀσία. Οἱ ἱεραπόστολοί μας αὐτοί δραστηριοποιοῦνται γιά νά γνωρίσουν τό Εὐαγγέλιο καί τήν ἀλήθεια τήν ἀποκεκαλυμμένη στους ἀνθρώπους οἱ ὅποιοι εἶναι εἰδωλολάτρες ἀκόμη καί δέν γνωρίζουν τήν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου. Ὅμως θά πρέπει νά πούμε ὅτι ἀπέχουμε πολύ ἀπό

τήν στιγμή εκείνη καί ἀπό τό σημεῖο ἐκεῖνο ὅπου θά μπορούσε κανεῖς νά ὑποστηρίξει τήν ἄποψη ὅτι τό Εὐαγγέλιο πλέον ἔχει γίνει γνωστό σέ ὀλόκληρο τόν κόσμο. Ἐάν συγκρίνουμε τά σημερινά δεδομένα μέ τά δεδομένα τά ὁποῖα ὑπῆρχαν στίς ἀρχές τοῦ αἰῶνα μας βλέπουμε πραγματικά μία ἐντυπωσιακή πρόοδο, διότι τώρα ἡ Ἐκκλησία σέ ὀλόκληρο τόν κόσμο διαθέτει τά μέσα ἐκεῖνα μέ τά ὁποῖα ἀκούγεται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Σήμερα ὑπάρχουν καί λειτουργοῦν Ἐκκλησιαστικοί Ραδιοφωνικοί Σταθμοί, τηλεοπτικοί σταθμοί τῆς Ἐκκλησίας, γίνονται ἑκατοντάδες χιλιάδες ἐκδόσεις θρησκευτικῶν βιβλίων καί βεβαίως τήν κορυφή τῶν ἐκδόσεων ἔχει τό Βιβλίον τῆς Ζωῆς: ἡ Ἁγία Γραφή. Τά ἀντίτυπά της ἀνέρχονται σέ ἀριθμό δισεκατομμυρίων σήμερα γραμμένα σέ ἑκατοντάδες γλωσσῶν καί διαλέκτων. Αὐτό σημαίνει ὅτι τό Εὐαγγέλιο διαδίδεται καί ὅποιος θέλει νά γνωρίσει τήν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου ἔχει τέτοια δυνατότητα. Ὑπάρχει λοιπόν θά ἔλεγε κανεῖς ἐντυπωσιακή πρόοδος σ' αὐτό τό σημεῖο, ἀλλά βεβαίως ἀκόμη ἀπέχουμε πολύ ἀπό ἐκείνη τή στιγμή κατ' αὐτήν ὁποῖα θά μπορούσαμε νά ὑποστηρίξουμε ὅτι πράγματι σέ ὀλόκληρη τή γῆ ἔχει κηρυχθεῖ τό Εὐαγγέλιο.

Ἡ ἐπιστροφή τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ σὴν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου

Ἐνα ἄλλο γεγονός ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θά συμβοῦν ἐφ' ἅπαξ εἶναι ἡ ἐπιστροφή τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ σὴν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου. Φαίνεται πολὺ παράξενη αὐτὴ ἡ διαβεβαίωση τὴν ὁποία μᾶς κάνει ὁ Μέγας Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος. Γράφοντας πρὸς τοὺς Ῥωμαίους τὴν γνωστὴ ἐπιστολὴ του ὁμιλεῖ γιὰ ἓνα μυστήριον, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ συμβεῖ. Καὶ πράγματι ἀκούγεται κάπως παράξενο στὰ αὐτὰ μᾶς ὅτι εἶναι ποτέ δυνατόν οἱ Ἰσραηλίτες νὰ πιστέψουν στὸν Χριστό νὰ ἐπιστρέψουν καὶ νὰ γίνουν Χριστιανοί (Ῥωμ. 11, 25-27). Αὐτὸ τότε θά σημάνει ὅτι τὸ τέλος εἶναι κοντὰ. Οἱ Ἰουδαῖοι, ὅπως εἶναι γνωστὸ, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἐστάθησαν ἀντίθετοι πρὸς τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Καὶ βεβαίως δέν εἶναι μόνο ὅτι δέν ἄκουσαν, ἢ δέν ἀπεδέχθησαν καὶ δέν υἱοθέτησαν τὴ διδασκαλίαν Του, ὅπως αὐτὸ γίνεται σαφές ἀπὸ τὰ ἱερά Εὐαγγέλια, δέν εἶναι μόνο ὅτι οἱ πρόγονοὶ τους ἐπεδίωξαν καὶ ἐπέτυχαν νὰ ἀνυψώσουν τὸν Ἰησοῦ Χριστό ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καὶ νὰ τὸν θανατώσουν πιστεύοντες ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ἐσφράγισαν διὰ παντός τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ, δέν εἶναι μόνο τὸ ὅτι ὅταν ἀνέστη ὁ Κύριός μας αὐτοὶ ἐδωροδόκησαν τοὺς φύλακες, τοὺς φρουροὺς καὶ τοὺς εἶπαν ὅτι θά πεῖτε ὅτι ἐμεῖς ἐνῶ κοιμόμαστε, ἦλθαν οἱ μαθητὲς Του καὶ ἔκλεψαν τὸ σῶμα Του, δηλαδή μέχρι καὶ τὴν τελευταίαν στιγμὴ ἔμειναν ἀντίθετοι καὶ στὸ ἀντίθετον στρατόπεδον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐπειδὴ δέ οἱ πρῶτοι Χριστιανοί,

ὅπως γνωρίζουμε, προέρχονταν ἀπό τούς Ἑβραίους, καί οἱ Ἀπόστολοι τό κήρυγμα σπίν ἀρχή τό ἔκαναν στίς ἑβραϊκές συναγωγές, μέ ἀποτέλεσμα νά ὑπάρξουν ὁμαδικές προσχωρήσεις τῶν Ἑβραίων σπίν νέα Θρησκεία καί νέα πίστη τοῦ χριστιανισμοῦ, δέν ἀποκλείεται νά ἐπαναληφθεῖ τό ἱστορικό αὐτό γεγονός.

Ἐν τῷ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν Παῦλος στό 11ο κεφ. τῆς πρὸς Ῥωμαίους Ἐπιστολῆς ἔγραψε: «Ἐδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεός πνεῦμα κατανόξεως, ὀφθαλμούς τοῦ μή βλέπειν καί ὠτα τοῦ μή ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας» (Ῥωμ. 11, 8).

Ἐν τῷ Ἀπόστολος Παῦλος κάνει μία διαπίστωση καί λέγει ὅτι ὁ Θεός παρεκώρησε οἱ Ἑβραῖοι νά μὴν τόν ἀποδεχθοῦν τόν Ἰησοῦ Χριστό καί νά στέκονται σπίν ἐπιφάνεια τῶν διαφορῶν θαυμασίων τοῦ Θεοῦ καί νά βλέπουν χωρίς νά βλέπουν, καί νά ἀκούουν χωρίς νά ἀκούουν. Ὁμιλεῖ λοιπόν ἐν τῷ Ἀπόστολος Παῦλος γιά τήν ἀπιστία καί τήν ἔκπτωση τήν τοποθετεῖ σπίν περιοχὴ τοῦ μυστηρίου. Γράφει ὁ Ἀπ. Παῦλος στό ἴδιο κεφ. τῆς πρὸς Ῥωμαίους Ἐπιστολῆς (11, 25-26) «Οὐ γάρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τό μυστήριον τοῦτο, ἵνα μή ἦτε παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πῶρως ἀπό μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν ἄχρις οὗ τό πλήρωμα τῶν ἔθνῶν εἰσέλθη, καί οὕτω πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται» δηλαδή «Δέν θέλω νά ἀγνοεῖτε ἀδελφοί μου μία ἀλήθεια ἢ ὁποία μέχρι τώρα ἦταν κρυμμένη καί μᾶς φανερώθηκε ἀπό τόν Θεό. Εἶναι ὠφέλιμο νά μάθετε τήν ἀλήθεια αὐτή διά νά μὴν θεωρεῖτε σεῖς οἱ ἴδιοι τούς ἑαυτούς σας φρονίμους καί περιφρονεῖτε ἀγέρωχα τούς Ἰσραηλί-

τες. Εἶναι δέ ἡ ἀλήθεια αὐτή ὅτι ἔχει γίνει σκλήρυνση εἰς μέρος τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ἕως οὔτου εἰσέλθει εἰς τὴν βασιλεία τοῦ Χριστοῦ ὁ πλήρης ἀριθμὸς τῶν ἐθνικῶν. Καί ἔτσι ὅταν ἐκπληρωθεῖ ὁ ὅρος αὐτός τότε πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται.

Ἡ σκλήρυνση μέ ἄλλα λόγια τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ ἔγινε μία ἀφορμὴ ὥστε οἱ εἰδωλολάτρες, ἢ οἱ ἐθνικοί, νά λάβουν τὴν θέση ἢ ὁποία τοὺς ἔπρεπε μέσα στὴν Ἐκκλησία καί νά σωθοῦν. Κι' αὐτό ἐπίσης ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ θέματα τὰ ὁποία ἀνεφύησαν κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ζωῆς τῆς πρώτης Ἐκκλησίας. Διερωτῶντο οἱ Ἀπόστολοι «θά κηρύξουμε τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ καί ἔξω ἀπὸ τὸ Ἰσραὴλ καί ἔξω ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους, ἢ θά πρέπει νά κηρύξουμε μόνο στοὺς ὁμοεθνεῖς μας τοὺς Ἑβραίους;» Καί τὸ θέμα αὐτό ἐλύθη πάλι χάρι στὸν Ἀπόστολο Παῦλο ἀλλὰ καί χάρι σέ μία ὀπτασία τὴν ὁποία ὁ Θεὸς ἔστειλε γιὰ νά καταστήσει σαφῆ τὴν θέλησή του, ὅτι θέλει δηλαδή νά ἀνοιχθεῖ τὸ Εὐαγγέλιο σέ ὁλόκληρο τὸν κόσμον, νά κηρύξουν οἱ Ἀπόστολοι τὸ Εὐαγγέλιο τῆς σωτηρίας καί εἰς τὰ ἔθνη. Καί ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασις αὐτὴ ἐλήφθη κατὰ βάσιν χάρι στὸν Ἀπόστολο Παῦλο καί οἱ Ἀπόστολοι βγῆκαν ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς τότε Παλαιστίνης καί δίδαξαν τὸν Χριστιανισμό στὴν Ἀνθρωπότητα, γι' αὐτὸ καί ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὀνομάζεται Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν.

Ἢταν λοιπὸν θά συντελεσθεῖ αὐτὴ ἡ ἐπιστροφή τῶν Ἑβραίων στὸν Χριστό, ὅταν δηλαδή πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται τότε λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὅτι θά εἶναι ἐγγὺς τὸ τέλος. Ἐπομένως θά πρέπει προηγουμένως νά συντελεσθεῖ σύμφωνα μέ τὴν

Γραφή ή επιστροφή τῶν Ἑθνῶν, εἰς τὴν μάνδραν τῆς Ἐκκλησίας καί τότε σπὶ συνέχεια θά ἀκολουθήσει ἡ επιστροφή τῶν Ἰσραηλιτῶν κατὰ τὴν ἀψευδῆ διαβεβαίωση τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Καί βέβαια καί αὐτό τό γεγονός ἔάν θέλουμε νά κρίνουμε κατὰ πόσον προοδεύει στίς ἡμέρες μας, θά πρέπει νά ποῦμε ὅτι βεβαίως ὑπάρχουν καί σήμερα περιπτώσεις Ἑβραίων κατὰ τό θρήσκευμα, οἱ ὁποῖοι ἀσπάζονται τὴν χριστιανική πίστη καί γίνονται Χριστιανοί. Σύμφωνα μέ πρόσφατα στοιχεῖα οἱ μικτοί γάμοι Ἑβραίων τῆς Διασποράς μέ Χριστιανούς ἀπό 3% πού ἦταν τό 1940, ξεπέρασαν τό 52% τό 2001. Στίς ΗΠΑ τό ποσοστό φτάνει τό 72%, καί 700.000 νέοι ἡλικίας μικρότερης τῶν 18 ἐτῶν, τῶν ὁποίων ὁ ἕνας γονεὺς ἦταν Ἰουδαῖος ἀκολούθησαν τόν Χριστιανισμό. (Jacques Attali «Les Juifs, le Monde, et l'Argent», Fayard, 2002, σελ. 708-709).

Ὅρισμένοι ἀναλυτές τῆς σύγχρονης κατάστασης, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν αὐτά πού ἀναγράφονται στήν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολήν, ἔχουν διατυπώσει ὀρισμένες ἀπόψεις σύμφωνα μέ τίς ὁποῖες τό σχέδιο αὐτό τοῦ Θεοῦ ἀρχίζει σιγά σιγά νά πραγματοποιεῖται. Καί λέγουν ὅτι ἡ ἴδρυση τοῦ κράτους τοῦ Ἰσραήλ τό 1948, μετὰ τό τέλος δηλαδή τοῦ Β΄ παγκοσμίου πολέμου, σηματοδοτεῖ μία ἀφετηρία ἡ ὁποία εἶναι πολύ σημαντική καί μπορεῖ νά θεωρηθεῖ ὡς μία ἀφετηρία γιά τὴν πραγματοποίηση ἐν συνεχείᾳ ὄλων τῶν ἄλλων ἐπαγγελιῶν πού ἔχουν σχέση μέ τό θέμα μέ τό ὁποῖο ἀσχολοῦμαστε.

Μέ ὅλα αὐτά πού εἶπαμε, δέν θά πρέπει νά ὑπάρχει ἡ παραμικρή ἀμφιβολία ὅτι ἡ ὥρα τῆς Δευτέρας

Παρουσίας θά σημάνει όταν και οί Ἰσραηλίται θά ἀποδεχθούν τό Εὐαγγέλιο τῆς Βασιλείας.

Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ σύμπαντος

Ἄς ἔρθουμε τώρα σέ ἄλλα γεγονότα τά ὁποῖα ἐπίσης καί αὐτά πρόκειται ἐφ' ἅπαξ νά συμβοῦν καί νά ἀποτελέσουν σημεῖα πού θά δείχνουν ὅτι ἐγγίζει τό τέλος. Ἐνα τέτοιο σημεῖο θά εἶναι ἡ ἀλλαγὴ τοῦ σύμπαντος. Εἶπαμε καί προηγουμένως ὅτι αὐτός ὁ κόσμος στόν ὁποῖο ζοῦμε δηλαδή αὐτός ὁ πλανήτης πού λέγεται γῆ ἐνδεχομένως δέ καί ὅλο τό πλανητικό σύστημα καί ὅλη ἡ πλάση καί δημιουργία, δέν πρόκειται νά ἔχουν αἰώνια διάρκεια. Αὐτό ἄλλωστε τό βεβαιώνει καί ἡ ἐπιστήμη μέ τήν περίφημη θεωρία τοῦ θερμικοῦ θανάτου τοῦ σύμπαντος. Πρόκειται γιά μία ἐπιστημονική θεωρία ἡ ὁποία βεβαιώνει ὅτι ὕστερα ἀπό πολλά χρόνια πρόκειται σιγά σιγά ἡ γῆ νά παγώσει, διότι οἱ ἀκτίνες τοῦ ἥλιου οἱ ὁποῖες τήν θερμαίνουν δέν θά μετατρέπονται σέ θερμότητα καί σιγά σιγά θά ἐπέλθει τό τέλος. Ὁ θερμικός θάνατος τοῦ σύμπαντος. Πέρα ὅμως ἀπό αὐτό τό ὁποῖο λέγει ἡ ἐπιστήμη ἐμεῖς ἔχουμε τόν λόγο τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας. ἔχουμε μάλιστα τόν λόγον αὐτοῦ τούτου τοῦ Κυρίου μας, ὁ ὁποῖος ὁμιλῶν γιά τά λεγόμενα ἔσχατα, δηλαδή γιά τόν τελευταῖο καιρό πρὶν ἀπό τή Δευτέρα Παρουσία,

μᾶς εἶπε καί τὰ ἐξῆς: «Ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καί ἡ σελήνη οὐ δώσει τό φέγγος αὐτῆς καί οἱ ἀστéρες πεσοῦνται ἀπό τοῦ οὐρανοῦ καί αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται, καί τότε φανήσεται τό σημεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ» (Ματθ. 24, 29-30).

Καί ἄλλοῦ στόν Εὐαγγελ. Λουκᾶ ἀναφέρονται τά ἐξῆς: Λέγει ὁ Κύριος «Ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καί σελήνῃ καί ἀστροῖς καί ἐπὶ τῆς γῆς συνοχή ἐθνῶν ἐν ἀπορία ἠκούσης θαλάσσης καί σάλου ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπό φόβου καί προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένη· αἱ γάρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται» (Λουκ. 21, 25-26). Βλέπουμε λοιπόν ὅτι ἐκεῖνο πού μᾶς ἐνδιαφέρει εἶναι ὅτι πρόκειται νά συμβοῦν κοσμοϊστορικά γεγονότα τά ὅποια θά ἔχουν σχέση μέ τά ἀστρικά φαινόμενα ὅπου ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη θά χάσουν τό φέγγος τους καί ἐπομένως οἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν θά διασαλευθοῦν καί ἡ παγκόσμη τάξη καί ἄρμονία τοῦ σύμπαντος πού ἀποτελεῖ ἓνα κόσμημα τῆς ἀνθρωπότητος πρόκειται νά ἀνατραπεῖ καί οἱ ἰσορροπίες οἱ ὁποῖες ὑπάρχουν σήμερα δέν θά συνεχίσουν νά ὑπάρχουν, πράγμα τό ὁποῖο σημαίνει ὅτι θά εἶναι ἐγγύς τό τέλος.

Ἡ Ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει ὅτι ἐξαιτίας τῆς ἁμαρτίας μας ἡ φύσις συστενάζει μαζί μας. Καί ἀναμένει τήν ἀπελευθέρωσή της. Γράφει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος «Ἡ γάρ ἀποκαρδοκία τῆς κτίσεως τήν Ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται» (Ρωμ. 8, 19).

Γιά νά φθάσει ὅμως ἡ κτίση σ' αὐτή τήν ἀνανέω-

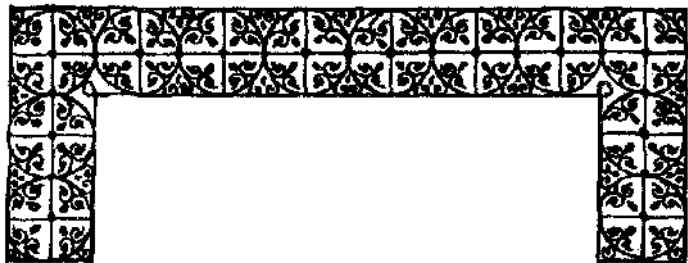
ση θά πρέπει προηγουμένως νά περάσει ἀπό μία διάλυση ἢ ὁποία θά εἶναι διά πυρός, διά μέσου τῆς φωτιᾶς ὅπως μᾶς τό λέει πολύ χαρακτηριστικά ὁ Ἄπόστολος Πέτρος εἰς τήν Β΄ Καθολικήν του ἐπιστολή «οἱ δέ νῦν οὐρανοί καί ἡ γῆ τῷ αὐτοῦ λόγῳ τεθροισαυρισμένοι εἰσὶ, πυρί προύμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως... Ἦξει δέ ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτί ἐν ἧ οὐρανοί ριζηδόν παρελεύσονται, στοιχεῖα δέ καυσούμενα λυθήσονται καί γῆ καί τά ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται» (Πέτρος Β΄ 3, 7-11). Σαφῶς ὁ Ἄπόστολος μᾶς λέγει ὅτι θά συμβοῦν γεγονότα, τά ὁποία μέ φωπιά θά γίνουν αἰσθητά τίς ἡμέρες ἐκεῖνες τίς τελευταῖες πού θά ἀποτελοῦν ἓνα κώδωνα συναγερμοῦ ὥστε ὅλοι νά ἀντιληφθοῦν ὅτι ἔρχεται τό τέλος. Ἐδῶ λέγει ὁ Ἄπόστολος ὅτι κατά τήν ἡμέραν ἐκείνην οὐρανοί ριζηδόν παρελεύσονται. Κατά τόν Μέγα Βασίλειο τό Σύμπαν θά ἐξαφανιστεῖ: «Κοίταξε τόν οὐρανό καί τόν ἥλιο καί ὅλη τή γύρω σου κτίση· ὅλα αὐτά πού εἶναι τόσα πολλά καί τόσο μεγάλα ὕστερα ἀπό λίγο καιρό δέν θά ὑπάρχουν πλέον» (Ἐπιστ. 301, Μαξίμω παραμυθητική, ΜG 32, 1049). Αὐτό δηλαδή τό στερέωμα τό ὁποῖο βλέπουμε μέ αὐτή τήν θεϊκή ἄρμονία νά ὑπάρχει ὡς μία ἐπανάσταση τῆς κτίσεως θά πάψει νά ὑφίσταται. Δέν μπορούμε νά γνωρίζουμε πῶς θά εἶναι αὐτό. Ἀπλῶς τό περιγράφουμε καί ἐπαναλαμβάνουμε τά λόγια τά ὁποία χρησιμοποιεῖ ὁ ἐμπνευσμένος καί φωτισμένος θεόπνευστος συγγραφέας αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς. «Στοιχεῖα δέ καυσούμενα λυθήσονται» θά πέφτουν μειωρίτες ἐνδεχομένως γεμάτοι ἀπό λάβα καί φωτιά ἐπάνω μας καί θά καεῖ ὅλη ἡ γῆ καί ὅ,τι ὑπάρχει

ἐπάνω σ' αὐτήν. Εἶναι φοβερή καί τρομερή αὐτή ἡ
προφητεία διότι δείχνει τίς ἔσχατες ἡμέρες, τί πρό-
κειται δηλαδή νά γίνει καί νά συμβεῖ τότε πού θά
εἶναι ἐγγύς τό τέλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
Η ΚΟΙΝΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ
(Α΄ ΜΕΡΟΣ)

Ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν

Ἐρχόμεθα τώρα σέ ἓνα ἄλλο γεγονός τό ὁποῖο θά συμβεῖ ὀλίγον πρὶν τήν Β΄ Παρουσία. Κι' αὐτό τό μέγα καί κοσμοϊστορικό γεγονός θά εἶναι ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Ἀποτελεῖ δόγμα τῆς πίστεώς μας τό «προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν». Ἐπομένως μέσα εἰς τά πιστεύω τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν εἶναι καί ἡ πίστις στήν ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Περί τῆς ἀναστάσεως αὐτῆς ὁμίλησε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ὁ ὁποῖος εἶπε: «Ἐρχεται ὥρα ἐν ἣ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς αὐτοῦ καί ἐκπορεύσονται οἱ τά ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δέ τά φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως» (Ἰωάν. 5, 28-30). Εἶναι πολύ σαφεῖς οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου μας τοῦς ὁποῖους διασώζει ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης στό Ε΄ κεφάλαιο τοῦ Εὐαγγελίου του. Θά ἔλθει λέγει ὥρα κατά τήν ὁποία ὅσοι θά βρισκονται μέσα στά μνημεῖα θαμένοι στούς τάφους, θά ἀκούσουν

τὴν φωνή Του καὶ ἀμέσως θὰ ἀναστηθοῦν γιὰ νά πορευθοῦν οἱ μὲν τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. Δέν ὑπάρχει ἐπομένως καμία ἀμφιβολία ὥστε νά διατυπώνει κανεὶς τὴν ἀμφισβήτηση ἐάν θὰ γίνει αὐτὴ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀναλύων ἀκόμη περισσότερο τὸν λόγο τοῦ Κυρίου μας καὶ ὁμιλῶν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸν προάγγελον καὶ αὐτῆς τῆς ἀναστάσεως γιὰ τὴν ὁποία ὁμιλοῦμε γράφει στὴν Α΄ πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴ του «Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται πῶς λέγουσι τινὲς ἐν ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται ἐν νεκρῶν... ματαία ἡ πίστις ὑμῶν... ..Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο» (Α΄ Κορ. 15, 12-20). Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου θέλουν νά ποῦν ὅτι ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ, στὴν ὁποία ἐπίσης πιστεύουμε ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί, ἀποτελεῖ τὸν προάγγελο καὶ τὸ προοίμιον τῆς γενικῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν. Καὶ ἐπειδὴ στὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀρχαίας Κορίνθου ὑπῆρχαν ὀρισμένοι οἱ ὁποῖοι ἀμφέβαλλον, ἐάν θὰ γίνει δηλαδὴ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν, γι' αὐτὸ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κορίνθου γράφει μεταξύ τῶν ἄλλων καὶ αὐτὰ πού ἀναφέραμε. Ἀφοῦ λέγει κηρύττετε ὅτι ὁ Χριστὸς ἔχει ἐγερθεῖ ἐκ νεκρῶν, ἀφοῦ δηλαδὴ πιστεύετε ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, τότε πῶς εἶναι δυνατόν νά ὑπάρχουν ἀνάμεσά σας χρι-

στιανοί οί όποιοί νά ίσχυρίζονται ότι δέν ύπάρχει ανάσταση νεκρών; Διότι άν δέν ύπάρχει ανάσταση νεκρών τότε αυτό σημαίνει ότι ούτε ό Χριστός ανέστη έκ νεκρών. Άλλά έμεϊς ξέρουμε ότι ό Χριστός έχει αναστηθεϊ έκ νεκρών και έγινε άπαρχή τών κεκοιμημένων. Τί θά πει «άπαρχή τών κεκοιμημένων». Δηλαδή ό Χριστός άνοιξε πρώτος αυτός τό δρόμο για όλους τούς νεκρούς ώστε και εκείνοι νά ακολουθήσουν την όδό την όποία βάδισε ό Κύριός μας.

«Άνάστη Χριστός»

°Επομένως και άν άκόμη δέν είχαμε την ρητή και κατηγορηματική διαβεβαίωση του Κυρίου μας ότι δηλαδή έρχεται ώρα που θά άκουσθεϊ ή σάλπιγγα του Άγγέλου και τότε όσοι είναι νεκροί θά αναστηθούν, θά έπρεπε αυτό νά τό συμπεράνει κανείς από τό γεγονός ότι ανέστη ό Χριστός, διότι ό Χριστός είναι Θεάνθρωπος, τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος. Έπομένως ό,τι συνέβη στον Χριστό είναι σαν νά συνέβη στην ανθρώπινη φύση. Άνάστη λοιπόν ό Χριστός άπαρχή τών κεκοιμημένων έγένητο. Τώρα όλοι μας δικαιούμεθα νά αναστηθούμε. Βεβαίως όταν όμιλούμε περί της αναστάσεως τών νεκρών θά πρέπει νά τονίσουμε ότι έννοοϋμε την ανάσταση τών σωμάτων διότι τά σώματα πεθαίνουν όταν ό άνθρωπος πεθαίνει, όχι ή ψυχή. Ο άνθρωπος άποτε-

λείται ὅπως εἶναι γνωστό ἀπό δύο στοιχεῖα, ἀπό τήν ψυχή καί ἀπό τό σῶμα. «Ἡ σάρξ ἀπό τῆς γῆς —γράφει ὁ Μ. Βασίλειος— ἡ ψυχή οὐρανία». Ἡ ψυχή δημιουργήθηκε ἀπό τόν Θεό νά μείνει ἀθάνατη. Τί εἶναι αὐτό πού πεθαίνει; Τί εἶναι αὐτό πού θάβουμε στή γῆ καί διαλύεται εἰς τά ἐξ ὧν συνετέθη; Εἶναι τό σῶμα. Εἶναι ἡ κοϊκή σάρξ τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτό τό ἕνα στοιχεῖο πεθαίνει καί παραδίδεται στήν φθορά. Ἐπομένως ὅταν μιλοῦμε περί τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν ἐννοοῦμε τήν ἀνάστασι τῶν σωμάτων πού ἔχουν πεθάνει, καί ὄχι καί τῶν ψυχῶν οἱ ὁποῖες βεβαίως δέν πεθαίνουν ποτέ. Ἡ ἀνάστασι τῶν νεκρῶν, ὅπως γράφει ὁ Κων. Καλλίνικος στό βιβλίον του «Τά θεμέλια τῆς Πίστεως» (Ἐκδ. Χρ. Βιβλίου, Ἀθήναι, 1958, σελ. 296) «πρέπει νά μελετηθῆ ὄχι μέ τās διόπτρας τῆς Φυσικῆς, ἀλλά μέ τόν φακό τῆς Πίστεως... Ἡ ψυχή μετά τοῦ σώματος διήνυσε τό ἐπίγειον στάδιόν της καί ἐάν μετά θάνατον δόξα τῇ ἐπιφυλάσσεται δέν πρέπει τῆς δόξης ἀμέτοχος νά μείνη καί ὁ σύντροφος».

Οἱ ἀρχαῖοι φιλόσοφοι κλεύαζαν τήν διδασκαλία περί τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, περί τῆς ἀναστάσεως δηλαδή τῆς φθαρτῆς ὕλης καί τοῦτο διότι σύμφωνα μέ τήν φιλοσοφία ὅ,τι ἔχει ἀρχή ἔχει καί τέλος, τό μέν φθαρτό τό σῶμα εἶναι προορισμένο νά παραδίδεται στήν φθορά, τό δέ ἀφθαρτο, ἡ ψυχή, στήν ἀθανασία. Γι' αὐτό καί ὅταν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἦρθε στήν Ἀθήνα καί ἀνέβηκε στόν Ἄρειον Πάγο καί μίλησε πρός τούς Ἀθηναίους οἱ ὁποῖοι εἶχαν μαζευτεῖ γιά νά ἀκούσουν ἕνα ξένον ὁ ὁποῖος εἶχε φθάσει στήν πόλιν τους, τούς ὁμίλησε περί τοῦ

Χριστοῦ, περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ ἔφθασε σὴν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν. Γράφει χαρακτηριστικὰ ὁ συγγραφεὺς τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, πού εἶναι ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, ὅτι ὅταν ἄκουσαν οἱ φιλοσοφοῦντες Ἀθηναῖοι περὶ Ἀναστάσεως νεκρῶν χλεύασαν τὸν Ἀπόστολο Παῦλο καὶ τοῦτο διότι δέν ἦτο γνωστό στή φιλοσοφία ὅτι εἶναι ποτέ δυνατόν νά ἀναστηθεῖ ἡ φθαρμένη κοίκή καὶ ὑλική φύση. Ὡστόσο ὅμως ἀπό τήν Παλαιά Διαθήκη ὅπου ὑπάρχει Ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ στούς Ἑβραίους εἴτε ἀπ' εὐθείας, εἴτε διά μέσου τῶν προφητῶν ἔχομε μαρτυρίες περὶ τῆς Ἀναστάσεως.

«Ἀναστήσονται οἱ νεκροί καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις»

Ὁ προφήτης Ἡσαΐας π.χ. γράφει «Ἀναστήσονται οἱ νεκροί καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις» (Ἡσ. 26, 19). Νά λοιπόν μία μαρτυρία ἡ ὁποία μᾶς ἔρχεται ἀπό τήν ἑβραϊκή ἐποχή ὅπου ὁ προφήτης Ἡσαΐας διαβεβαιώνει ὅτι θά ἀναστηθοῦν οἱ νεκροί καὶ αὐτοί πού βρῖσκονται μέσα στούς τάφους. Εἶναι γνωστό καὶ τό ὄραμα τό ὁποῖο εἶδε ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ, μία μεγάλη πεδιάδα γεμάτη ὅστᾳ ἀνθρώπινα καὶ ἄκουσε τήν φωνή τοῦ Θεοῦ πού τοῦ εἶπε: «ὁμίλησε, προφήτευσε σέ αὐτά τά ὅστᾳ». Κί' ὅταν ὁ προφήτης ἄρχισε νά κηρύττει λόγο Θεοῦ στά νεκρά

αὐτά ὅστᾳ αἰφνιδίως εἶδε στό ὄραμά του, αὐτά τὰ ὅστᾳ νά συναρμολογοῦνται μεταξύ τους νά ἀπαρί-
ζουν ἀνθρώπινους σκελετούς καί αὐτοί νά σαρκώ-
νονται ὁ ἕνας μετά τόν ἄλλον καί νά σηκώνονται
ἄνθρωποι πού εἶχαν πνοή, πού εἶχαν ζωή (Ἰεζ. 37,
1-14).

Γι' αὐτό οἱ Ἑβραῖοι πίστευαν στήν ἀνάστασι τῶν
νεκρῶν. Ἐνθυμεῖσθε ἐκεῖνο τό περιστατικό μέ τήν
Μαρία τήν ἀδελφή τοῦ Λαζάρου, ὅπου ὅταν ὁ Κύ-
ριος ἐπισκέφθηκε τό σπίτι τοῦ Λαζάρου πού εἶχε πε-
θάνει πρὶν τέσσερις ἡμέρες γιά νά παρηγορήσει τήν
Μαρία τῆς εἶπε: «Μὴν κλαῖς, διότι θά ἀναστηθεῖ ὁ
ἀδελφός σου». Καί ἐκείνη ἀπάντησε «οἶδα ὅτι ἀνα-
στήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει, ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ»
(Ἰωάν. 11, 23-24), δηλαδή γνωρίζω ὅτι θά ἀναστη-
θεῖ λίγο πρὶν τήν Δευτέρα Παρουσία. Ἀλλά ὁ Κύ-
ριος δέν ἐννοοῦσε αὐτό, ἐννοοῦσε ὅτι ὁ Λάζαρος
ἐπρόκειτο νά ἀναστηθεῖ σέ λίγο. Καί πράγματι ὁ Κύ-
ριος μέ τήν θεϊκή καί θαυματουργική του δύναμη
ἔδωσε καί πάλι τήν ζωή καί ἀνέστησε τό σῶμα τοῦ
Λαζάρου, τό ὁποῖο γιά τετάρτη ἡμέρα ἦτο μέσα στό
μνημεῖο. Κί ὅπως γνωρίζουμε διαβάζοντας τήν Και-
νή Διαθήκη ὁ Κύριός μας ἔκανε καί ἄλλες νεκρανα-
στάσεις, δηλαδή μεταξύ τῶν θαυμάτων του ἦταν καί
ἀναστάσεις νεκρῶν ὅπως π.χ. τοῦ υἱοῦ τῆς κείρας
σπί Ναϊν (Λουκ. 7, 13-15) καί τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰα-
εῖρου (Λουκ. 8, 41-56). Αὐτά τὰ θαύματα μέ τὰ ὁποῖα
ὁ Χριστός ἀνέστησε κεκοιμημένους ἀνθρώπους ἀπο-
τελοῦσαν κατά κάποιο τρόπο τό προοίμιο καί τῆς
δικῆς μας ἀναστάσεως. Ὅπως ἀνεστήθησαν τὰ σώ-
ματα ἐκεῖνα ἔτσι θά ἀναστηθοῦν καί τὰ δικά μας σώ-

ματα. «Ἐρχεται ὥρα —ὅπως εἶπε ὁ Κύριος— ἐν ἣ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φωνῆς Αὐτοῦ». Ὅσοι ἐπομένως θά εἶναι νεκροί κατὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη αὐτοὶ θά ἀναστηθοῦν. Θά ἀκουσθεῖ ἡ σάλπιγγα τοῦ Ἁγγέλου καὶ τότε θά ἀνοίξουν οἱ τάφοι καὶ τὰ ὅσα πού θά ὑπάρχουν τότε θά σαρκωθοῦν καὶ θά ἀναστηθοῦν οἱ ἄνθρωποι. Καθὼς ἐπίσης θά συναρμολογηθοῦν καὶ τὰ ὅσα τὰ ὅποια ἔχουν διασκορπισθεῖ ἢ καεῖ. Αὐτὰ λέγει ἡ Ἀποκάλυψη. Ἀκόμη καὶ ἡ θάλασσα θά δώσει τοὺς νεκροὺς τῆς (Ἀποκ. 20, 13). Ὅσοι ἔχουν πνιγεῖ ἐδῶ καὶ τόσους αἰῶνες καὶ δέν ἔχει βρεθεῖ τό σῶμα τους καὶ δέν ὑπάρχει ἵχνος ἀπὸ αὐτοὺς κί αὐτοὶ ἐπίσης θά ἀναστηθοῦν. Καὶ ὅσοι ἐφαγώθησαν ἀπὸ ἄγρια θηρία ἢ μέ ὅποιονδήποτε τρόπο πέθαναν ἐπάνω στί γῆ καὶ αὐτοὶ ἐπίσης στί κέλευσμα τοῦ Ἁγγέλου θά ἀναστηθοῦν. Βλέπουμε λοιπόν ἐδῶ ὅτι σέ πολλά σημεῖα τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τῆς Ἁγίας Γραφῆς δηλαδή, γίνεται λόγος περὶ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν.

Βεβαίως γνωρίζουμε ὅτι ὑπάρχουν μερικοὶ οἱ ὅποιοι ἐπιλεκτικὰ παραδέχονται ὀρισμένες ἀπό τίς διδασκαλίαις τῆς πίστεώς μας ἐνῶ ὀρισμένες ἄλλαις τίς ἀπορρίπτουν. Ἀλλά αὐτό δέν εἶναι σύμφωνο μέ τοὺς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας.

Τό σῶμα τό ὁποῖο θά ἀναστηθεῖ τότε πού θά ἀκουσθεῖ ἡ σάλπιγγα τοῦ Ἁγγέλου δέν θά εἶναι τό σῶμα τό ὁποῖο εἶχαμε πρὶν πεθάνουμε, αὐτό πού ἔχουμε δηλαδή τώρα, σῶμα παθητό, πού ἀρρωσταίνει, πού ἔχει ἀνάγκες ὑλικές κλπ. Τό σῶμα μας ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος θά εἶναι «τό αὐτό καί οὐκ αὐτό» πού θά πεῖ θά εἶναι καί τό ἴδιο καί δέν θά εἶναι τό ἴδιο. Θέλει ὁ Μέγας Πατήρ τῆς Ἐκκλησίας μας κατ' ἀρχήν νά μᾶς πεῖ ὅτι τό σῶμα μας αὐτό θά εἶναι μέν ἐξωτερικά ὅπως τό γνωρίζουμε ἀλλά θά εἶναι ἄφθαρτο σῶμα. Θά εἶναι σῶμα πνευματικό. Οἱ ἄνθρωποι πού θά προέλθουν ἀπό αὐτήν τήν ἀνάστασι δέν θά ζοῦν μέ τίς σημερινές συνθήκες ὅπως εἶναι αὐτές στίς ὁποῖες ζοῦμε ἐμεῖς ἀλλά θά ζοῦν ὡς ἄγγελοι. Ἐπομένως τό σῶμα μας, μετά τήν ἀνάστασή μας, θά εἶναι σῶμα πνευματικό τό ὁποῖο δέν θά ἔχει ὑλικές ἀνάγκες ὅπως ἔχει τό σῶμα πού ἔχουμε τώρα, τό ὁποῖο πρέπει νά τό θρέψουμε, πρέπει νά τό ντύσουμε, πρέπει νά τό φροντίσουμε ἐάν πάσχει νά γίνει καλά. Δέν θά εἶναι σῶμα τό ὁποῖο θά ἔχει ἔστω καί τά λεγόμενα ἀδιάβλητα πάθη δηλαδή ἔχει ἀνάγκη νά ἀναπαυθεῖ, ἔχει ἀνάγκη νά κοιμηθεῖ κλπ. Αὐτές εἶναι ιδιότητες τίς ὁποῖες ἔχει τό σῶμα μας τώρα. Ὅταν θά γίνει ἡ Δευτέρα Παρουσία τότε νωρίτερα θά γίνει ἡ ἀνάστασι τῶν σωμάτων, καί τά νέα σώματα πού θά ἔχουμε ἐνῶ ἐξωτερικά θά μοιάζουν μέ αὐτά πού ἔχουμε σήμερα, ὅμως ἡ λειτουργικότητα αὐτῶν τῶν σωμάτων δέν θά εἶναι ὅπως πραγματικά εἴμαστε ἐμεῖς σήμερα.

Καί τί σημαίνει αὐτό. Ἐδῶ ὑπάρχει ἓνα βαθύτατο μυστήριον στό ὁποῖο δέν εἶναι εὐκόλο νά προσπελάσει ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου. Ἐχομε ὀρισμένες πληροφορίες τίς ὁποῖες σπὶ συνέχεια θά ἀναφέρουμε γιά τό πῶς θά εἶναι τό σῶμα μας αὐτό. Ἀλλά δέν ἔχομε προσλαμβάνουσες παραστάσεις ὥστε νά μπορούμε νά ποῦμε πῶς τό σῶμα ἔτσι θά εἶναι. Γνωρίζουμε ἀπλῶς πῶς ἦταν τό σῶμα τοῦ Κυρίου μας ὅταν ἀνέστη ἐκ νεκρῶν. Ἐχομε πρός τοῦτο τίς διηγήσεις τῶν Εὐαγγελίων ὅτι ὁ Κύριος κατ' ἀρχήν εἶχε σῶμα τό ὁποῖο εἶχε τὰ χαρακτηριστικά γνωρίσματα τοῦ σώματός του πρὶν πεθάνει ἐπάνω στόν Σταυρό. Γι' αὐτό καί οἱ Ἀπόστολοι ἀνεγνώριζαν τόν Κύριο, ἀλλά καί ὀρισμένες φορές δέν τόν ἀνεγνώριζαν. Τό σῶμα ἀκόμη τοῦ Κυρίου ἦταν σῶμα ὀλικό μέν διότι εἶχε π.χ. σιά χέρια του τίς τρύπες ἀπό τὰ καρφιά καί τήν λόγχευση τῆς πλευρᾶς, ἀλλά καί ἀπό τήν ἄλλη πλευρά ὁ Κύριος μπῆκε μέσα στό δωμάτιο ὅπου ἦσαν συνηγμένοι οἱ μαθηταί διά τόν φόβον τῶν Ἰουδαίων τῶν θυρῶν κεκλεισμένων. Ἄν ἦταν τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ ὅπως ἦταν τό δικό μας δέν θά μπορούσε νά περάσει ἀπό τήν κλειστή πόρτα. Ἀκόμη στούς Ἑμμαούς, ὅταν ὁ Κύριος περπατοῦσε μέ τούς δύο μαθητές, τόν Λουκᾶ καί τόν Κλεόπα, αὐτοί δέν τόν ἀνεγνώρισαν. Ὅταν τούς ἀπεκαλύφθη ὁ Κύριος, ὅταν εὐλόγησε καί ἔκοψε τόν ἄρτο, κατάλαβαν ὅτι δέν ἦταν πλέον ἓνας ἄγνωστος ὁδοιπόρος ἀλλά ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Κύριος. Ἀμέσως δέ, ἔγινε ἄφαντος (Λουκ. 24, 13-35). Ἀμέσως τρέχουν οἱ μαθητές ἐξήντα στάδια, τόσο ἀπείχε τό χωριό Ἑμμαούς ἀπό τὰ Ἱεροσόλυμα γιά νά ἀναγγεῖλουν στούς ὑπό-

λοιπους μαθητές ὅτι εἶδαν τόν Κύριο, ἀκοῦνε τούς μαθητές νά τούς λένε ὅτι ὁ Χριστός ἦταν καί σ' ἐκείνους ἀνάμεσα. Πῶς εἶναι δυνατόν νά εἶναι καί ἐδῶ καί ἐκεῖ; Τό ἀναστημένο σῶμα τοῦ Κυρίου δέν ἦταν φανταστικό, ἀφοῦ ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Κύριος εἶπε ὅτι τό Πνεῦμα δέν ἔχει σάρκα καί ὀστά. Στόν ἀναστημένο Χριστό ἔχουμε μερικές ἀντινομιστικές ἐκφράσεις καί ιδιότητες ὥστε πραγματικά νά μήν μπορούμε νά ποῦμε καί νά καταλαβαίνουμε ἀκριβῶς περὶ τίνος σώματος πρόκειται. Ὡστόσο μπορούμε νά ποῦμε μερικά συμπεράσματα. Ὅτι δηλαδή αὐτό τό σῶμα, τό ὁποῖο θά προκύψει μέ τήν ἀνάστασή μας, θά εἶναι σῶμα καί' ἀρχήν ἀφθαρτο. Δέν πρόκειται δηλαδή νά ξαναπεθάνει. Δέν θά γερνᾷ, δέν θά πονᾷ, δέν θά ἀρρωσταίνει. Τά ἴδια χαρακτηριστικά θά ἔχει. Βεβαίως οἱ Πατέρες καί ὑμνογράφοι τῆς Ἐκκλησίας λέγουν ὅτι θά ἔχουμε ὅλοι τήν ἴδια ἡλικία.

Ὁ μετασχηματισμός τοῦ σώματος ἡμῶν

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὁμιλεῖ γι' αὐτόν τόν μετασχηματισμό, τόν ὁποῖο θά ὑποστεῖ τό σῶμα μας, διότι δέν εἶναι μόνο πού ἀνασταίνεται τό σῶμα εἶναι ὅτι ἔχει ὑποστεῖ καί μία ἀλλοίωση. Ἄς δοῦμε πῶς ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφων πρὸς τούς Φιλιππισίους στό Γ' κεφ. 21 στιχ. ὁμιλεῖ γι' αὐτή τήν ἀλλαγὴ «ὅς Κύριος μετασχηματίζει τό σῶμα τῆς τα-

πεινώσεως ἡμῶν εἰς τό γενέσθαι αὐτό σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης Αὐτοῦ». Αὐτά πού λέγει ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἶναι αὐτά πού ἀναφέραμε προηγουμένως. Δηλαδή ὁ Θεός θά κάνει τά σώματά μας μετά τήν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν νά ὁμοιάζουν μέ τό ἔνδοξο σῶμα τοῦ Κυρίου μας τό ὁποῖο ἀνέστη ἐκ νεκρῶν. Στήν Α΄ πρὸς Κορινθίους ἐπιστολή ὁ Ἀπόστολος Παῦλος δίνει καί ἄλλου εἴδους λεπτομέρειες καί γιά τό πῶς θά γίνει ἡ Ἀνάσταση καί γιά τό πῶς θά εἶναι τό σῶμα πού θά προέλθει ἀπό τήν ἀνάσταση. Καί βεβαίως ὅτι θά γίνει ἡ ἀνάσταση ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐπικαλεῖται τό παράδειγμα τοῦ σπόρου τοῦ σίτου (Α΄ Κορ. 15, 35-36). Τόν σπόρο τοῦ σιταριοῦ λέγει τόν σπέρνει ὁ γεωργός καί μπαίνει μέσα στή γῆ καί ἐκεῖ σαπίζοντας πεθαίνει. Ἀλλά ἐνῶ πεθαίνει τότε βλαστάνει. Ἄν δέν πεθάνει καί δέν βγάλει ρίζες αὐτός ὁ μόνος μένει. Ἐάν πεθάνει ὅμως θά φέρει πολύ καρπό. Ἐνας σπόρος μπορεῖ νά κάνει ἕνα σιτάρι ὁλόκληρο τό ὁποῖο ἔχει πολλούς σπόρους ἐπάνω του. Βλέπετε λοιπόν πῶς γίνεται αὐτό. Παίρνοντας ὁ Ἀπόστολος Παῦλος αὐτό τό παράδειγμα τό μεταφέρει σέ μᾶς καί λέγει ὅτι ὅπως ὁ σπόρος σπείρεται ἐν φθορᾷ καί ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ ἔτσι καί τό ἀνθρώπινο σῶμα, θάπτεται μέν ὅταν εἶναι πεθαμένο καί παραδίδεται στή φθορά, ἀλλά ὅταν πρόκειται νά ἀναστηθεῖ, θά ἀναστηθεῖ ἄφθαρτο.

«Δεῖ γάρ τό φθαρτόν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καί τό θνητόν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν» (Α΄ Κορ. 15, 53). Ὑπέροχοι λόγοι τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πού ὁμιλοῦν ἀκριβῶς γιά τό θέμα πού ἀνα-

λύουμε. Πρέπει λέγει ὁ Ἀπόστολος, αὐτό τό φθαρτό σῶμα νά ἐνδυθεῖ ἀφθαρσία καί τό θνητό αὐτό σῶμα μας νά ἐνδυθεῖ τήν ἀθανασίαν. Σπείρεται σαρκικόν, ἐγείρεται πνευματικόν. Ἀμέσως φαίνεται ἡ διαφορά. Ἄλλου εἶδους ἦταν τό σῶμα ὅταν ἐτάφη κί ἄλλου εἶδους σῶμα θά εἶναι αὐτό πού θά ἀναστηθεῖ. Θά μπορούσαμε λοιπόν νά ποῦμε μέ δύο λόγια ὅτι τό σῶμα μας μετά τήν ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασι θά εἶναι 1) σῶμα δοξασμένο 2) θά εἶναι σῶμα ἀφθαρτο 3) θά εἶναι σῶμα ἀθάνατο 4) θά εἶναι σῶμα πνευματικό καί 5) θά εἶναι σῶμα δυνατό. Βεβαίως τό σῶμα τῶν ἀνθρώπων τῶν ἁμαρτωλῶν δέν θά ἔχει πνευματικότητα λένε οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀσχοληθεῖ πολύ μέ αὐτό τό ζήτημα. Τά σώματά μας θά εἶναι ἀρτιμελῆ καί ἀκέραια, ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης, δηλαδή δέν θά λείπουν μέλη τά ὁποῖα ἐνδεχομένως λείπουν ὅταν εἴμαστε στή ζωή.

Αὐτά μέν θά συμβοῦν, δηλαδή ἡ ἀνάστασι τῶν νεκρῶν, γιά ὅσους θά εἶναι νεκροί, ἀλλά ἐκείνη τήν ἐποχή πού θά συμβοῦν αὐτά τά πράγματα εἶναι δεδομένο ὅτι θά ὑπάρχουν καί ζωντανοί. Τί θά γίνει μέ αὐτούς; Αὐτοί θά ἀλλαγοῦν, θά μετασχηματισθοῦν. Ἄς δοῦμε τί λέει ἐπί τοῦ προκειμένου ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. «Πάντες μέν οὐ κοιμηθῶμεθα». (Α΄ Κορ. 15, 51) δηλαδή δέν θά πεθάνουμε ὅλοι καί ἐννοεῖ αὐτούς πού θά ζοῦν ἐκείνη τήν ἡμέρα πού θά γίνει ἡ Δευτέρα Παρουσία. «Πάντες δέ ἀλλαγῶμεθα», δηλαδή ὅλοι θά ἀλλαγῶμε καί οἱ ζωντανοί καί οἱ κεκοιμημένοι. Οἱ ζῶντες θά ὑποστοῦν μία ἐσωτερική καί ἐξωτερική ἀλλαγή. Καί πῶς

θά γίνει αὐτή ἡ ἀλλαγὴ; Ἄς δοῦμε τί λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος «ἐν ἀτόμῳ, ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι. Σαλπίσει γάρ καί οἱ νεκροί ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι καί ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα» (Α΄ Κορ. 15, 51-52).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'
Η ΚΟΙΝΗ ΑΝΑΣΤΑΣΗ
(Β' ΜΕΡΟΣ)

«Καί ἡμεῖς ἀλλαγσόμεθα»

Ἄλλὰ τό ἐρώτημα παραμένει: Τί εἶδους ἀλλαγὴ θά εἶναι αὐτή γιά τήν ὁποία ὁμιλεῖ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος; Δέν μπορούμε νά γνωρίζουμε. Ὁ πολύ ἔμπειρος καθηγητής τῆς Δογματικῆς τῆς Θεολογίας, ὁ ἀείμνηστος Παναγιώτης Τρεμπέλας λέγει ὅτι πρόκειται γιά ἕνα μυστηριώδη τρόπο ἀλλαγῆς ὁ ὁποῖος εἶναι ἀκατανόητος εἰς τήν ἀνθρωπίνην διάνοιαν. Δέν γνωρίζουμε κατά συνέπεια περί τίνος ἀκριβῶς πρόκειται. Βεβαίως μπορούμε νά ὑποθέσουμε ὅτι ἡ ἀλλαγὴ ἢ ὁποία θά ἐπέλθει σέ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θά ζοῦν, θά εἶναι μία ἀλλαγὴ τοῦ σώματος εἰς σῶμα πνευματικόν, ὅπως θά εἶναι τά σώματα τῶν νεκρῶν μελλόντων νά ἀναστηθοῦν. Ἔτσι λοιπόν κι' αὐτά τά δύο, δηλαδή ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν καί ἡ ἀλλαγὴ τῶν ζώντων, συμπεριλαμβάνονται μεταξύ ἐκείνων τῶν ὁποῖα προσημαίνουν τήν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου. Ἄλλωστε ὅταν θά ἀρχίσει νά γίνεται αὐτό, ὅταν δηλαδή θά ἠκίσει ἡ σάλπιγγα τοῦ ἀγγέλου καί

ὅταν θά ἀνοιχθοῦν οἱ τάφοι καί θά ἀνασταίνονται οἱ ἀπ' αἰῶνος κεκοιμημένοι, ὅταν θά «ἀλλαχθοῦν» ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θά ζοῦν, τότε πλέον ὅλοι θά ἔχουν ἀντιληφθεῖ ὅτι θά ἔχει ἀρχίσει ἡ διαδικασία διὰ τήν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου μας.

Ὅμως ἐπακολουθοῦν καί ἄλλα γεγονότα καί μετά ἀπό αὐτά ἀκόμη τά ὁποῖα εἶναι πολύ εὐγλωττα καί δίδουν στόν καθένα νά καταλάβει ὅχι ἀπλῶς ὅτι εἶναι ἐγγύς τό τέλος ἀλλά ὅτι ἦλθε τό τέλος. Τί εἶναι λοιπόν ἐκεῖνο τό ὁποῖο ἀκολουθεῖ τήν ἀνάστασι τῶν νεκρῶν καί τήν ἀλλαγὴ τῶν ζώντων; Εἶναι ἡ ἄρπαγὴ ὅλων τῶν πιστῶν στόν οὐρανό. Γιά νά δοῦμε πῶς τό λέγει πάλι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. «Ἡμεῖς οἱ ζῶντες, οἱ περιλειπόμενοι εἰς τήν παρουσίαν τοῦ Κυρίου οὐ μή φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας ὅτι αὐτός ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου καί ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ καί οἱ νεκροί ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον» (Α΄ Θεσ. 4, 15-17). Ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐπαναλαμβάνει αὐτό πού εἶπαμε ὅτι δηλαδή ὅταν θά ἀκουσθεῖ τό σάλπισμα καί μόλις θά ἀκουσθεῖ ἡ φωνή τοῦ ἀρχαγγέλου τότε θά ἀναστῆθοῦν ἐκ τῶν μνημείων οἱ νεκροί. Στή συνέχεια ὁ Ἀπόστολος Παῦλος προσθέτει. «Ἐπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι — δηλαδή ἔμεῖς πού θά ζοῦμε πῆ στιγμή ἐκείνη— ἅμα σὺν αὐτοῖς δηλαδή μαζί μ' αὐτούς πού θά ἔχουν ἀναστῆθεῖ— ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἄερα καί οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα».

Ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος δέν ὁμιλεῖ γιά ὄλους τούς ἀνθρώπους, ὁμιλεῖ γιά τούς πιστούς, γιά ἐκείνους οἱ ὁποῖοι πιστεύουν στόν Χριστό, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ζήσει ἐνάρετο βίω, αὐτοί λοιπόν θά ἔχουν τό προνόμιο μεταξύ ὄλων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων γιά τήν Δευτέρα Παρουσία νά προὔπανθήσουν τόν Κύριο. Μακάρι νά μᾶς ἀξιῶσει ὁ Θεός νά εἴμαστε καί ἐμεῖς μεταξύ ἐκείνων πού θά ἔχει ὀρίσει νά ὑπάγουν στόν οὐρανό γιά νά τόν ὑποδεχθοῦν. Καί διερωτᾶται ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος «Γιατί θά γίνει αὐτή ἡ διάκρισις. Καί γιατί θά ἄρπαγοῦν οἱ πιστοί γιά νά ὑποδεχθοῦν τόν Χριστό. Καί ἀπαντᾷ: Πρός ὑπάντησίν Του γίνεται αὐτό καί μέ τόν τρόπο αὐτό ὁ Χριστός θέλει νά τιμήσει ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀγωνίσθηκαν στόν κόσμον αὐτόν. Ἐκείνους δηλαδή οἱ ὁποῖοι πέρασαν ὄλα τά βάσανα, ὄλες τίς δοκιμασίες καί ὄλους τούς πειρασμούς καί ἔμειναν πιστοί εἰς Αὐτόν. Διότι πρέπει νά θυμηθοῦμε ὅτι μεταξύ τῶν τελευταίων γεγονότων τά ὁποῖα θά συμβοῦν πρὶν τήν Δευτέρα Παρουσία θά εἶναι ἡ ἔλευσις τοῦ Ἀντιχρίστου, ὅπως ἤδη ἔχουμε εἰπεῖ, μία ἔλευσις πού θά συνοδεύεται ἀπό διωγμούς καί καταπίεσεις καί βασανιστήρια καί δοκιμασίες εἰς βάρος ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θά εἶναι τοῦ Χριστοῦ, ὥστε νά δοκιμασθεῖ ἡ πίστις τους καί νά φανεῖ ὅτι εἶναι ἄμωμοι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου.

Καί ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἀναφερόμενος σ' αὐτή τήν λεπτομέρεια, ὅτι δηλαδή «ἄρπαγνησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἅπαντας τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα» λέγει

«Διότι αὐτό θά εἶναι ἡ δόξα καί ὁ στέφανος τῶν Δικαίων». Ἐπομένως θά ἔχουμε αὐτή τήν ἀρπαγή τῶν πιστῶν γιά νά προϋπαντήσουν τόν Κύριο ἐρχόμενον ἐν τῇ Δόξῃ Αὐτοῦ.

Ἡ ἐμφάνιση τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου

Καί ἐκεῖνο τό ὁποῖο στή συνέχεια ἀκολουθεῖ εἶναι ἡ ἐμφάνιση τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Καί λέγει ὁ Κύριός μας γι' αὐτό τό θέμα. «Καί τότε φανήσεται τό σημεῖον τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ» (Ματ. 24, 30). Τότε λοιπόν λέγει θά φανεῖ σιόν οὐρανό τό ἐπόμενο σημάδι πού θά προηγηθεῖ τῆς Δευτέρας Παρουσίας τό ὁποῖο εἶναι τό σημεῖο τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου. Καί συνεχίζει ὁ Κύριος: «Τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαί τῆς γῆς καί ὄψονται τόν Υἱόν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπί τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετά δυνάμεως καί δόξης πολλῆς».

Θά φανεῖ λοιπόν τό σημεῖο τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου τό ὁποῖο ἀμέσως προηγεῖται τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Κυρίου ὡς Κριτοῦ. Ἄς σταθοῦμε ὅμως σ' αὐτό τό σημεῖο. Ποιό νά εἶναι ἄραγε τό σημεῖο τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου; Ὁ Ἅγιος Κύριλλος ὁ Ἱεροσολύμων ἀποκαλύπτει ὅτι τό σημεῖο τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου θά εἶναι ὁ Τίμιος καί Ζωοποιός Σταυρός τοῦ Κυρίου. Ἐπομένως πρῖν ἀκόμα ἐμφανισθεῖ σιόν κόσμος ἐρχόμενος ὁ Κριτής, θά ἐμφανισθεῖ ὡς ἓνα εἶδος

προφυλακῆς προωθημένου τμήματος τῆς ἐνδόξου συνοδείας τοῦ Κριτοῦ ἐρχομένου ἐν δόξῃ Αὐτοῦ, ὁ Τίμιος Σταυρός.

Γι' αὐτό καί στήν ὀρθόδοξη εἰκονογραφία, ἡ ὁποία εἰκονίζει τήν Δευτέρα Παρουσία καί τήν γενική κρίση τῶν ἀνθρώπων, εἰκονίζεται στό μέσον ὁ Τίμιος Σταυρός περίξ τοῦ ὁποίου ἀναπτύσσονται ὅλες οἱ ομάδες τῶν Δικαίων καί κοντά στόν ὁποῖο βρίσκεται ὁ θρόνος τοῦ Κυρίου μας.

Καί τώρα πλέον ἔρχεται ἡ μεγάλη στιγμή κατὰ τήν ὁποία ἐμφανίζεται ὁ Κριτής. Ἡ ἐμφάνιση λοιπόν τοῦ Κριτοῦ θά εἶναι τό τελευταῖο πρὶν ἀπό τήν γενική κρίση. Ἡ ἐμφάνιση τοῦ Κυρίου.

Ὁ Κύριος ἔρχεται

Ο Κύριος ἔρχεται ὅπως εἶπαμε προηγουμένως ὅπως Ἐκεῖνος τό εἶπε, ἐν ὅλῃ τῇ δόξῃ Αὐτοῦ καθήμενος ἐπί θρόνου δόξης. Καί ὁ θρόνος αὐτός λέγουν οἱ προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καί ἰδιαιτέρως ὁ προφήτης Δανιήλ ὅτι θά εἶναι θρόνος λευκός καί μέγας. Αὐτά λέγει καί ἡ Ἀποκάλυψις εἰς τό 20^ο κεφ. σι. 11. Καί θά συνοδεύεται, θά δορυφορεῖται ἀπό Ἀγγέλους καί ἀπό Ἀγίους. Γιά νά δοῦμε τώρα πῶς περιγράφει ὁ προφήτης Δανιήλ τήν ἐμφάνιση τοῦ Κριτοῦ καί τόν θρόνο ἐπάνω στόν ὁποῖο θά κάθεται.

«Ἐθεώρουν», λέγει ὁ Δανιήλ σιό 7ο κεφ. τῆς προφητείας του, «ἕως οὔτου οἱ θρόνοι ἐτέθησαν καί ὁ παλαιός ἡμερῶν ἐκάθητο καί τό ἔνδυμα Αὐτοῦ λευκόν ὡσεὶ χιών καί ἡ θρίξ τῆς κεφαλῆς Αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον καθαρόν, ὁ θρόνος Αὐτοῦ φλόξ πυρός, οἱ τροχοί Αὐτοῦ πῦρ φλέγον· ποταμός πυρός εἶλκεν ἔμπροσθεν Αὐτοῦ· χίλια χιλιάδες ἐλειτούργουν Αὐτῷ καί μύρια μυριάδες παρειστήκεισαν Αὐτῷ. Κριτήριον ἐκάθισεν καί βίβλοι ἠνεόχθησαν» (Δανιήλ 7 κεφ. 9-10). Νά λοιπόν πῶς περιγράφει ὁ προφήτης Δανιήλ αἰῶνες πρὶν ἀπό τὴν ἔλευση τοῦ Χριστοῦ τὴν Δευτέρα Παρουσία. Πρῶτα περιγράφει πῶς θά εἶναι ὁ Κριτής. Θά εἶναι λέγει λευκός ὅπως τό φῶς, οἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του θά εἶναι σάν τό καθαρὸ μαλλί, ὁ θρόνος του θά βγάζει φλόγες καί κάτω ἀπὸ τό θρόνο θά περνᾷ ποταμός πυρός. Οἱ τροχοί του θά εἶναι πῦρ φλέγον καί ἀμέτρητοι ἄγγελοι θά τόν ὑπηρετοῦν δεξιὰ Του καί ἀριστερά Του καί τότε θά σταθεῖ καί θά κρίνει τόν κόσμον καί θά ἀνοιχθοῦν οἱ βίβλοι δηλαδή τὰ πεπραγμένα τῶν ἀνθρώπων καί μέλλει ἕκαστος νά κριθεῖ ἀνάλογα μέ τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ἔζησε.

Θά ἔλθει καί θά ἐγκατασταθεῖ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ τοῦ μεγαλοπρεποῦς καί μεγαλειώδους τοῦ ἐνδόξου Αὐτοῦ θρόνου ὁ Κριτής, καί θά προηγηθεῖ ὁ Τίμιος Σταυρός καί θά βλέπουμε ἑμεῖς οἱ ἄνθρωποι ὅλη αὐτὴ τὴν μεγαλοπρέπεια. Τούς ἀμετρήτους Ἄγγελους νά παρίστανται δεξιὰ καί ἀριστερά ἀπὸ τόν θρόνον πού θά βγάζει φλόγες καί ποταμό πυρός καί θά εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θά διέρχεται ἔμπροσθεν Αὐτοῦ. Ὅλα αὐτὰ ἱστοροῦνται στίβιν Ὁρθόδοξη εἰ-

κονογραφία ἰδίως στίς Ἱερές Μονές ὅπου σ' ἓνα ὀρισμένο σημεῖο τοῦ νάρθηκος εἰκονίζεται ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου μας καί φαίνονται ὅλα αὐτά ὅπως ἀκριβῶς τά περιγράφει ἡ Ἁγία Γραφή.

Τό κριτήριό τῆς κρίσεως: ἡ ἀγάπη

Ὁ Κύριός μας καί τό ξέρουμε αὐτό πολύ καλά περιέγραψε πῶς θά γίνει ἡ κρίσις. Τί θά ζητήσει ὁ Θεός ἀπό τούς ἀνθρώπους τήν ὥρα ἐκείνη. Θά τοὺς ἐρωτήσει ἐάν ἦσαν ἄνθρωποι ἀγάπης σ' αὐτόν τόν κόσμο. Ἐπέινασα καί ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἢ ἐπέινασα καί οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν. Ἐδίψησα καί ἐποτίσατέ με, ἢ ἐδίψησα καί οὐκ ἐποτίσατέ μοι. Ξένος ἦμουν καί συνηγάγετέ με, ἢ ξένος ἦμουν καί οὐ συνηγάγετέ με. Γυμνός καί περιεβάλετέ με, ἢ γυμνός καί οὐ περιεβάλετέ με. Ἐν φυλακῇ καί ἀσθενής καί ἦλθετε πρὸς με ἢ οὐκ ἦλθετε πρὸς με (Ματθ. 25, 31-46).

Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μᾶς λέγουν ὅτι αὐτό θά εἶναι τό κριτήριό μέ τό ὅποιο θά μᾶς κρίνει ὁ Θεός. Κι' αὐτή ἡ κρίσις θά ἀναφέρεται ὅπως εἶπαμε καί στοὺς ζῶντες καί στοὺς κεκοιμημένους ἀλλά καί εἰς τοὺς δαίμονες ἀκόμη. Δηλαδή κατά τή διάρκεια τῆς Δευτέρας Παρουσίας κατά μέν τό Ἰωάννου 12ο κεφ., 48 στιχ. θά κριθοῦν οἱ ζῶντες καί κεκοιμημένοι ἄνθρωποι κατά δέ τό Β' Πέτρου 2ο κεφ., 4 στιχ. θά

κριθοῦν καί οἱ δαίμονες. Γι' αὐτό ὁ Κύριος εἶπε, θά πεῖ στους ἁμαρτωλοὺς ὁ Θεός «πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τό πῦρ τό αἰώνιον τό ἠτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καί τοῖς Ἄγγέλοις Αὐτοῦ» (Ματθ. 25, 41). Ἐπομένως θά κριθεῖ τότε καί θά τιμωρηθεῖ εἰς αἰώνιαν κόλασιν ὁ Διάβολος καί μαζί μέ αὐτόν καί ὅλοι ὅσοι θά εἶναι τοῦ Διαβόλου ἄνθρωποι, αὐτοῖ πού θά τοποθετηθοῦν ἐξ εὐωνύμων, στά ἀριστερά δηλαδή τοῦ Κριτοῦ.

Καί μετά τήν κρίσιν, τότε, οἱ μέν Δίκαιοι ἀρπάζονται στόν Παράδεισο. Γι' αὐτούς ἡ ἀνάστασή τους θά εἶναι ἀνάσταση ζωῆς. Οἱ δέ ἁμαρτωλοὶ καί ἀμετανόητοι, αὐτοῖ θά καταδικαστοῦν στήν αἰώνια κόλαση. Ἐπομένως πλανῶνται πλάνην οἰκτρᾶν ὅσοι πιστεύουν ὅτι οἱ μέν δίκαιοι θά ἐπιβραβευθοῦν καί θά πᾶνε στόν Παράδεισο οἱ δέ ἁμαρτωλοὶ τάχα θά καταδικασθοῦν εἰς ἐξαφάνιση ὀλοκληρωτική. Δέν εἶναι ὀρθή αὐτή ἡ ἄποψη. Εἶναι αἰρετική καί πεπλανημένη. Πουθενά στήν Ἁγία Γραφή δέν γίνεται λόγος ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐξαφανίζονται. Ὅποτε ἔτσι, αὐτό, κατά κάποιο τρόπο συμφέρει τοὺς ἁμαρτωλοὺς γιά νά παραμένουν εἰς τίς πτώσεις τους. Νά μήν μετανοοῦν, νά μήν ζητοῦν τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ διότι σκέπτονται «Δέν πειράζει ἄς μήν ἀπολαύσω τόν Παράδεισο τουλάχιστον δέν θά πάω καί στήν κόλαση, διότι τό ὅτι θά πάω στήν ἀνυπαρξία καί θά ἐξαφανισθῶ δέν εἶναι κάτι πού μέ νοιάζει καί πολύ». Δέν εἶναι λοιπόν αὐτό ἀληθές. Τό ἀληθές εἶναι ὅτι γίνεται κρίσις καί ὅτι οἱ ἄνθρωποι τῆς ἁμαρτίας, οἱ ἀμετανόητοι ἄνθρωποι, οἱ ἄνθρωποι τῆς ἀθεΐας, οἱ ἄνθρωποι πού ἀπέθαναν χωρίς νά ἔχουν μέσα τους τήν

ἐλπίδα τῆς ζωῆς τῆς αἰωνίου, διότι ἦσαν ἄθεοι καὶ δέν πίστευαν σπὴν αἰώνια ζωή, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι διέπραξαν ἁμαρτίες στὸν κόσμον αὐτό καὶ δέν ζήτησαν γι' αὐτές τίς ἁμαρτίες τὸ ἔλεος καὶ τὴν συγγνώμη τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ θά καταδικασθοῦν. Ὁ Δίκαιος Κριτὴς μᾶς ἔχει προειδοποιήσει ὅτι ἔτσι θά γίνουν τὰ πράγματα, ὥστε ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς νά τακτοποιήσει τὴν θέση του.

Ὡστόσο ὅσοι εἴμεθα πιστοί, ὅσοι πιστεύουμε στὸν Χριστό, μπορεῖ νά εἴμαστε ἁμαρτωλοί, ἀλλὰ πιστεύουμε σιὸ μέγα ἔλεός Του, πιστεύουμε σιὴ βασιλεία Του. Ἐμᾶς λοιπὸν ὁ Θεός μᾶς ἀξιώνει ἀπ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν ζωή νά βιώνουμε μέσα μας τὴν Βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ὁ Παράδεισος δηλαδή, δέν εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον θά τὸ ἀπολαύσουμε ὅταν ἔλθει ἡ Δευτέρα Παρουσία. Εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον τὸ ἀπολαμβάνουμε ἀπὸ τώρα, ἀγωνιζόμενοι κατὰ τοῦ Διαβόλου, ἀγωνιζόμενοι κατὰ τῶν παθῶν μας, κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ κυρίως ἀντίκοντας σιὴν ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας, ἡ ὁποία εἶναι ἡ προτύπωση καὶ ἡ πρόγευση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Μετέχουμε λοιπὸν καὶ ἐμεῖς ἀπὸ τώρα ἐν ἐσώπτρῳ καὶ ἐν αἰνίγματι σέ αὐτὴν τὴν μακαριότητα τοῦ Θεοῦ (Α' Κορ. 13, 12).

Θ. λειτουργία: συμμετοχή στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ

Πρέπει νά σημειώσουμε ὅτι κάθε Θεία Λειτουργία, ἢ κάθε Θεία Μετάληψις τοῦ σώματος καί αἵματος τοῦ Κυρίου μας εἶναι συμμετοχή μας στήν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό καί ἡ Θεία Λειτουργία ἀρχίζει μέ τήν ἐπίκληση – τήν μεγαλοπρεπή καί ἔνδοξη ἐπίκληση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ «Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος...» λέγει ὁ λειτουργός στήν ἔναρξη τῆς Θείας Λειτουργίας. Ὁ Διάβολος γνωρίζει πολύ καλά ὅτι ὀλίγος καιρός τοῦ ἀπομένει ἀκόμη γιά νά μπορέσει νά σαλεύσει τήν πρὸς σωτηρίαν πορεία τῶν πιστῶν. Αὐτός εἶναι ὁ αἰώνας κατά τόν ὁποῖο ὁ Διάβολος μᾶς πλανᾷ, μᾶς δοκιμάζει καί κατά τίς ἔσχατες ἡμέρες τό κάνει μέ ἀκόμη μεγαλύτερη ἔνταση. Ἐμεῖς ὅμως παραμένοντες πιστοί πρὸς τόν Θεόν προσμένουμε τήν ἔλευση τοῦ Κυρίου μας ὡς Κριτοῦ καί ἀγωνιζόμεθα, ὄχι μόνον ὡς πρόσωπα ἕνα μεμονωμένο πνευματικό ἀγῶνα ἀλλά ἀγωνιζόμεθα ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Τό ὅτι εἴμαστε μέλη τῆς Ἐκκλησίας σημαίνει ὅτι στόν ἀγῶνα μας αὐτόν δέν εἴμεθα μόνοι μας. ἔχουμε τά ἄλλα μέλη τῆς Ἐκκλησίας πού εἶναι οἱ συνάνθρωποι μας, οἱ πλησίον μας, οἱ ἀδελφοί μας ἐν Χριστῷ μέ τούς ὁποίους συνθέτουμε τήν εἰκόνα τῆς Ἐκκλησίας στόν κόσμον αὐτόν. Ἀλλά ταυτόχρονα ἔχουμε στόν ἀγῶνα αὐτόν καί συμπαραστάτες τούς Ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας, πού καί αὐτοί παρ' ὄλο τοῦ ὅτι ἐκοιμήθησαν, ὅπως καί τόσα ἄλλα ἑκατομμύρια πιστῶν, δέν ἔπαψαν νά ἀπο-

τελοῦν μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ὄχι πλέον τῆς ἐπί γῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας ἀλλὰ τῆς ἐν οὐρανοῖς θριαμβευούσης Ἐκκλησίας. Γι' αὐτό καί ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μᾶς συνιστᾷ καί μᾶς προτρέπει νά ἀγωνιζόμεθα γιά τήν προσωπική μας τελείωση καί γιά τήν κατάκτηση τῆς ἀρετῆς ἔχοντες πάντοτε πρό ὀφθαλμῶν ὅτι δέν εἴμεθα μόνοι μας σ' αὐτόν τόν ἀγῶνα. Λέγει: «τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καί τήν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν δι' ὑπομονῆς τρέχομεν τόν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα ἀφορῶντες εἰς τόν τῆς πίστεως ἀρχηγόν καί τελειωτῆν Ἰησοῦν» (Ἑβρ. 12, 1-2). Πόσο παρήγορος καί ἐλπιδοφόρος εἶναι αὐτή ἡ διαβεβαίωση. Κοιτάξτε, λέγει, νοερῶς γύρω σας, ἔσεϊς πού ἀγωνίζεσθε τόν καλόν ἀγῶνα πόσα ἑκατομμύρια μαρτύρων καί Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μᾶς συμπαρίστανται, γι' αὐτό ἄς ἀφήσουμε κατά μέρος τήν ἁμαρτία καί ἄς ἀγωνισθοῦμε μαζί τους, προκειμένου νά φθάσουμε σιό ἐπιθυμητό τέρμα, ἀφορῶντες εἰς τόν τῆς πίστεως ἀρχηγόν καί τελειωτῆν Ἰησοῦν. Ἀπό τώρα καιρόμαστε τήν Δευτέρα Παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἀνάμεσά μας. Γι' αὐτό καί δέν πρέπει νά φοβόμαστε τήν Δευτέρα Παρουσία. Θά πρέπει νά ἔχουμε ἐμπιστοσύνη σιό μέγα ἔλεος τοῦ Χριστοῦ. Θά πρέπει καί ἐμεῖς νά φροντίζουμε ὥστε νά βρεθοῦμε στήν θέση στήν ὁποία βρέθηκε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὥστε ὀλίγο πρὶν τόν θάνατόν του ἔγραφε «Τόν ἀγῶνα τόν καλόν ἠγωνίσμαι, τόν δρόμον τετέλεκα, τήν πίστιν τετήρηκα· λοιπόν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος» (Τιμ. Β' 4, 7). Μακάρι νά μᾶς ἀξιῶσει ὁ Θεός νά μπορούμε ἐκείνη τήν ὥρα

νά ἐπαναλάβουμε καί μεις τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου. Θά εἶναι λόγια πού θά μᾶς τὰ ὑπαγορεύσει ἡ ἀγρυπνοῦσα, ἡ ἀγωνιζομένη συνείδησή μας, ἡ ὁποία θά μαρτυρεῖ ὅτι μπορεῖ νά ὑπῆρξαμε ἁμαρτωλοί ἀλλά ζητούσαμε συνεχῶς τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Κάθε φορά πού πηγαίναμε στήν Ἐκκλησία, ἀκούγαμε τόν ἱεροψάλτη νά λέγει συνεχῶς «Κύριε ἐλέησον». Τό «Κύριε ἐλέησον» δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά ἡ μέ μεγάλη ταπείνωση ἐκζήτηση τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Θεός θέλει νά ἀναγνωρίζουμε τὰ σφάλματά μας. Νά ἀναγνωρίζουμε τήν ἁμαρτωλότητά μας καί νά ζητᾶμε τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ζητάει ἀπό ἐμᾶς νά μὴν παρασυρόμεθα ἀπό τό πνεῦμα αὐτοῦ τοῦ κόσμου, τό ὁποῖον εἶναι ἀντίχριστο πνεῦμα. Μᾶς ζητάει νά φρονοῦμε τὰ ἄνω, ὅπως ἔγραφε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καί νά ὁμολογοῦμε μαζί μέ αὐτόν. «Ἡμῶν δέ τό πολίτευμα, ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει» (Φιλιπ. 3, 20). Ἐμεῖς Σωτήρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. Ζοῦμε μέν εἰς τήν γῆν αὐτήν ἀλλά πιστεύουμε ὅτι δέν θά παραμείνουμε πολύ. Θά ἔλθει ἡ ὥρα πού θά φύγουμε ἀπ' αὐτήν τήν ζωή. Ἡ ζωή αὐτή εἶναι πρόσκαιρος, εἶναι ματαία. Ἐκεῖνο πού μᾶς ἐνδιαφέρει εἶναι νά μὴν χάσουμε τήν οὐράνια Βασιλεία. Γι' αὐτό πιστεύουμε καί τό διακηρύττουμε ὅτι τό πολίτευμά μας ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει. Κί' εἶναι αὐτό πού μᾶς συγκρατεῖ σ' αὐτόν τόν ἀγῶνα. Μᾶς συγκρατεῖ στήν προσπάθειά μας νά ἀρέσουμε στόν Κύριο, νά γίνουμε εὐάρεστοι τῷ Κυρίῳ. Καί μάλιστα ὁ Ἀπόστολος Παῦλος σ' αὐτό τό χωρίον πού πρὶν ἀπό λίγο ἀναφέραμε συμπληρώνει: «ἔξ οὗ καί Σωτήρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν ὅς μετα-

σχηματίσει τό σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν εἰς τό γενέσθαι αὐτό σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης Αὐτοῦ» (Φιλιπ. 3, 21). Θά γίνει λοιπόν ἔτσι ὅπως ἀναφέραμε ἡ Δευτέρα Παρουσία. Καί θά προηγηθοῦν ὅλα αὐτά τά σημάδια διά μέσου τῶν αἰῶνων γιά νά σημάνουν κατά κάποιο τρόπο προειδοποιητικά ὅτι ἐγγύς τό τέλος, ὅτι ἔρχεται ὁ Κριτής. Ἀλλά ἄς πούμε δύο μόνο λόγια γιά τό τί μέλλει νά γίνει καί μετά τήν Δευτέρα Παρουσία.

Ἡ κατάλυση τοῦ Θανάτου

ἌΟ Κύριός μας μετά τήν Ἀνάστασή Του ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς μαθητές Του τοὺς εἶπε «ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καί ἐπί γῆς» (Ματθ. 28, 18). Αὐτή τήν ἐξουσία τήν εἶχε ὁ Κύριος ἀπό τήν στιγμή κατά τήν ὁποία ἤλθε στόν κόσμον, καί τώρα μετά τήν ἀνάληψή Του, ἐκάθησε ἐν δεξιᾷ τοῦ Πατρὸς· τήν ἔχει δέ αὐτήν τήν ἐξουσία ἕως ὅτου ὑποτάξει ὑπό τοὺς πόδας Αὐτοῦ ὅλους καί τόν διάβολον καί τόν θάνατον ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἔσχατος ἐχθρός ὁ ὁποῖος καί καταργεῖται. Βεβαίως τώρα πού ἀναφέρουμε αὐτά, δέν ἔχουν ὑποταχθεῖ εἰς τόν Χριστόν τά πάντα ὅπως γράφει στήν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή του ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Τώρα ὁ Χριστός βασιλεύει ἐπάνω εἰς τοὺς οὐρανοὺς μέχρι τήν Δευτέρα Παρουσία. Ἀφοῦ τελέσει καί τήν κρίση, διότι αὐτός

θά εἶναι ὁ Κριτής, τότε θά παραδώσει τήν Βασιλεία στόν Θεό καί Πατέρα.

Γιά νά δοῦμε πῶς τό λέγει αὐτό, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τήν Α΄ πρὸς Κορινθίους ἐπιστολή του. «Ὅταν παραδῶ τήν βασιλείαν τῷ Θεῷ καί Πατρί, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχήν καί πᾶσαν ἐξουσίαν καί δύναμιν· δεῖ γάρ αὐτόν βασιλεύειν ἄχρις οὗ ἂν θῆ πάντας τούς ἐχθρούς ὑπό τούς πόδας Αὐτοῦ. Ἐσχατος ἐχθρός καταργεῖται ὁ θάνατος. Πάντα γάρ ὑπέταξεν ὑπό τούς πόδας Αὐτοῦ ὅταν δέ εἶπῃ ὅτι πάντα ὑποτέτακται δῆλον ὅτι ἐκίός τοῦ ὑποτάξαντος Αὐτῷ τά πάντα. Ὅταν δέ ὑποταγῇ Αὐτῷ τά πάντα, τότε καί Αὐτός ὁ Υἱός ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι Αὐτῷ τά πάντα, ἵνα ἦ ὁ Θεός τά πάντα ἐν πᾶσι» (Α΄ Κορ. 15, 24-28).

Ὅταν λοιπόν θά ἔλθῃ τό τέλος, ὅταν θά γίνῃ ἡ Κρίσις, τότε πλέον τά πάντα θά ἔχουν ὑποταγεῖ στόν Υἱό. Τότε θά παραδώσει ὁ Υἱός τήν Βασιλεία στόν Πατέρα. Θά ἔχει καταργηθεῖ πλέον πᾶσα ἀρχή καί ἐξουσία. Διότι πρέπει προηγουμένως ὁ Υἱός νά βασιλεύσει καί νά νικήσῃ πάντας τούς ἐχθρούς καί νά τούς θέσῃ ὑπό τούς πόδας Αὐτοῦ. Ἐσχατος ἐχθρός θά εἶναι ὁ θάνατος ὁ ὁποῖος καταργεῖται. Δηλαδή ἂν θά θέλαμε μέ δικά μας λόγια νά δοῦμε τήν σειρά πού θά γίνουν ὅλα αὐτά θά μπορούσαμε νά ποῦμε ὅτι α) ὁ Υἱός ὑποτάσσει τά πάντα στόν Ἐαυτό Του, β) ὅταν λέγουμε ὑποτάσσει τά πάντα ἐννοοῦμε ὅτι ὑποτάσσει κι' αὐτόν ἀκόμη τόν Σατανᾶ κι' αὐτόν τόν θάνατο, γ) ἐφ' ὅσον πλέον γίνῃ αὐτή ἡ ὑποταγή τῶν πάντων στόν Υἱό τότε ὁ Υἱός παραδίδει τήν Βασιλεία στόν Θεό Πατέρα δ) ὑποτάσσεται —λέγει ὁ

Παῦλος— καί ὁ Υἱός εἰς τόν Πατέρα. Ἐπειδή αὐτό πού ἀναφέραμε στό τέλος εἶναι δυνατόν νά προξενήσει κάποια παρεξήγηση διότι τί σημαίνει ὑποτάσσεται εἰς τόν Πατέρα; γι' αὐτό καί οἱ Πατέρες λένε ὅτι αὐτή ἡ ὑποταγή δέν ἔχει τήν μορφή δουλικῆς ἐξαρπίσεως ἀλλά σημαίνει ὅτι γίνεται ἕνα πλέον μέ τόν Πατέρα κατὰ τήν ἀνθρώπινη φύση Του καί στό τέλος ὁ Θεός—Πατήρ γίνεται τά πάντα ἐν πᾶσι ἐν τῇ Ἁγίᾳ Τριάδι.

Ἐχουμε ὅπως σημειώνει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης τήν τελείαν τῆς κακίας ἀναίρεσιν. Τότε, ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης, «θά εἴμεθα ὅλοι θεοειδεῖς καί ἀνήκοντες μόνον στόν Θεό. Ἐπειδή τότε ὁ Θεός θά εἶναι εἰς ἡμᾶς ὅλα, καί φαγητόν, καί ποτόν, καί ἔνδυμα καί νόημα καί κίνημα». Καί τότε πλέον θά ἰσχύσει αὐτό τό ὅποιον πάλιν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει, ὅτι δηλαδή παραδίδει ὁ Υἱός τήν βασιλεία στόν Πατέρα ἵνα ἡ Αὐτός τά πάντα ἐν πᾶσι. Ὅμως τήν ἴδια ἔκφραση χρησιμοποιοῖ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καί γιά τόν Υἱό, γράφοντας πρὸς τοὺς Κολοσσαεῖς στό Γ' κεφ. 11ο στίχο ὅτι θά γίνουν τά πάντα ἐν πᾶσι Χριστός. Ἐδῶ θά πρέπει νά ἐννοήσουμε τόν Χριστό ὡς ἰσότιμο πρόσωπο πρὸς τόν Πατέρα, ὄχι ὑποδεέστερο τοῦ Πατρός. Καί ἔτσι θά ἀνοίξει ἡ ὁδός καί ἡ πύλη τῆς αἰωνιότητος.

Πάντοτε πρέπει νά ἔχουμε πρό ὀφθαλμῶν τήν ἀνάγκη νά εἴμεθα σέ κατάστασι ἐγρηγόρσεως, ἐπαγρυπνήσεως καί συναγερμού προκειμένου νά βρεθούμε ἔτοιμοι νά ὑποδεχθούμε τόν Κύριο τῆς δόξης ἐρχόμενον γιά νά κρίνη ζῶντας καί νεκρούς. Καί ἡ

εὐχή μου εἶναι ὅλοι μας νά βρεθοῦμε ἕτοιμοι κατὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη. Πότε θά ἔλθει δέν τό γνωρίζουμε. Γνωρίζουμε ὅμως καί πιστεύουμε ὅτι θά ἔλθει. Κι' αὐτό μᾶς ἀρκεῖ. Κι' αὐτό μᾶς ἐπιβάλλει αὐτὴν τὴ συνεχῆ ἐγρήγορση ὥστε ἀνά πᾶσαν στιγμὴν ὅπως αἱ φρόνιμοι παρθένοι μέ ἀναμμένες τίς λαμπάδες τῆς ἀρετῆς γιὰ νά ὑποδεχθοῦμε τὸν Κριτὴ ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις καί μέ τὴ δορυφορία τῶν μυριάδων Ἁγγέλων. Εἴθε νά ἀξιῶσει ὅλους μας ὁ Θεὸς αὐτῆς τῆς μεγάλης καρᾶς, αὐτῆς τῆς μεγάλης τιμῆς νά ἀνήκου- με καί ἐμεῖς στοὺς Δικαίους καί νά λάβουμε τὴν μερίδα τῶν σωζομένων ἐν τῇ Βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἄμην

Ένα από τά πολύ ένδιαφέροντα θέματα για τά όποία πάντοτε ό άνθρωπος και μάάλιστα ό πιστεύων Χριστιανός έδωσε πολύ μεγάλη σημασία είναι τό ζήτημα τών «έσχάτων» όπως λέγονται. Μεταξύ αούτων τήν πρώτη θέση κατέχει τό θέμα περί τής Δευτέρας Παρουσίας του Κυρίου μας μέ τό όποίο ασχολείται τό παρόν βιβλίο του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου.

Πάντοτε πρέπει νά έχουμε πρό όφθαλμών μας τήν ανάγκη νά είμαστε σέ κατάσταση πνευματικής έγρηγορσης προκειμένου νά βρεθομε έτοιμοι νά υποδεχθομε τόν Κύριο τής δόξης έρχόμενον ίνα κρίνη ζώντας και νεκρούς. Πότε θά έλθει δέν τό γνωρίζουμε. Γνωρίζουμε όμως και πιστεύουμε ότι θά έλθει. Και αυτό μās άρκει.